

Jisas Kraiské Jon viyaatakan kundi

Taale ani kundi ma vé

Jisas Kraiské Jon viyaatakan nyéngaamba Jisaské anga wandékwa, “Dé Gotna Kundi wa. Dé Gotna nyaan dusépé ye nana kékmaat gaaye wa nanale yaténdén.” Naandékwa. Jon anga mawulé yandékwa. Du dakwa Gotna nyaan Jisaské yékunmba ma vékulakandarék. Yate anga ma vékusékndaru. Nanat Satanna taambamba kéraamuké Got wan du wan Jisas wa. Jon anga vékusékndén. Du dakwa Jisaské yékunmba vékulakate, déku kundiké, “Yi wan wanana wa,” naate wa kulémawulé kéraae yékunmba tépékaa-kandakwa apapu apapu. Wanngé wa ani nyéngaa viyaatakandén. (20:31 ma vé.)

Taale Jon nanat anga wandékwa, “Talimba Kundi Gorale wa randén.” Naandékwa. Wani du Kundi wan Jisas wa. Wani kundi watake kukmba Jon saapéndékwa Jisas yan kulé apanjémbaké. Nané ve anga vékusék-nganangwa. Jisas dé Got wan du wa. Talimba Got wa wandén wani du yaae nané Satanna taambamba kéraandénggé. Dé Gotna nyaan wa. Jon nanat wandékwa Jisas yan kulé apanjémbana wambukundiké waak. Wandéka vénangwa du dakwa ras Jisaské yékunmba vékulakate déku kukmba yeyé yaayaténdaka. Yandaka ras male déké yékunmba vékulakamuké kalik yandarén.

Sapta 13-17mba kwaakwa kundi ma vé. Gaan nak Jisas déku dunyansale jaawuwe yaréte det némaamba yéku kundi kwayéndén. Kwayétake kukmba wani gaan maamasé yaae Jisas kulkiye kure ye dé kotimndarén. Ye dé takwemimba baangtake kusorénderén. Kuksékéyakmba kwaakwa kundi wan anga wa. Jisas nakapuk taamale waarapndéka déku dunyansé dé véndarén.

Jon viyaan nyéngaamba anga vénangwa. Jisas némaamba apu du dakwa kékmaamba yarékwa yapatéke saapéte gwaaménja pulak yate nanat wakwasnyéndékwa déké yékunmba vékulakate kulémawulé kéraanangwanngé. Wunga yandéka wimut, kulak, bret, vérékngwa yaa, wain miyé, sipsipké séngiye vétékwa duké waak kundi vénangwa, ani nyéngaamba.

Du dakwat kulémawulé kwayémuké wa Kundi dusépé ye gaayandén

1 ¹ Talimba nyét kékmaa akwi musé yaalakapuk téndéka Gotna nyaan wa ran. Déku yé Kundi wa. Dé Gorale wa randén. Dékét dé Got

wa. ²Talimba, taale Kundi Gorale wa randén. ³Randéka Got wandéka dékét déku kapmang wa nyét kápmaa akwi musé yandén. Musé nak déku kapmang yamba yaalandékwe wa. Akwi musé asé salmu walmu dékét déku kundi male wa yawuran. ⁴Dé kulémawulé kwayékwa du wa. Kulémawulé kwayéndu du dakwa kulémawulé kéraae yékunmba yatépéka-kandakwa apapu apapu. ⁵Kulémawulé kwayéte vérékngwa yaa pulak wa randékwa. Du dakwana kapére mawulé ganngungan pulak wa tékéska. Yandéka wani yaa ganngumba vérékte kaaléndéka, de kapére mawulé yakwa du dakwa ganngumba téte vélékéyaakngé yapatindakwa.

⁶Got du nakét wandéka wa yaandén. Wani duna yé Jon wa. ⁷Dé du dakwat wani yaaké kundi bulké wa yaandén. De wani yaa pulak duké deku mawulémba anga wakandakwa, “Wani du wan Gotna nyaan wa. Yi wan wanana wa.” Naakandakwa. Wunga wandarénngé wa Jon wani kundi bulndén. ⁸Dé wani yaa pulak duké wa du dakwat kundi kwayéké yaandén. Jon dé wani yaa pulak du yamba wa.

⁹Du dakwana kapére mawulé ganngu ye tékwa. Yaa pulak du yaa ganngumba vérékte kaalékwa pulak, deku mawulémba kaaléndu deku mawulé yékun yandénngé wa dé ani kápmaat gaayandén. ¹⁰Taléalé wani du wa ani kápmaa yan. Yatake dé ani kápmaat gaayandéka de ani kápmaamba tékwa du dakwa déké yamba vékuséknakwe wa. ¹¹Dékét déku gaayét wa yaandén. Yaandéka déku gaayé du dakwa déku kundi vékukapuk yate wa dé kalik yandarén.

¹²De ras déku kundi yékunmba vékundarén. Vékute wandarén, “Dé nana néma du wa.” Wunga wandaka dé wandéka de Gotna nyambalésé wa téndakwa. ¹³Deku aasa aapa déké mawulé yandaka aasa de kéraatakandaka daré Gotna nyambalésé yarékésu, kapuk kápmaana du nak wandéka daré Gotna nyambalésé yaro? Yamba wa. Got nakurak déku kapmang wandéka wa déku nyambalésé yarékésndakwa.

¹⁴Gotna nyaan, déku yé Kundi, dusépé ye wa nana kápmaat gaayandén. Gaaye nanale yaténdén. Yatéte papukundi yamba wandékwe wa. Nanéké sémbéraa yate yéku yéku kundi male waténdén. Yi wan wanana wa. Wandéka dat véte wananén, “Got déku mayé apa wa kwayéndén dat. Kwayétake wandéka wa gaayandén. Dékét dé wan Gotna nyaan wa. Du nak dé yakwa pulak katik yaké dé.” Wunga wananén.

¹⁵Baptais kwayékwa du Jon wani du yaandéka wa vétake wandén, “Dat ma vé. Talimba ani duké wa gunat wawutén, ‘Wuna kukmba yaakwa du dé néma du wa. Wuné baka du a taale yaakwa. Wuna aasa talimba wuné kéraakapuk yalén sapak wani du wa Gorale ran.’ Wunga wa wawutén gunat.” Naandén Jon.

¹⁶Kundi, déku nak yé Jisas Krais wa. Apamama yate déké yékunmba vékukwa du dakwa nanat yékun yakandékwa. Nanéké mawulé sémbéraa yate nanéké vékute dé néma du rate nanat yékun yarépéka-kandékwa.

17Talimba Got wandéka Moses Gotna apakundi du dakwat kwayéndén. Kukmba Got wandéka Jisas Krai yaae dé nak kundi kwayéndén. Dé Gorké papukundi yamba wandékwe wa. Yéku kundi wa kwayéndén. Yi wan wanana wa. Got nanéké mawulé sémbéraa yandékwanngé wa wandén. 18Du nak Got yamba véndékwe wa. Véte déku jémbaaké yamba vékundékwe wa. Déku nyaan Jisas male wa nakurak dale re vétake déku jémbaaké vékuséknén. Vékuséke gaaye wa nanat yéku kundi wandén, déku aapa Gorké. Wandéka wa nané Gotna jémbaaké vékuséknangwa.

Baptais kwayétan du Jon kundi kwayéndén

(Mt 3:1-12; Mk 1:7-8; Lu 3:15-17)

19Baptais kwayékwa du Jon yaténdéka Judana néma dunyansé, de Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyan ras, Livai dunyan ras, wunga det wandaka Jerusalemmba yaae Jonét waatakundarén, “Méné kandé?”

20Wunga waatakundaka Jon wa wan, “Wuné Got wan du Krai yamba wa. Wuné du dakwat yékun yaké yakwa du yamba wa.” Wunga watake yéku kundi wandén. Kundi yamba paakundékwe wa.

21Yandéka dat nakapuk waatakundarén, “Méné kandé? Méné Elaija, kiyaee méné nakapuk taamale waarapék kapuk?” Wunga waatakundaka Jon wa wan, “Yamba wa. Wuné Elaija yamba wa.” Naandéka nakapuk waatakundarén, “Nané Gotna kundi tiyaaké yakwa kulé duké wa kaavéréngangwa. Kaavéréngangwa du méné wani méné?” Naandaka Jon wa wan, “Yamba wa.” Naandén.

22Wunga wandéka dat nakapuk waatakundarén, “Méné kandé? Du ras nanat wandaka yaananén. Nané waambule ye det yénga waké nané? Méné ménékét ména jémbaaké yénga méné wo?”

23Wunga waatakundaka Jon wa wan, “Wuné kundi bulkwa du a. Wuné du dakwa yarékapuk taalémba yatéte anga wawutékwa, ‘Néman Du yaanda yaambu ma kururéngunék.’ Wuné Aisaiana kundi vékute wa ani kundi wawutékwa. Talimba wani kundi Gotna nyéngaamba viyaatakandéka bulaa wuné yaae wani kundi a bulwutékwa.” Gwaaménja kundi wunga wandén det, deku mawulé yékun téndénngé.

24Talimba Farisi dunyan det wandaka wa yaandarén. 25De yaae Jonna kundi vékute dat waatakundarén, “Du dakwa deku kapére mawulé yaasékandaka méné det Gotna yémba baptais kwayéménéngwa. Kamuké méné wunga yo? Méné Elaija yamba wa. Méné kaavéréngangwa du yamba wa. Méné baka du wa, kamuké méné det Gotna yémba baptais kwayu?” Naandarén.

26Wunga waatakundaka Jon wa wan, “Wuné Gotna yémba det baptais kwayéwutékwa. Wa makal jémbaa wa. Néma du nak gunale wa téndékwa. Guné dé yamba véngunéngwe wa. 27Dé wuna kukmba wa yaandékwa. Dé yaae néma jémbaa yakandékwa. Dé néma du wa

randékwa. Wuné baka du a téwutékwa. Yénga pulak ye déku jémbaa yaké wuté? Baka du téwutékwanmba.” Naandén Jon.

²⁸ Betanimba yatéte Jon wani kundi bulndén. Jordan kaambélé téndéka wani gaayé nak sakumba tékwa. Wamba yatéte du dakwat Gotna yémba baptais kwayéndén.

Jisas Gotna sipsip nyaan pulak wa

²⁹ Kukmba nak nyaa Jon téte véndén Jisas dé yaran taalat yaandéka. Yaandéka Jon dat vétake wandén, “Guné akwi ani duwat ma vé. Dé Gotna sipsip nyaan wa. Talimba yandarén kapéremusé yasnýéputimuké, de sipsip nyaanéti viyaate wa Gorké tuwe kwayéendarén. Nyansipsip viyaandarén pulak, dat wunga viyaandaru kiyaakandékwa, ani kékmaana du dakwana kapére mawulé yasnýéputimuké. ³⁰ Dékénykakét wani duké vékutake wa gunat anga wawutén, ‘Wuna kukmba du nak yaakandékwa. Dé wuna néma du wa. Wuna aasa wuné kéraakapuk yaléka talimba dé wa yaran.’ Naawutén. ³¹ Talimba wuné dé yamba véwutékwe wa. Bulaa male a véwutékwa. Déké wa gunat kundi bulte Gotna yémba guné baptais kwayéwutén. Guné Israelsé ani duké vésékngunénngé wa wunga yawutén.” Naandén.

³²⁻³⁴ Wunga watake wandén, “Got wandéka yaae wa gunat wuné déku yémba baptais kwayéwutén. Talimba Got wunat anga wandén, ‘Wuna Yaamambi gaaye du nakale téndu vékaménéngwa. Wani du wandu wuna Yaamambi du dakwana mawulémba wulaakandékwa.’ Wandén pulak, déku Yaamambi nyaamiyo pulak ye gaaye duwale téndéka véwutén. Taale ani du yamba véwutékwe wa. Yaréwutéka Gotna Yaamambi déké gaaye téndéka wa wuné dé vésékwutén. An dé Gotna nyaan a. Wuné vésékte wa gunat wawutékwa.” Naandén Jon.

Jisas du rasét wandén dale yéendarénngé

³⁵ Nak nyaa kukmba, Jon nakapuk téndéka déku du vétik dale sékét témbérén. ³⁶ Te Jon wa vén Jisas yéndéka. Vétake wandén, “Ma vé. Wan Gotna nyansipsip wa.” ³⁷ Wunga wandéka bét Jisasna kukmba yémbérén. ³⁸⁻³⁹ Yémbéréka Jisas waalakwe véndén déku kukmba yaatémbéréka. Vétake bérét wandén, “Kamuké béné waaku?” Naandéka wambérén, “Rabai, yani gaamba méné yaro?” Wunga wambéréka wandén, “Ma yaae béné véké ya.” Wunga wandéka ye yaréndékwa gaa kwaandéka vémbérén. Vétake dale yarémbérén. Yamba yémbérékwe, garambu yandéka. Wani kundi Rabai, nana kundimba anga wanangwa, “Gotna kundi yakwasnyékwa du wa.”

⁴⁰ Jonna kundi vékutake wa Jisasna kukmba yémbérén. Du nak déku yé Andru wan Saimonna waayéka wa. Saimonna nak yé Pita wa. ⁴¹ Andru Jisas yaasékatake bari ye Saimonét vétake wandén, “Aané Mesaia a

vétén.” Naandén. Wani yé Mesaia nana kundimba wanangwa: Got wan du Krai wa.

⁴²Naatake Andru Saimon we Jisaské kure yéndén. Kure yéndéka Jisas Saimonét wandén, “Méné Saimon wa. Méné Jonna nyaan wa. Sérémaa ména yé anga waakanangwa, Sifas.” Naandén Jisas. Wani yé Sifas, nak gaayéna kundimba wandakwa, Pita. Nana kundimba wanangwa, Matu.

Jisas Filip ambét Natanielét waandén dale yémbérénggé

⁴³⁻⁴⁴Nak nyaa Jisas nak taalát yémuké vékulakandén. Wani taaléna yé Galili wa. Vékulake ye Filipét yéndén. Filip dé Betsaida du wa. Betsaida wan Filip, Andru, Pita deku gaayé wa. Jisas Filipét vétake wandén, “Ma yaa méné wunale.” ⁴⁵Naandéka Filip Jisasna jémbaa yatéte ye Natanielké waakndén. Waake ye dat vétake wandén, “Talimba nana gwaal waaranga maandéka bakamu Moses, de Gotna yémba kundi kwayétan dunyansé waak, de kulé duké Gotna nyéngaamba vyaatakandarén. Wani du wa vénanén. Nasaret du Jisas wa. Dé Josepna nyaan wa.” Naandén.

⁴⁶Wunga wandéka Nataniel wa wan, “Nasaret wan kapérandi gaayé wa. Yénga pulak ye yéku du Nasaretmba yaaké dé?” Naandéka Filip wa wan, “Ma yaa vé.” Naandéka yéndén.

⁴⁷Nataniel yaandéka Jisas vétake déké anga wandén, “Ma vétake. Nané Israélina du nak wa yaatékwá. Dé yéku du wa. Papukundi yamba bulndékwe wa.” ⁴⁸Naandéka Nataniel wa wan, “Yénga pulak ye méné vésékék wuné?” Wunga waatakundéka Jisas wa wan, “Filip yamba waae wa méné wani miyé maawumba yaréménénga, wuné wa méné ve vésékwutén.” ⁴⁹Wunga wandéka Nataniel wa wan, “Néma du, méné Gotna nyaan wa. Méné nané Israelséna néma du wa.” Naandén.

⁵⁰Wunga wandéka Jisas wa wan, “Méné wani miyé maawumba yaréménénga véwuténngé wa wawutén. Wawutéka bulaa méné wunéke yékunmba vékulaka-ménéngwa. Sérémaa véména musé wa yaae a véménéngwa musat taalékére yasandaké yakwa.” ⁵¹Wunga watake wandén, “Kukmba sérémaa vékangunéngwa Gotna gaayé téndu déku kundi kure gaayakwa dunyansé Duna Nyaan wunéke waaré gaayandaru. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwá.” Naandén Jisas.

Du nak taakwa kéraandén Kanamba

2 ¹⁻²Nyaa vétik yéndéka nak nyaamba du nak taakwa kéraandén Kanamba. Wani gaayé Galili distrikmba téndékwa. De waandaka Jisasna aasa ye taakwa kéraakwa duna gaamba yaréléka Jisasét wandaka déku dunyansale sékét wani musé véké watake yéndarén. Ye rakésndaka kukmba wani wain kulak késén. ³Késndéka Jisasna aasa dat walén, “De wain kulak yamba yé wa.” ⁴Naaléka Jisas wa wan, “Nyéné wuna jémbaaké waké yambak. Wuna jémbaa yaké yawutékwá sapak wayéka

yamba yaae wa.” ⁵Naandéka lé déku aasa jémbaa yakwa dunyansat walén, “Gumat wandékwa kundi vékute wandékwa pulak ma yangunék.” Naalén det.

⁶Nané Judasé nana apakundi vékute maan taamba kurkale yakwasnyéngangwa. Wani gaamba rakwa du wunga maan taamba yakwasnyé-ndarénngé wa matumba yandarén aké taambak kaayék nakurak (6) wunga tén. Wani aké néma néma apu wa (100 lita pulak).

⁷Jisas jémbaa yakwa dunyanét wandén, “Wani akémba gumbés kulak ma tuwe wukaasandangunu.” Naandéka gumbés kulak tuwe wukaasanda-ndarén. ⁸Wukaasanda-ndaka det wandén, “Ras ma tuwe kure ye ani kakému yaakékwa mawunduwat kwayé.” Wunga wandéka tuwe kure yéendarén. Kure yéndaka dé kakému yaakékwa mawundu wani kulak kakwe véndén. ⁹⁻¹⁰Wani gumbés kulak wa wain kulak yan. Kakwe véte wain kulakngé vékusékngapuk yandéka de jémbaa yakwa dunyan wa vékuséknandarén, wani wain kulakngé. Vékusékngapuk yate dé kakému yaakékwa mawundu dé taakwa kéraakwa duwat waandéka yaandéka dat wandén, “Akwi du yéku wain kulak taale kwayéndakwa. Kwayéndaka dunyan rékaamba wani kulak kandaka kukmba kapére pulak wain wa kwayéndakwa. Méné yéku wain kulak taakatake bulaa kure yaaménénga a yékun kanangwa. A yékun a.” Naandén.

¹¹Wani nyaa wa Jisas kulé apanjémba taale baasnyé ye yandén. Got dat mayé apa kwayéndéka wa wani kulé apanjémba Galili distrikmba tékwa gaayé Kanamba yandéka véndarén. Vétake déku dunyan déké yékunmba vékulakate wandarén, “Ani du dé Gotna nyaan wa. Yi wan wanana wa.” Naandarén.

¹²Wani kakému katake Jisas, deku aasa, déku waayékanje, déku dunyan wunga yéendarén, Kaperneamét. Ye nyaa ras wani gaayémba yaréendarén.

Gotna kundi bulndakwa néma gaamba dunyansé kewurésalendén
(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lu 19:45-46)

¹³Néma nyaa nak yaké yandéka Jisas déku dunyansale Jerusalemét yéendarén. Nané Judasé wani nyaaké waanangwa, Pasova. ¹⁴Ye Jisas Gotna kundi bulndakwa néma gaat wulaae véndén dunyan ras musé asé waatakiténdaka. De yéwaa kéraate sipsip bulmakau api kwayétendarén, de Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyansé viyaae Gorké tuwe kwayéndarénngé. Dunyan ras de nak gaayéna yéwaa kéraate de pulak wani gaayéna yéwaa det kwayéndarén.

¹⁵Wunga yaténdaka véndén Jisas. Vétake kalik yandén. Ye makal baangwi kéraae apa jorik léngwiyyendén. Léngwiyyenye kure téte wamba rakésén dunyan, sipsip, bulmakau, akwi kewurésalendén. Kewurésaletéte wani yéwaa kéraaréndarén jaambé taakungéru yasnyéndéka wani

yéwaa guriksandan. ¹⁶Guriksandandéka api kure tékésén dunyanét wandén, “Wani api ma kure yéngunék. Guné wuna aapana gaa musé asé waatakindakwa gaa pulak yaké yambakate.” Naandén Jisas.

¹⁷Jisas wunga yandénngé déku dunyan Gotna nyéngaamba kwaakwa ani kundiké vékulakandarén: Got, wuné ména gaaké néma mawulé yawutékwa. Yawutéka wuna mawulé yaa pulak véréknédékwa. Vérékténdéka ména gaa yékunmba kwaandénngé néma jémbaa yawutékwa. Wani kundiké vékulakandarén.

¹⁸Jisas wunga yandéka de néma dunyansé wani musé vétake wandarén, “Got ménat mayé apa kwayéte wandéka méné wunga yak, kapuk yénga pulak dé? Yénga baan kulé apanjémba yaménu vétake ména mayé apaké vékuséknge nané?” ¹⁹Naandaka Jisas det wandén, “Guné ani gaa yaavan kutngunu nyaa kupukmba nakapuk waayéngwe kaakawutékwa.” Naandén. ²⁰Wunga wandéka wandarén, “Kwaaré rékaamba (46) wa de ani Gotna kundi bulndakwa néma gaa kutndarén. Bulaa méné nyaa kupukmba nakapuk kurké yapati-kaménéngwa.” Naandarén néma dunyansé.

²¹Jisas wani gaaké wunga wandén, wan dékét déku sépéke wa wandén. Dékét déké wa gwaaménja kundi wandén. Gotna kundi bulndakwa néma gaaké yamba wandékwe wa. ²²Yatake kukmba kiyaae nyaa vétik yéndéka kupuk yambanmba wa Got wandéka nakapuk taamale waarapndén. Waarapndéka déku dunyan wani sapak wandén kundiké nakapuk vékulakandarén. Yate Gotna nyéngaamba kwaakwa talimba vyaatakandarén kundiké waak vékulakate wandarén, “Wani kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa.” Naandarén.

Jisas akwi du dakwana mawulé vésékéyak-wuréndén

²³Wani sapak Jisas Jerusalemmba yaréndén. Yaréte kulé apanjémba yandéka némaamba du dakwa wa vén. Véte wandarén, “Wan Gotna nyaan wa.” Naandarén. ²⁴Wunga wandaka Jisas deku mawulé wa vésékwuréndén. Deku kundi wan baka kundi wa. Déké yamba yékunmba vékulakandakwe wa. Wunga vétake dele yamba téndékwe wa. ²⁵Dé akwi du dakwana mawulé wa vésékéyakwuréndén. Deku mawuléké du nakét yamba waatakundékwe wa. Dékét déku kapmang wa véndén deku mawulé akwi pulak.

Jisas Nikodemusale bulndén

3 ¹Du nak yaréndén. Déku yé Nikodemus. Dé Judana néma du nak wa. Wani du dé Farisi du wa. ²Wani du nak gaan Jisaské ye dat wandén, “Néma du, ménat Got wandéka wa yaaménén, déku kundi nanat yakwasnyéké. A vénangwa. Baka du talimba vékapuk yananén kulé

apanjémba méné yakwa pulak katik yaké dé. Got ménale randéka wa méné wani apanjémba yaménéngwa.” Naandén.

³Wunga wandéka Jisas dat wandén, “Wawutékwa kundi kurkale ma vékuménu. Du dakwa vatpuniye nakapuk kulé du dakwa yaalakapuk yamunaandaru Got néma du rate deké katik yékunmba véké dé. Yandu de Gotna du dakwa katik yaréké daré.” ⁴Naandéka vékusékgapuk ye waatakundén, “Aanyapa yan du dakwa yénga pulak ye nakapuk vatpuniye kulé du dakwa yaréké daré? Kalmu makalkéri nyaan ye aasana biyaamba wulaandaru aasa nakapuk waambule kéraaké daré, kapuk yénga pulak yaké daré?” Naandén.

⁵⁻⁶Wunga wandéka wandén, “Aasambéré kéraandaka de nyambalésé yaalandakwan, wa baka du dakwa wa yaalandakwa. Kulémawulé yamba kéraandakwe wa. De Gotna yémba baptais kéraakapuk yandaru Gotna Yaamambi deku mawulémba wulaae rakapuk yandu de kulémawulé katik kéraaké daré. Ye kulé du dakwa yarékapuk yandaru, Got néma du rate deké katik yékunmba véké dé. Gotna Yaamambi deku mawulémba wulaandu de kulémawulé kéraae kulé du dakwa yakandakwa. Yi wan wanana wa. Ménat wa wawutékwa.” ⁷Naatake nakapuk wandén, “Ménat wa wawutén, guné kulé du dakwa yaténgunénggé. Wani kundi vékute vat naate méné vékulaka vékulaka naambak. ⁸Wimut kutte dékét déku kapmang yeyé yaayandékwa. Yeyé yaayate waandéka wa vékuménéngwa. Vékute yamba vésékménéngwe wa. Yamba dé yaakwo? Yamba dé yékwaau? Wimut vésékgapuk yaménéngwa pulak, wa Gotna Yaamambi yakwa jémbaa katik vésékgé méné. Gotna Yaamambi deku mawulémba wulaandu de kulé du dakwa yandakwanngé katik vésékgé méné.” ⁹Naandéka wandén, “Wani musé yénga pulak yaké dé?” Naandén.

¹⁰Nikodemus wunga waatakundéka wandén, “Méné Judana néma du wa téménéngwa. Yéngé méné wani muséké vékukapuk yak? ¹¹Ani kundi ma véku. Méné a wawutékwa. Wuné vékusékéyakwutén muséké wa ménat wawutékwa. Véwutén muséké waak wa wawutékwa. Wawutéka guné wuna kundi vékumuké kalik yangunéngwa. ¹²Got ani képmaamba jémbaa yandéka véngunéngwa wani jémbaaké wa wawutékwa. Wawutéka guné wuna kundi yamba vékungunéngwe wa. Got déku gaayémba yandékwa jémbaaké wamunaawutu, wani kundi waak katik vékuké guné. ¹³Du nak Gotna gaayét yamba waaréndékwe wa. Ye Got yakwa jémbaa yamba véndékwe wa. Wuné déku gaayémba yaréte wunékét wuné male wa vén déku jémbaa. Wuné déku gaayé taakatake wa ani képmaat gaayawutén.

¹⁴“Talimba nana gwaal waaranga maandéka bakamu du dakwa yarékapuk taalémba yatéte Moses bras ainét yandarén kaambe nak miyémba kusoréndén, de ve yékun yandarénggé. Yandén pulak, wuné Duna Nyaan wunat wunga yakandakwa. Wuné miyémba

kusorékandakwa. ¹⁵Kusoréndaru de wunat ve wunéké yékunmba vékulakate wuna kundiké, ‘Yi wan wanana wa,’ naamunaae de kulémawulé kéraae Gorale yékunmba tékandakwa apapu apapu.” Naandén.

¹⁶Got ani kępmaamba tékwa du dakwaké néma mawulé ye wa déku nakurak male nyaanét wandéka gaayandén. Wunga wandén, déku nyaanngé yékunmba vékulakakwa du dakwa kulémawulé kéraae dale yékunmba tépékaa-ndarénngé, apapu apapu. Katik lambiyakngé daré. ¹⁷Got déku nyaanét wandéka wa gaayandén, du dakwa yan kapéremusé kururémuké. Got dat yamba wandékwe wa, yandarén kapéremusé waambule ye kaatandénngé. ¹⁸Déku nyaanngé yékunmba vékulakakwa du dakwat wa Got wakandékwa, “Guné yéku du dakwa wa. Yékunmba tépékaa-kangunéngwa.” Déku nyaanngé yékunmba vékulaka-kapuk yakwa du dakwat anga wakandékwa, “Guné kapéremusé yakwa du dakwa wa. Wuna nyaanngé yékunmba vékulaka-kapuk yangunénngé, wa yangunén kapéremusé yakatawutékwa.” Naakandékwa Got.

¹⁹Jisas yéku yaa vérékngwa téwaayé pulak téte wa ani kępmaat yaandén. Yaandéka du dakwa kapéremusé yate ganggumba téké wa mawulé yandarén. Wani yaa kalik yandarén. Wani yaa kalik yandarénngé, Got waarukandékwa det. ²⁰Kapéremusé yakwa du dakwa de wani yaaké kalik yate yaa kaalékwa taal katik yéké daré. Yaa vérékte ganggumba kaaléndu nak du yandakwa kapéremusé kurkale véruké kalik yate, wa yaa vérékngwa taal katik yéké daré. ²¹Gotna kundi yékunmba vékukwa du dakwa de wani du dakwa pulak yamba yandakwe wa. De Got mayé apa kwayéndéka yéku jémbaa wa yandakwa. Yate yaa vérékngwa taal yéndaka nak du kurkale vésék kéraasékndakwa, yandarén yéku jémbaat. Véte Got det mayé apa kwayéndékwanngé vékusékndakwa.

Baptais kwayékwa du Jon Jisaské kundi kwayéndén

²²Kukmba Jisas déku dunyansé sékét yéNDARÉN Judiat. Ye wani taalémba yaréte du dakwat Gotna yémba baptais kwayéndén. ²³Baptais kwayékwa du Jon dé Aionmba yaréndén. Wani gaayé Salimale wa téndékwa. Késépéri gu wa wani taalémba tékésndéka némaamba du dakwa yaakérandaka det Gotna yémba baptais kwayéndén.

²⁴Wani sapak néma du Herot Jon kalapusét kusolakapuk yandéka dé baka kaapamba yatéte wa déku jémbaa yaténdén.

²⁵Jonna dunyansé de Juda du nakale waarundarén. Judasé deku apakundi vékute gu yaakundakwanngé wa waarundarén. ²⁶Waaruwe Jonna dunyansé dat ye anga wandarén, “Néma du, du nak ménale Jordan kaambélé anjatikéna sakumba wa téndén. Déku jémbaaké nanat talimba wa waménén. Wani du wa yaae téte du dakwat Gotna yémba baptais

kwayéténdéka akwi du dakwa nané yaasékatake déké yéndakwa. De akwi déké male yéendarénngé kalik yanangwa.”²⁷ Naandaka Jon det anga wandén, “Got nanat wamunaandu nané déku kundi vékute déku jémbaa yakanangwa. Got nanat wakapuk yamunaandu déku jémbaa katik yaké nané. Wuné ani jémbaa katik yaasékaké wuté.”²⁸ Ani jémbaa yate gunat wawutéka wa vékungunén. Anga wa wawuté, ‘Wuné Got wan du Krais yamba wa. Wuné akwi du dakwat yékun yakwa du yamba wa. Wuné Got wandéka wani duna yaambu kururémuké wa taale yaawuté. Dé wuna kukmba wa yaakandékwa.’ Naate wuna jémbaa yawuté, du dakwa akwi wani duna kundi vékunderénngé.²⁹ Du nak taakwa kéraaké yandu déku naawindu téte vétédu dé wani taakwa kéraandu dale sékét mawulé tawulé yakambérékwa. Wuné wani taakwa kéraakwa duna naawindu pulak wa. Késépéri du dakwa Jisaské yéte déku kundi vékundaka wuné yéku mawulé vékute mawulé tawulé yasékéyakwutéka.³⁰ Dé néma du rakandékwa. Wuné yamba wa. Wuné baka du tékawutéka. Némaamba du dakwa déku yé kavérék-ngandakwa. Wuna yé katik kavérékngé daré. Wanngé mawulé yawutéka.” Naandén Jon.

³¹ Anjorémba yaae képmaat gaayan du dé akwi du dakwana néma du wa. Ani képmaamba tékwa du de képmaana musé aséké male wa vékusékndakwa. Anjorémba gaayan du det yasandawure dé akwi muséké vékusékéyak-wuréndékwa wa.³² Gotna jémbaaké vésekéyake, vékusékéyaktake wa det wandékwa. Wandéka de déku kundi vékumuké kalik yandakwa.³³⁻³⁴ Got déku Yaamambi wani duwat wa kwayéndén. Kwayéndéka wulaae déku mawulémba rate wa dale jémbaa yandékwa. Yandéka wa wani du Gotna kundi male kwayéndékwa. Kwayéndéka du dakwa déku kundi vékute wandakwa, “Gotna kundi wa tiyaandékwa nanat. Gotna kundi wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa.” Naandakwa.³⁵ Déku aapa Got déké néma mawulé yandékwa. Yate dat wa wandén, dé néma du rate akwi du dakwa, salmu walmuké waak yékunmba véndénngé.³⁶ Gotna nyaanngé yékunmba vékulakakwa du dakwa kulémawulé kéraae apapu apapu yékunmba yatépéka-kandakwa. Déku kundi vékukapuk yakwa du dakwa kulémawulé katik kéraaké daré. Got apapu apapu wani du dakwat rakarka yandu de katik yékunmba yatésékéyakngé daré.

Jisas Samaria taakwa nakale bulndén

4 ¹⁻⁴ Wani sapak dunyan ras wa wan, “Némaamba dunyan Jisasna kundi vékundakwa. Vékundaka Jisas det Gotna yémba baptais kwayéndékwa. Wunga yandéka déku jémbaa wa taalékéran baptais kwayékwa du Jonna jémbaat.” Wunga wate yamba vékusékndakwe wa. Jisasna dunyansé male wa du dakwat Gotna yémba baptais kwayéndarén. Jisas baptais yamba kwayéndékwe wa det. Jisasna jémbaaké wunga

wandaka de Farisi dunyansé wani kundi vékute bulndaka vékundén Jisas. Vékutake Judia distrik taakatake Galili distrikét nakapuk yémuké watake Samaria distrikét yéndakwa yaambumba déku dunyansé dale sékét yéendarén. ⁵Ye Samariana gaayé nakmba saambakndarén. Wani gaayéna yé Sikar wa. Wani gaayé tékwanmba, néma baan némbu nak tékwa. Talimba nana gwaal, waaranga, maandéka bakamu Jekop wa déku nyaan Josepét kwayén wani kępmaa. Sikar wani kępmaa tékwanmba wa téndékwa. ⁶Wani taalémba kulak tundakwa vaakulak nak tékwa. Talimba Jekop wa vaan wani vaakulak. Jisas kulémba yaae wani vaakulak tékwanmba saambake yaap yandéka wani vaakulak tékwanmba randén. Nyaa nyéndényaa yakwate yaténdéka wa randén wamba.

⁷⁻⁸Jisas wamba randéka déku dunyan gaayét yéendarén, kakému ras kéraaké. Yéndaka randéka Samaria taakwa nak kulak tuké yaalén. Yaaléka lat wandén, “Kulak ras ma tiyaa. Kakwate yawutékwa.” ⁹Naandéka lé Samaria taakwa wa wan, “Méné Juda du wa. Wuné Samaria taakwa a. Yéngé kulak kwayéwuténngé méné yaawiyu?” Naalén. Judasé Samariasale yamba yeyé yaaténdakwe wa. Wanngé wa walén. ¹⁰Waléka Jisas wa wan, “Bulaa nyénat kulakngé yaawiwutén. Got kwayékwa yéku musé vésékte wuné waak vésékmunaae nyéné wunat nak pulak kulakngé wakanyénéngwa. Nyéné wani kulak katake yékunmba yarépéka-kanyénéngwa.” Wunga wate du dakwa kulémawulé kéraae yékunmba yatépékamuké wa gwaaménja kundi wandén.

¹¹Wunga wandéka lé déku kundi vékusékngapuk ye anga walén, “Néma du, méné kulak tu musé nak yamba yé wa. Ani vaakulak andalamba wa rakwa. Wa waménéngwa kulak yamba tuké méné? ¹²Nana gwaal waaranga maandéka bakamu Jekop wa tiyaan ani vaakulak nanat. Déku nyambalé, sipsip bulmakau, dé waak ani kulakmba wa kandarén. Ména jémbaa déku jémbaat taalékérandénngé méné wunga wo, kapuk yénga pulak yandénngé?” ¹³Naaléka wandén Jisas, “Akwi du dakwa wani kulak kandaru deku kwaalé rékandang yawuréké yakwa. ¹⁴De wani wuné kwayéké yakwa kulak kéraamunaandaru, wa dé deku mawulémba yékun yaténgu de kulémawulé kéraae yékunmba yatésékéyak-ngandakwa apapu apapu.” ¹⁵Naandéka dat walén, “Néma du, wani kulak bulaa ma tiyaaménu wunat. Tiyaaménu séré, maa, wunat katik kwaalé rékandang yaké dé. Nakapuk katik yaae ani vaakulakmba tuké wuté.” Naate lé déku gwaaménja kundi yamba kurkale vékuséklékwé. Lé kulakngé wa walén. Dé kulémawuléké wa wandén.

¹⁶Lé wunga waléka wandén, “Ma ye nyéna du waanyénu yaandu kure yaa.” ¹⁷Naandéka walén, “Wuné du yamba yé wa.” Naaléka wandén, “Yi wan wanana wa. ¹⁸Talimba du taambakale (5) yatényénén. Bulaa a ranyénéngwa du wan nyéna du yamba wa. Wunga wa wanyénén. Yi wan

wanana wa.”¹⁹ Naandéka walén, “Néma du, wuné wa wésékménéngwa. Méné Gotna yémba kundi kwayékwa du wa. Bulaa wunga wa vékusékwutéka.”²⁰ Wuna gwaal waaranga maandéka bakamu de ani némbumba wa waaréte wa Gotna yé kavérékndarén. Guné Judasé anga wangunéngwa, ‘Guné Gotna yé kavérékngunéngwa taalé Jerusalemmba male tékwa.’ Wunga wangunéngwan yénga pulak yaké nané?” Naalén.

²¹ Wunga waléka lat wandén, “Nyéné wuna kundi ma yékunmba véku. Nak nyaa nak yaandu guné akwi taalémba nana aapa Gotna yé kavérék-ngangunéngwa. Ani némbumba male katik kavérékngé guné Gotna yé. Jerusalemmba male katik kavérékngé guné Gotna yé.”²² Guné Samariasé Gorké vékusékngapuk ye wa déku yé kavérékngunéngwa. Nané Judasé nané Gorké vékuséke wa déku yé kavéréknangwa. Du dakwana kapérandi mawulé kururéna baan Juda du wuné anana.²³ Nana aapa Gotna kundi yékunmba vékukwa du dakwa de déku kundiké, ‘Yi wan wanana wa,’ naate deku mawulémba déku yé kavérék-ngandakwa. Wani du dakwa déku yé kavérékndarénngé wa mawulé yandékwa. Déku yé wunga kavérékndara sapak a yaakwa.²⁴ Got kwaminyan pulak wa randékwa. Déku sépé yamba yé wa. Du dakwa dé yamba véndakwe wa. Gorké yékunmba vékulakakwa du dakwa déku kundiké, ‘Yi wan wanana wa,’ naate deku mawulémba déku yé kavérék-ngandakwa.” Naandén.

²⁵ Wunga wandéka walén, “Got wan du Mesaia déku nak yé Kraisé dé yaakandékwa, nanat yékun yaké. Wuné wunga vékuwutén. Dé yaae akwi kundi kwayékandékwa nanat.”²⁶ Naaléka Jisas lat wandén, “Wuné anana a bultékwa nyénale.” Naandén.

²⁷ Jisas wunga waténdéka wa déku dunyan kakému kéraae kure nakapuk waambule yaandarén. Yaae taakwa nakale bulténdéka vétake vat naae vékulaka vékulaka naandarén. Ye yamba wandakwe, “Kamu musé kéraakwate nyéné yo? Kamuké méné lale bulto?” Wunga yamba wandakwe wa.²⁸⁻²⁹ Yandaka wani taakwa kulak tulékwa mu taakatake gaayét waambule yélén. Ye gaayé du dakwa rasét walén, “Ma yaae véngunu du nak. Wuné yamba véndékwe. Ye talimba yawutén akwi muséké wunat wandékwa. Dé Got wan du Kraisé dé, kapuk kandé?”³⁰ Wunga waléka gaayé taakatake Jisaské yaandarén.

³¹ Yaambumba yaaténdaka Jisasna dunyan dat anga wandarén, “Néma du, méné kakému ma kana.”³² Naandaka wandén, “Wuna kakému wa rakwa. Guné yamba ve wa.”³³ Naandéka déku dunyan dekét deku kapmang bulte anga wandarén, “Du nak dat kakému ras ka kure yaae kwayéna?” Naandarén.

³⁴ Wunga wandaka det wandén, “Wuna kakému anga wa. Wuné wandéka yaan duna kundi vékukawutéka. Vékite tiyaandén jémbaa ye yasékéyak-ngawutéka. Wan wuna kakému pulak wa.”³⁵ Guné kakému yaanantake wangunéngwa, ‘Kakému kéraaké yanangwa

baapmu vétik vétik wa tékwa.’ Wangunénga gunat wawutékwa: Bulaa kéraakangunéngwa. Ma véngunu. Samaria du dakwa némaamba wa, de wa yaakwa. Bulaa deku mawulé wa yékunmba tékwa, kéraangunéngwa kakému yékun ye tékwa pulak. Bulaa wunéké vékulakate wuna kundiké, ‘Yi wan wanana wa,’ naakandakwa.

³⁶⁻³⁸ “Kakému kéraakwa dunyan nak dumba jémbaa yate déku kakému kéraae waawatte wa yéwaa kéraandakwa. Guné Gorké jémbaa yate kakému kéraakwa dunyan pulak wa yaténgunéngwa. Guné wani jémbaa yate wuna kundi kwayéngunu, némaamba du dakwa jaawuwe wunéké yékunmba vékulakate kulémawulé kéraae, yékunmba yatépéka-kandakwa apapu apapu. Yaténdaru Got guna yéku jémbaa waambule kaatakandékwa. Talimba ani kundi du nak anga wa wandén, ‘Du nak kakému yaanandékwa. Yaanandéka du nak wani kakému kéraandékwa.’ Naandén. Wandéka bulaa wa sékérékén wani wandén kundi. Ras dunyan talimba wa du dakwat Gotna kundi kwayéte de kakému yaananén du pulak wa yaténdakwa. Ras dunyan kukmba yaae wuna kundi wani du dakwat kwayékandakwa, de wunéké yékunmba vékulakandaránggé. Wani kundi kwayékwa dunyan de kakému kéraakwa du pulak wa yaténdakwa. Talimba kundi kwayétan dunyan kukmba kundi kwayétékwa dunyansale sékét mawulé tawulé yakandakwa. Gunat wawutén, guné wuna kundi kwayéngunu némaamba du dakwa wunéké yékunmba vékulakandaránggé. Talimba du ras det Gotna kundi kwayéndarén wa. Kukmba guné yaae deku mawulé yékun yangunu de wunéké yékunmba vékulakandakwa. Gotna kundi talimba kwayén dunyan guné wuna kundi kwayékwa dunyansale guné akwi Gotna jémbaa wa yangunéngwa.” Naandén Jisas det.

³⁹ Samaria taakwa lé takamba wani gaayé du dakwat wa walén, “Wani du wuné talimba yawutén akwi muséké wunat wandén.” Wunga waléka Samaria du dakwa rékaamba de Jisaské yékunmba vékulakandarén. ⁴⁰ Yate Jisasét yaae waatakundarén, dé ye dele yaréndénggé. Waatakundaka dele nyaa vétik yaréndén. ⁴¹ Yaréte kundi kwayéndéka késépéri du dakwa ras waak déku kundi vékute déké yékunmba vékulakandarén. ⁴² Yate wani taakwat anga wandarén, “Taale nyéna kundimba vékunanén. Vékute Jisaské yékunmba vékulakananén. Yatake kukmba Jisasna kundi vékunanén. Déku kundi vékwe wa bulaa anga vékuséknangwa. Dé ani képmaamba tékwa du dakwa Satanna taambamba kéraaké yakwa du wa. Yi wan wanana wa.” Naandarén Samaria du dakwa.

Jisas yandéka néma duna nyaan yékun yan

⁴³⁻⁴⁴ Nak nyaa Jisas wa wan, “Gotna yémba kundi kwayékwa duké déku gaayé du dakwa anga wandakwa, ‘Dé nané pulak du wa. Dé néma

du yamba wa. Wa baka du wa.’ Wunga wandaka de nak gaayé du dakwa déké wandakwa, ‘Wa néma du wa dé.’ Naandakwa.” Naandén Jisas.

Sikarumba nyaa vétik yare wani gaayé taakatake Galili distrikét yéendarén.

⁴⁵Talimba yis kurkapuk yandakwa bret kanangwa sapak de Galili du dakwa ras Jerusalemét yéendarén. Ye véndarén wa Jisas talimba vékapuk yandarén kulé apanjémba yandéka. Vétake deku gaayét waambule ye yare véndarén Jisas deku gaayét yaandéka. Vétake déké mawulé tawulé yandarén. Yate déku kundi vékunderén.

⁴⁶⁻⁴⁷De Galilimba yeyé yaayate Kanamba saambakndarén. Jisas talimba wani gaayémba yaréte wandéka wa gumbés kulak waalakwe wain kulak yaalan. Jisas déku dunyansale Judia taakatake Galilit ye Kanamba saambake yaréndaka néma du nak vékundén. Wani néma duna nyaan baat ye Kaperneamma kwaan. Kwaandéka néma du Jisaské yaandén. Yaae dat wandén, “Wuna nyaan ani kiyaakwate yakwa. ⁴⁸Méné wunale ma yaae wuna nyaanét yékun yaménu.” Naandéka wandén Jisas, “Wuné talimba vékapuk yangunén kulé apanjémba yawutu wani sapak male wa guné Got wunat tiyaan mayé apaké yékunmba vékulakangunéngwa.” ⁴⁹Naandéka néma du wa wan, “Néma du, ma yaa bari. Yaakapuk yamunaaménu wuna nyaan kiyaakandékwa.” ⁵⁰Naandéka Jisas wa wan, “Ma yé. Ména nyaan yékun yakandékwa.” Naandéka wani du Jisasna kundi yékunmba vékute wa yéndén.

⁵¹Yéndéka déku jémbaa yakwa dunyansé yaae yaambumba vétake wandarén, “Ména nyaan dé wa yékun yan.” ⁵²Naandaka det waatakundén, “Yani sapak dé yékun yak?” Waatakundéka wandarén, “Nalé nyaa tépatekundéka wa baat yéput yandén.” ⁵³Wunga wandaka aapa vékusék naandén. Nalé Jisasale bulndén sapak male wa déku nyaan yékun yandén. Wunga vékusékte déku kémale sékét akwi Jisaské yékunmba vékulakate déku kundiké anga wandarén, “Yi wan wanana wa.” Naandarén.

⁵⁴Jisas Judia taakatake Galilimba ye wandéka wani nyaan yékun yan. Jisas talimba vékapuk yandarén kulé apanjémba yatake wani sapak kulé apanjémba nak waak yandén.

Gu kwaawu ténmba Jisas du nakét wandéka yékun yandén

5 ¹Kukmba Judana néma nyaa nak yaandéka Jisas Jerusalemét yéndén. ²Jerusalem talimba matut aatmu giye taakandaka awula nyéndémba téndén. Wani aatmumba néma pété ras tékésén. Nakurak male pétémba wa sipsip wulaaténdarén. Wani pété ténale makal gu kwaawu nak wamba tén. Wani gu kwaawuké Hibruna kundimba wandakwa, Betesda. Wani gu wutépmba barenga pulak gaa taambak (5) kwaakésén.

³Némaamba du dakwa baat yate wani gaamba kwaakésndarén. Du dakwa ras méni kiyaan, ras maan kapére yan, du dakwa ras deku sépemaaléna apa akwi liwuréndéka baka kwakwamale kwaakwa apu, wunga kwaakésndarén wani gaamba. [Wani gu maakulakndu véké watake kwaandarén. ⁴Talimba ras nyaa ras nyaa Gotna kundi kure gaayakwa du nak gaayate wani gumba daawulindéka gu maakulakén. Gu vatmakulakndéka ve wani gumba taale daakwa baan wa yékun yakwa.]

⁵Kwaakésndarénmba du nak déku sépé kapére yandéka kwaaré késépéri (38) wa randén. ⁶Jisas wani duwat vétake wa vékusékdén. Dé kaa némaamba wa kwaandén wamba. Yatake Jisas dat anga waatakundén, “Méné yékun yaké méné mawulé yo?” ⁷Wunga waatakundéka wani sépé kapére yan du wa wan, “Néma du, gu maakulakndu wunat kéraae gumba kusandana du nak yamba wa. Yénga pulak yaké wuté? Wuna kapmang daaké yawutéka nak du wa taale daakwa wuné taalékérate.” ⁸Naandéka Jisas wa wan, “Méné ma waarape kwaaménén ara kéraae kure yé.” ⁹Naandéka wani du yékun yandén. Yandéka déku ara kéraae kure yéndén.

¹⁰Wani nyaa wan nané Judaséna yaap yaré nyaa wa. Wanngé de néma du wani yékun yan duwat anga wandarén, “Nana apakundi vékutake wa wananén, ‘Yaap yaré nyaamba du nak déku musé katik yaate yéké dé.’ Wunga wananén. Bulaa méné katik yaate yéké méné ména ara, yaap yaré nyaamba.” ¹¹Naandaka det wandén, “Du nak wa wandéka yékun yawutéka wunat watakandén, ‘Ména ara ma kéraae kure yé.’ Naandéka wa kure yéwutékwa.” ¹²Naandéka dat waatakundarén, “Ména ara kure yaaménénngé kandé wak?” ¹³Naandaka yamba vékéndékwe wa. Wani taalémba némaamba du dakwa yatanmba yéngé véké? Jisas dé wa yén.

¹⁴Kukmba Jisas dat Gotna kundi bulndakwa néma gaamba véndén. Vétake wandén, “Ma véku. Bulaa wa yékun yaménén. Kapérandi musé nakapuk yaké yambak. Wuna kundi vékukapuk yamunaaménu néma kapérandi musé ras waak yaakandékwa ménéké.” ¹⁵Wunga wandéka wani du ye Judana néma dusat anga wandén, “Wuné wandéka yékun yan du wan Jisas wa.”

¹⁶Wunga wandéka vékutake de taale ye Jisasét yaavan kutmuké vékulakandarén, yaap yaré nyaamba wani musé yandénngé. ¹⁷Yandaka Jisas det anga wandén, “Wuna aapa akwi nyaa wa jémbaa yandékwa. Yandéka wuné waak jémbaa yawutékwa.” ¹⁸Wunga wate déku aapa Gorké wa wandén. Wate dé Got pulak randékwanngé wa wandén. Yaap yaré nyaamba wani du kururétake wunga wandéka vékutake de Judana néma dunyan dé viyaandéknge wa mawulé yandarén.

Gotna nyaan apa tapa yate kundi kwayékandékwa

¹⁹Wunga yandaka Jisas det anga wandén, “Gunat a wawutékwa. Wuna mawulémba vékulakate jémbaa nak katik yaké wuté. Wuna aapa jémbaa

yandéka, wa wuné déku nyaan véte wani jémbaa yawutékwa. Yi wan wanana wa. Wuna aapa yakwa akwi jémbaa wuné waak wa yakawutékwa. ²⁰Wuna aapa wunéké mawulé tawulé yate wa déku jémbaa wunat wakwasnyéndékwa. Wunat kukmba wakwasnyéké yandékwa jémbaa wa bulaa a yawutékwa jémbaat taalékéraké yakwa. Wuné wani kulé jémbaa yawutu guné ve vatvat naate vékulaka vékulaka naakangunéngwa, wani jémbaaké. ²¹Wuna aapa kiyaan du dakwa wandéka taamale waarape yékunmba yatépékandakwa. Yandékwa pulak wa wuné mawulé yawutékwa du dakwa wawutu de yékunmba yatépéka-kandakwa. ²²Wuna aapa néma kot vékukwa néma du rate, du dakwa yandarén muséké det katik kundi waké dé. Wani jémbaa wa tiyaandén wunat. Wuné néma kot vékukwa néma du rate wa yandarén muséké wakawutékwa. ²³Akwi du dakwa wuna aapana yé kavérékndakwa pulak, wa wuna yé kavérékndarénngé wa wani jémbaa wunat tiyaandén. Wuna yé kavérékngapuk yakwa du dakwa wa de wuné wandéka yaan duna yé waak yamba kavérékndakwe wa.

²⁴“Wuna kundi kurkale vékute wuné wandéka yaan duké yékunmba vékulakakwa du dakwa wa de akwi kulémawulé kéraandarén wa. Kéraae de apapu apapu Gorale yékunmba yatépékakandakwa. Sérémaa wuné néma du rate deku kundi vékute yandarén kapérandi muséké kundi katik waké wuté. De kapérandi taal katik yéké daré. De kiyaandakwa yapaté yaasékatake bulaa kulémawulé kéraandarén wa. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa.” Naandén.

²⁵Wunga watake Jisas anga wandén, “Gumat a wawutékwa. Gotna kundi vékukapuk yakwa du dakwa yéku mawulé yamba vékundakwe wa. Yate de kiyangamba pulak wa yaténdakwa. Yatéte wuna kundi vékumunaae wa kulémawulé kéraae yékunmba yatépéka-kandakwa. Wuna kundi vékundara sapak a yaakwa. ²⁶Wuna aapa apamama yandékwa, du dakwa kulémawulé kéraae apapu yékunmba yatépékandarénngé. Dé mayé apa wunat tiyaate wa wandén. Wanngé wuné wawutu du dakwa kulémawulé kéraae apapu yékunmba tépékaakandakwa. ²⁷Wuné Duna Nyaan a. Got wunat mayé apa tiyaandénngé sérémaa wuné kot vékukwa néma du rate, akwi du dakwana kundi vékute wakawutékwa. ²⁸Wani muséké vat naate vékulaka vékulaka naaké yambak. A yaakwate yakwa sapak kiyaan du dakwa rémndarén kwaawumba kwaate wuna kundi vékukandakwa. ²⁹Vékwé taamale waarape yaalakandakwa. Yéku musé yatan du dakwa taamale waarape yékunmba yatékandakwa apapu apapu. Kapéremusé yan du dakwa taamale waarapndaru, wuné néma du rate det wate yandarén kapéremusé waambule yakata-kawutékwa. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa.” Naandén Jisas.

Du ras Jisasna jémbaaké kaapa yandarén

³⁰Jisas wunga watake Judana néma dunyansat nakapuk anga wandén, “Wuné baka wuna mawulémba wani jémbaa katik yaké wuté. Wunat

wandéka yaawutén duna kundi vékute wa du dakwa yandarén kapérandi muséké wawutékwa. Wani kundi wuna mawulémba vékulakate yamba wawutékwe wa. Wuna jémbaaké wawutékwa kundi wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa.

³¹“Wuné nakurak wuna kapmang wuna jémbaaké wamunaawutu anga wakangunéngwa, ‘Déku kundi papukundi wa.’ Naate guné wunéké katik yékunmba vékulakaké guné. ³²Wuna aapa waak wuna jémbaaké wa wandékwa. Wandéka anga vékusék-wutékwa. Wuna jémbaaké wandékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa.

³³“Talimba Jonét kundi wasatingunén. Wangunénga dé gunat wunéké kundi kwayéndén. Kwayéndén kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. ³⁴Wuné kępmaana duna kundiké yamba vékulakawutékwe wa. Yate Got gunat yéku ye waambule guné kéraandénngé wate wa Jonna kundiké wawutékwa. ³⁵Yaa vérékte kaaléndéka wa du dakwa kurkale véndakwa. Jon yaa pulak vérékte kwaaré vétik kupukngé wa yatéte yéku jémbaa yandéka guné véte mawulé tawulé yangunén.

³⁶“Jon wunéké kundi kwayéndéka wunéké wa vékusékungunéngwa. Wuna néma jémbaa wa déku kundit taalékéran. Wuna aapa yawuténggé tiyaandén jémbaa a yawutékwa. Wani jémbaa yawutéka ras du dakwa véte anga wandakwa, ‘Déku aapa Got wandéka wa yaandén. Wunga véte wanangwa.’ Naandakwa. ³⁷Wuna aapa wandéka yaawutéka dé waak wunéké wandén. Guné déku kundi yamba vékungunéngwe wa. Déku saawi yamba véngunéngwe wa. ³⁸Got wandéka wa a yaawutén. Guné wunéké yékunmba vékulakakapuk yangunénga déku kundi guna mawulémba yamba randékwe wa. ³⁹Guné kulémawulé kéraae kurkale yatépékamuké vékulakate, guné Gotna nyéngaamba vijaatakandarén kundiké waakngunéngwa. Wani kundi vijaatakan dunyansé waak wunéké wa wandarén. ⁴⁰Kulémawulé kéraae kurkale yatépékaké mawulé yangunéngwa. Wunéké yaae wuna kundi vékumunaangunu wuné wawutu wa kulémawulé kéraae kurkale yatépéka-kangunéngwa. Wuna kundi vékumuké kalik yangunéngwa.

⁴¹“Du dakwa wuna yé kavérékmuké kalik yawutékwa. ⁴²Guna mawulé wa vésékéyak-wutékwa. Guné Gorké yamba mawulé yangunéngwe wa. ⁴³Wuna aapa Got wandéka yaae wa déku jémbaa yawutékwa. Yawutéka guné wuna kundi yamba vékungunéngwe wa. Du nak déku kapmang yaae dékét déku jémbaa yamunaandu déku kundi vékukangunéngwa. ⁴⁴Du dakwa guna yé kavérék-ndarénngé wate wa yangunéngwa. Got guna yé kavérékmuké kalik yangunéngwa. Wunga yate wunéké yénga pulak yékunmba vékulakaké guné?

⁴⁵“Guna mawuléké anga waké yambak, ‘Jisas yananén kapérandi muséké Gorét wate nanat kotim-ngandékwa.’ Wunga wambak. Guné nana

gwaal waaranga maandéka bakamu Moseské anga wangunéngwa, ‘Dé nanat yékun yakandékwa.’ Guné wunga wate ani kundi ma vékungunu. Moses yangunén kapérandi muséké Gorét wate gunat wa kotimngandékwa. Talimba wunéké Moses wa viyaatakandén. ⁴⁶Guné Moses viyaatakan kundi vékumunaate wuna kundi vékukatik guné. ⁴⁷Guné viyaandén kundi vékukupuk yate yénga pulak wuna kundi yékunmba vékuké guné? Wuna kundi yékunmba vékuké wa yapati-ngunéngwa.” Naandén Jisas Judana néma dunyansat.

Jisas némaamba (5,000) dunyansat kakému kwayéndén
(*Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lu 9:10-17*)

6 ¹Wani kundi kwayétake Jisas néma gu kwaawu nak aangé sakwat yéndén. Wani néma gu kwaawuna yé Galili wa. Nak yé Taiberias wa. Déku dunyansé dale sékét yéendarén.

²Talimba némaamba du dakwa Jisas kulé apanjémba késépéri yandéka wa véndarén. Wunga yandéka sépémaalé kapére yan du dakwa yékun yandarén. Vétake déku kukmba kwaaréte yéendarén.

³Jisasna dunyan dale némbumba nak waare sékét rakésndarén.

⁴Pasova waanangwa néma nyaa yaaké yandéka wa wamba randarén.

⁵Yare Jisas véndén némaamba du dakwa déké yaandaka. Vétake Filipét wandén, “Kakému yamba kéraae kwayénanu wani du dakwa kaké daré?” ⁶Filipna mawulé yakwe véké wa wunga wandén. Jisas dékét yaké yandékwa musé wa vékusékdén.

⁷Vékusékte wunga wandéka dé Filip wa wan dat, “Néma (200) yéwaat kakému kéraamunaanunu ani du dakwa wa ayélap ayélap a kakandakwa.” ⁸Naandéka Jisasna du nak Andru wamba téndén. Wani du wan dé Saimon Pitana waayéka wa. ⁹Te anga wandén, “Nyaan nak amba téndékwa. Wani dunyanngu nyaan makalkéri bret taambak (5), gumba kutndarén gukwami vétik wunga wa kure téndékwa. Wani makalkéri bret gukwami vétik yénga pulak kwayéké nané, némaamba du dakwamba?” ¹⁰Naandéka det anga wandén, “Ma wa, wani du dakwa rakésndaru.” Naandéka wandaka waaratakumba rakésndarén. Némaamba du dakwa wa. (Dunyan 5,000)

¹¹Rakésndaka Jisas wani bret kéraae Gorét anga wandén, “Yékun a tiyaaménén bret. Yékun wa.” Naatake du dakwat muni waate kwayéndéka kandarén. Bret yandén pulak gukwami vétik waak wungat male yandén. Mawulé yandarén pulak kwayéndén. ¹²Kwayéndéka ke biyaa yawuréndaka Jisas déku dunyansat anga wandén, “Kandaka biyaa yandéka taakandakwa kakému ma kéraangunu. Kéraakupuk yangunu ras baka ka kapére yana.” ¹³Naandéka de du dakwa kandaka biyaa yandéka taakandarén bret kéraae kémbi tambavétik maanmba kaayék vétik (12) waandandarén.

¹⁴Yandaka Jisas yan kulé apanjémba vétake wani du dakwa wa wan, “Gotna yémba kundi bulkwa du nak yaakandékwa nana kápmaat. Déké kaavénangwa. Wani kaavénangwa du, wan Jisas wa. Yi wan wanana wa.”
¹⁵Wunga wandaka Jisas wa vékuséknén. Dat kulkiye watépe kure yare wani gaayémba néma du téndénngé wate yaréndaka. Dé wani gaayémba néma du témuké kalik yatake dékét déku kapmang nakapuk waambule némbat yéndén.

Jisas gutakumba yéténdén
(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶⁻¹⁷Garambu Jisasna dunyan néma gu kwaawu wutépét daawulindarén. Daawuliye botmba waare Kaperneamét yéké yandarén. Yandaka Jisas yamba yaae wa deké. ¹⁸Yandéka gaan yandéka yéndarén. Yérendaka néma wimut kutndéka gu némaamba wimbalakute waaran. ¹⁹Waaréndéka bot yéndénngé kéraaléwiye yéndarén. Wunga ye kulémba yéndarén (6 kilomita pulak). Ye véndarén Jisas gutakumba yaaténdéka. Vétake wup yandarén. ²⁰Wup yandaka det wandén, “An wuné a yaatékwá. Guné wup yaké yambak.” ²¹Naandéka mawulé tawulé yandarén. Yandaka botmba waaréndén. Waaréndéka botmba ye wani gaayémba bari saambakndarén.

Du dakwa Jisaské waakndarén

²²Yé géndéka némaamba du dakwa néma gu kwaawu nak sakumba yarépékandarén. Yaréte deku mawulémba anga wandarén, “Nalé bot nakurak wa tan. Téndéka Jisasna dunyan wani botmba wa waare yéndarén. Yéndaka Jisas dele yamba waare yéndékwe wa. Dé amba ka yaréna?” ²³Wunga watake Jisaské waake yapatindarén. Yaréndaka bot ras waak Taiberiasmba yaandarén. Yaae du dakwa nalémba bret kandarén taalé tékwanale yaréndarén. Wani taalémba nalé Jisas bret kéraae Gorét watake det kwayéndén. ²⁴Jisas déku dunyansale wani taalémba yarékapuk yandaka du dakwa vépatiktake, botmba waare néma gu kwaawu nak sakwat yéndarén. Jisaské waake véké wa Kaperneamét yéndarén.

Jisas Gotna gaayémba gaayan bret pulak wa

²⁵Ye saambake Jisas vétake dat anga waatakundarén, “Néma du, anga yani sapak méné yaak?” ²⁶Wunga waatakundaka det wandén, “Ma véku. Gunat wawutékwá. Bret kangunénga wa biyaa yan. Yandéka wa wunéké waakngunéngwa, bret ras waak kwayéwuténngé. Kulé apanjémba yawutéka véngunénngé yamba vékulakangunéngwe wa. Wawutékwá kundi wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa.

²⁷“Guné jémbaa yate bari késkwate yakwa kakémuké vékulakaké yambak. Guné jémbaa yate nak pulak kakémuké ma vékulakangunék.

Wani kakému rapéka-kandékwa. Guné wani kakému katake yékunmba yatépéka-kangunéngwa, apapu apapu. Wuna aapa Got wandéka wuné Duna Nyaan anjomba wa gaayawutén. Wani yéku kakému wuné wa kwayéké yakwa. Got wunat mayé apa wa tiyaawuréndén, kulé apanjémba yawuténggé. Yawutu guné wani jémfaat véte wakangunéngwa, ‘Got wandéka wa yaandén Jisas.’ Naakangunéngwa.”

²⁸Naandéka wandarén, “Kamu ye Gotna jémbaa yaké nané?” Naandarén.

²⁹Wunga waatakundaka wandén, “Wunéké yékunmba vékulakangunénggé wa Got mawulé yandékwa. Guna mawulémba anga ma wangunék, ‘Jisas wan néma du wa. Got wandéka wa gaayandén. Yi wan wanana wa.’ Wunga wate wa Gotna jémbaa yakangunéngwa.” Naandén.

³⁰Wunga wandéka wandarén, “Yénga pulak kulé apanjémba yaménu vétake ménéké wunga vékulakaké nané? Kamu jémbaa yaké méné?”

³¹Talimba nana gwaal waaranga maandéka bakamusé du dakwa yarékapuk taalémba yeyé yaayatéte nak pulak bret wa kandarén. Wani bretké wandarén mana. Talimba yatan dunyan wani bretké nyéngaamba anga viyaatakandarén: Du dakwat Gotna gaayémba gaayan bret kwayéndéka kandarén. Wunga viyaatakandarén.”

³²Naandaka det anga wandén Jisas, “Talimba Moses wani bret yamba kwayéndékwe wa. Wuna aapa male wa wani bret kwayén. Bulaa gunat Gotna gaayémba gaayan bret wa kwayéndékwa. ³³Wuné Gotna gaayémba gaayan bretké bulte, duké wa wawutékwa. Got dat wandéka wa Gotna gaayémba yaae ani képmaat gaayandén, du dakwat yékun yaké. Yandu de yékunmba yatékandakwa apapu apapu. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa.”

³⁴Naandéka Jisasét wandarén, “Néman Du, nané wani yéku bret kéraaké mawulé yanangwa. Apapu ma tiyaa.”

³⁵Naandaka Jisas det anga wandén, “Wani bretké bulte wa wunékét wunéké wa wawutékwa. Guné wuna kundi kurkale vékute guné katik kaandéké kiyaaké guné. Guné yékunmba yarékangunéngwa. Wunéké yékunmba vékulake guné kulakngé katik kiyaaké guné. Wa kulémawulé kéraae yékunmba yatékangunéngwa. ³⁶Gunat wa wawutén, ‘Guné kulé apanjémba yawutéka véte yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa.’ Naawutén. ³⁷Wuna aapa du dakwa némaamba wa tiyaandén wunat. Wani du dakwa akwi wuna kundi vékwe de yaakandakwa wunéké. Yaandaru nakét katik kewuréké wuté. De wunéké yaae wuna du dakwa wa tékandakwa. ³⁸Wuné Gotna gaayémba re wa ani képmaat gaayawutén. Wunékét wuna mawulémba jémbaa yaké yamba gaayawutékwe wa. Yamba wa. Wuna aapa wandéka wa gaayawutén, dé mawulé yandékwa jémbaa yamuké. ³⁹Wunéké yaakwa du dakwaké

yékunmba vékawutékwa. Yawutu wuna du dakwa tékandakwa. Nak katik lambiyakngé dé. Sésékuk sékéyakmba yaaké yakwa nyaa yaandu wuné néma du rate, du dakwat kundi wawuta sapak, wuné wawutu wuna du dakwa kiyaawuran apu nakapuk taamale waarapkandakwa. Got wunga mawulé yandékwa. ⁴⁰Wunat véte wunéké yékunmba vékulakate wuna kundiké, ‘Yi wan wanana wa,’ naakwa apu akwi kulémawulé kéraae apapu apapu yékunmba yatékandakwa. Wani nyaa du dakwa wawutu de nakapuk taamale waarapkandakwa. Wuna aapa wunga mawulé yandékwa.” Naandén Jisas.

⁴¹Jisas wunga wandéka Judana néma dunyan wani kundi vékutake wani kundi kalik yandarén. Jisas anga wandén, “Wuné Gotna gaayémba wa gaayawutén, du dakwat yékun yawutu de yékunmba téndarénngé.”

⁴²Naandéka kalik yate wandarén, “Gotna gaayémba yamba gaayandékwe wa. Dé Josepna nyaan wa. Déku yé Jisas wa. Déku aasa aapa wa vénanén. Wa nana gaayé du wa. Dé anga wandékwa, ‘Gotna gaayémba gaayawutén.’ Naandékwa. Kamuké dé wunga wo? Wa paapu wa yandékwa.” Naandarén.

⁴³Wunga wandaka Jisas det anga wandén, “Guné wuna kundi kalik yate gunékét guna kapmang wunga bulmbak. ⁴⁴Du dakwa dekét deku kapmang vékwe wunéké katik yaaké daré. Got wandu wa wunéké yaakandakwa. Sérémaa wuné néma du rate akwi du dakwat kundi bulwuta nyaa wawutu wuna kundi vékwe kiyaan du dakwa nakapuk taamale waarapkandakwa. ⁴⁵Talimba Gotna yémba kundi kwayétan du Gotna nyéngaamba anga vyaatakandarén, ‘Got akwi du dakwat déku jémbaaké yakwasnyé-kandékwa.’ Wunga vyaatakandarén. Du dakwa Gotna kundi vékwe déku jémbaaké vékusékmunaae, wa wunéké yaakandakwa. ⁴⁶Du dakwa Got véndarénngé yamba wawutékwe wa. Déku kundi vékungunénngé wa wawutékwa wunga. Du nak Got yamba véndékwe wa. Wuné nakurak dé véwutén wa. Wuné wuna aapana gaayémba rate dé véwutén wa. Vétake wa ani kékmaat gaayawutén.

⁴⁷“Ma véku. Wunéké yaae wuna kundiké, ‘Yi wan wanana wa,’ naakwa du dakwa de kulémawulé wa kéraandarén. Kéraae apapu apapu yékunmba yatékandakwa. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa. ⁴⁸Wunékét wuné Gotna gaayémba gaayan bret pulak rate det yékun yawutu de yékunmba tépékaa-kandakwa, apapu apapu. ⁴⁹Talimba guna gwaal waaranga maandéka bakamu du dakwa yarékapuk taalémba yeyé yaayatéte mana waandakwa bret kandarén. Katake yamba yaténdakwe wa. Kukmba de wani du dakwa wa kiyaawuran. ⁵⁰Wuné Gotna gaayémba gaayan bret pulak wa. Du dakwa wani bret kamunaae de apapu apapu yékunmba yarékandakwa. Katik lambiyakngé daré. ⁵¹Wuné wani bret pulak wa. Wuné akwi du dakwat yékun yakawutékwa. Wuné Gotna gaayémba wa gaayawutén. Ani kékmaamba tékwa du dakwat yékun

yaké wa gaayawutén. Det yékun yaké wuna sépé kwayékawutékwa. Kwayéwutu de wani bret kamunaae wa apapu apapu yékunmba tékandakwa.” Naandén Jisas.

⁵²Judana néma dunyan wani kundi vékutake rakarka ye dekét deku kapmang waarute anga wandarén, “Wan yénga kundi dé wo? Yénga pulak déku sépé tiyaandu kaké nané?”

⁵³Naandaka Jisas det wandén, “Wuna kundi papukundi yamba wa. An yéku kundi a. Yi wan wanana wa. Ani kundi ma vékusék naangunu. Wuné Duna Nyaan. Wuna sépé wuna nyéki kakapuk yamunaae guné katik yékunmba tépékaaké guné. ⁵⁴Wuna sépé wuna nyéki kakwa du dakwa de kulémawulé kéraae yékunmba tékandakwa apapu apapu. Kukmba kiyaandaru sésékuk sékéyakmba yakwa nyaa yaandu wuné néma du rate, akwi du dakwat kundi wawuta sapak, wa wawutu de nakapuk taamale waarapkandakwa. ⁵⁵Wuna sépé nakpulak yéku kakému wa. Wuna nyéki nakpulak yéku kulak wa. Yi wan wanana wa. ⁵⁶Wuna sépé wuna nyéki kana du dakwa de wunéké yékunmba vékulakate kulémawulé kéraae, wuna du dakwa tékandakwa. Téndaru wuné deku mawulémba wulaae rakawutékwa. ⁵⁷Wuna aapa Got dé apapu rapékandékwa. Rate wandéka wa gaayawutén. Gaaye déku kundi vékute wuné apapu rasékéyak-ngawutékwa. Rate wawutu wuna sépé kana du taakwa tésékéyak-ngandakwa. ⁵⁸Wuné Gotna gaayémba gaayan bret wa. Yi wan wanana wa. Ani bret wan talimba Gotna gaayémba gaayandéka guna gwaal waaranga maandéka bakamusé kan bret pulak, wunga yamba yé wa. De wani bret katake yamba téndakwe. Kukmba wa kiyaatondarén. Du dakwa a wawutékwa bret katake, wa kulémawulé kéraae apapu yékunmba tépékaa-kandakwa. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa.” Naandén Jisas kiyaaké yandékwanngé.

⁵⁹Dé wani kundi Kaperneamma wa wandén. Gotna kundi bulndakwa gaamba tété wa wani kundi wandén, dé kiyaandu de kulémawulé kéraamuké.

Apapu tépékaa-ndarénngé wandén Jisas

⁶⁰Jisasma késépéri dunyansé déku kundi vékute anga wandarén, “Jisas wakwa kundi yéngé vékuké? Wan néma kundi wa. Vékwé yénga pulak ye vékuséknge nané?” ⁶¹Naandaka Jisas deku mawuléké vékuséke det anga waatakundén, “Wuna kundi kalik guné yo? ⁶²Wuné Duna Nyaan anjorémba wa gaayawutén. Nakapuk waambule waaréwutu vétake guné wanngé waak kalik yakangunéngwa. ⁶³Gotna Yaamambi dékét déku kapmang kulémawulé kwayéndu du dakwa kulémawulé kéraae de apapu yékunmba tépékaa-kandakwa. Baka du katik kwayéké dé. Guné kulémawulé kéraae yékunmba tépékaangunénngé wa wani kundi kwayéwutén. Gotna Yaamambi guna mawulémba wulaandu

guné wunéké yékunmba vékulakate kulémawulé kéraae apapu apapu yékunmba tépékaa-kangunéngwa. ⁶⁴⁻⁶⁵ Guné ras wunéké yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa. Somba wani muséké anga wawutén: Du dakwa dekét deku mawulémba vékwe, wunéké yaae wuna kundi katik vékuké daré. Wuna aapa Got wandu wunéké yaae wa wuna kundi vékukandakwa.” Naandén Jisas. Déké yékunmba vékulakakapuk yakwa dunyan wa vésekndén. Dé maamat kwayéké yakwa du waak wa vésekndén. Vésektake wa wunga wandén.

⁶⁶ Wunga wandéka némaamba dunyan dé yaasékatake yéNDARÉN. Yéndaka déku dunyan tambavéтик маанмба каауék vétik (12) wunga téNDARÉN. ⁶⁷ Téndaka Jisas det anga wandén, “Guné yénga pulak dé? Guné wuné yaasékatake yékwate guné yo?” ⁶⁸ Wunga waatakundéka Saimon Pita wa wan, “Néman Du, méné yaasékatake ye kandéké yéké nané? Méné male wa nanat yéku kundi wakwa, nané kulémawulé kéraae apapu yékunmba ténanéngé. Méné nakurak wa wani kundi vékusékménéngwa. ⁶⁹ Ménéké yékunmba vékulakanangwa. Wa véseknanén. Méné Gorale re wa gaayaménén. Got wandéka wa yaaménén. Méné dékét déku yéku du wa.” Naandén Simon Pita. ⁷⁰ Wunga wandéka Jisas det anga wandén, “Wuné wawutéka wa guné yaae wunale yaténgunéngwa. Yaténgunénga guna du nak wa Satanna jémbaamba yétékwa.” ⁷¹ Naate Saimon Iskariotna nyaan Judaské wa wandén. Judas wan déku du nak wa. Kukmba Judas Jisas maamasat kwayékandékwa. Judas wunga yaké yandékwanngé wa wandén Jisas.

Jisasna waayékanje déké yamba yékunmba vékulakandakwe wa

7 ¹ Nyaa ras kukmba Jisas Galili distrikmba yatéte déku jémbaa yandén. Judana néma dunyan de Judia distrikmba yaréte Jisas viyaaké wate yaréNDARÉN. Wunga yandaka deku taalémba yamba yaréndékwe wa. Galilimba yaréndén. ² Nané Judasé nana néma nyaa nak yaakwate yandéka, wani sapak nané mawulé tawulé yate nana gaa yaasékatake ye Jerusalemmba bare gaamba yaréngwa.

³ Wani sapak de Jisasna waayékanje dat waarute anga wandarén, “Ani taalé ma yaasékatake yéménu Judiat. Wani taalat yéméningét ména kundi vékuké mawulé ye de wamba tékwa du dakwa yaméningwa nakpulang jémbaa vékandakwa. ⁴ Méné néma du téké mawulé yamunaae, du dakwana ménimba téte ma jémbaa yaménék. Néma du téké yamunaae ye katik paakwe jémbaa yaké méné. Judiat ye wani jémbaa ma yaménék.” ⁵ Jisasna waayékanje wunga wandarén. De déké yamba yékunmba vékulakandakwe wa.

⁶ Wunga wandaka Jisas det anga wandén, “Apapu nyaa wa guna nyaa wa, Judiat yémuké. Wuné yéna nyaa wayéka yamba yaae wa. ⁷ Ani képmaamba yékéyaakmba tékwa du dakwa wuné kalik yandakwa. Det

anga wawutékwa, ‘Guné kapérandi mawulé kéraate wa kapéremusé yangunéngwa.’ Wunga wawutéka wa wuné kalik yandakwa. Wuné kalik yate de gunéké mawulé yandakwa. ⁸Gunékét Jerusalemét ye guné véké ya wani néma nyaa yakwate yandakwa musé. Wuné katik yéké wuté. Wuné yéna nyaa yamba yaae wa, wayéka.” ⁹Jisas wunga wandéka yéndaka dé Galilimba yarépékandén.

Jisas Jerusalemét yéndén

¹⁰Jisasna waayékanje paat yakwate yandakwan véké watake Jerusalemét yéndaka Jisas deku kukmba yéndén. Kaapamba yamba yéndékwe wa. Paakwe yéndén. Yéndéka yamba véndakwe wa.

¹¹Wani néma nyaa yandéka Judana néma dunyan Jisaské waakte anga wandarén, “Ani du yamba dé ro?” ¹²Naandaka du dakwa dekét deku kapmang bulndarén. Bulte, ras wa wan, “Wa kapérandi musé yakwa du wa. Du dakwat paapu wa yandékwa.” Naandaka ras wa wan, “Yamba wa. Wa yéku du wa.” ¹³Wunga wate Judana néma dunyan vékumuké kalik yate bulte némaanmba yamba wandakwe wa.

¹⁴Wani paatna sapak nyéndé nyaandémba téndéka Jisas Gotna kundi bulndakwa néma gaamba wulaae du dakwat kundi kwayéténdén.

¹⁵Yaténdéka Judana néma dunyan vékulaka vékulaka naate anga wandarén, “Yénga pulak ye dé Gotna jémbaaké vékusékéyakék? Nana du dat yamba yakwasnyéndakwe wa.” ¹⁶Wunga wandaka Jisas det wandén, “Gunat kwayéwutékwa kundi wan wuna kundi yamba yé wa. Wan wunat wandéka yaawutén du Gotna kundi wa. ¹⁷Guné déku kundi vékuké mawulé ye kwayéwutékwa kundi kurkale vékukangunéngwa. Vékwé anga vékusék-ngangunéngwa. Gotna kundi wa kwayéwutékwa. Wuna mawulémba vékulakate yamba wawutékwe wa. Wunga vékusék-ngangunéngwa. ¹⁸Nak du dakwa deku yé kavérék-ndarénngé wate wa du ras deku mawulémba vékulakate kundi kwayéndakwa. Wuné wunga yamba yawutékwe wa. Wuné aapa Got wandéka wa yaawutén. Nak du dakwa Gotna yé kavérék-ndarénngé wate Got mawulé yandékwa pulak yate wa kundi kwayéwutékwa. Guné wuna kundi vékute anga vékusékngangunéngwa. Wuné paapu yakwa du yamba wa. Wuna kundi yékun wa. Yi wan wanana wa.

¹⁹“Talimba Moses gunat apakundi wa wandén. Wandéka gunémba nak déku kundi yamba vékungunéngwe wa. Wunéké anga wangunéngwa, ‘Dé Mosesna apakundi yamba vékundékwe wa.’ Wunga wate a wuné viyaandéknge mawulé yangunéngwa. Kamuké guné wunga yo?”

²⁰Wunga wandéka wandarén, “Ména mawulémba kutakwa wa tékwa. Téndéka wa waangété yaménéngwa. Kandé ménat viyaandéknkwate yo?”

²¹Naandaka Jisas det anga wandén, “Yaap yaré nyaamba kulé apanjémba nak yawutéka vétake akwi vatvat naate vékulaka vékulaka

naangunén. ²²Talimba Moses dunyanngu nyaanna sépé sékungunénggé wa yakwasnyéndén. Aasa kéraalu nyaa taambak kaayék kupuk (8) yéndu dunyanngu nyaanna sépé sékungunénggé wa yakwasnyéndén.

“Wani musé Moses yamba taale baasnyé ye wa. Déku gwaal waaranga maandéka bakamusé wa wani musé taale baasnyé yan. Yi wan wanana wa.

“Guné Mosesna kundi vékute aasambéré kéraandaka nyaa taambak kaayék kupuk (8) yéndéka guna dunyanngu nyaanna sépé sékungunéngwa. Yate naknya naknya yaap yaré nyaamba sékungunéngwa. Sékute nyaa taambak kaayék kupuk (8) yénngé vékulakangunéngwa. Yaap yaré nyaaké yamba vékulakangunéngwe wa. ²³Guné Mosesna kundi kurkasale vékute yaap yaré nyaa guna dunyanngu nyaanna sépé sékungunéngwa. Yaap yaré nyaamba wuné duwat nak kururéwutén. Kururéwuténnggé kamuké guné wunat rakarka yo? ²⁴Guné vékusékngapuk ye wuna jémbaa vétake wunat bari waaruké yambak nakapuk. Kurkasale vékutake guné wuna jémbaaké waké ya.” Jisas wunga wandén.

Ras wa wan, “Ani du an Got wan du Krai a.”

²⁵Jerusalemmba tékwa du dakwa ras wa wan, “Yénga pulak dé? Ani du an viyaandéknge yandakwa du ani dé, yi? ²⁶Ma véku. Dé akwi duna ménimba téte kundi kwayéndékwa. Kwayéndéka néma du dat véte kundi nak yamba wandakwe wa. ²⁷Dé Got wan du Krai wa? Wanngé daré vékusékék? Wani duna gwalnge wa vénanén. Nanat yékun yandénngé Got wan du Krai yaandu déku gwalepange katik véké nané. Got wan du yénga pulak raké dé?” Naandarén.

²⁸Wunga wandaka Jisas Gotna kundi bulndakwa néma gaamba téte du dakwat kundi kwayéténdén. Kwayéte anga wandén, “Guné wunat vésékte wuna gwalepangéké wa vékusék-ngunéngwa. Guné wuna aapa yamba véngunéngwe wa. Dé wandéka wa yaawutén. Wuna mawulémba yamba yaawutékwé wa. Dé paapu yamba yandékwe wa. Déku kundi wan yékun wa. Yi wan wanana wa. ²⁹Wuné dé véwutén wa. Wuné dale rawutéka wa wandéka yaawutén.” Naandén.

³⁰Wunga wandéka dé kulkiye kure yékwate yandarén. Ye dé yamba kutndakwe. Dé kiyaaké yandékwa nyaa wayéka yamba yaae wa. ³¹Yandaka némaamba du dakwa déké yékunmba vékulakate anga wandarén, “Got wan du Krai talimba vékapuk yananén kulé apanjémba yandu, ani du yakwa jémbaat taalékéraké dé? Yamba yé wa. Ani du an Got wan du Krai a. Naate wanangwa.” Naandarén.

Polisét watakandaka Jisas kulkimuké yéandarén

³²Jisaské wunga kundi bulndaka de Farisi dunyan wa vékwan. Vékutake de waak Gotna gaamba jémbaa yakwa duna néma dunyan waak polisét

watakandaka yéendarén, Jisas kulkiye kure ye kalapusmba taakaké. ³³Ye saambakndaka Jisas anga wandén, “Wuné gunale yaré yaré naae wuné wani wandéka gaayan duké nakapuk waambule yékawutékwa. ³⁴Yéwutu guné wunéké waake waake yapati-kangunéngwa. Yatake wuné rakwa gaayét katik yéké guné.” ³⁵Wunga wandéka Judana néma dunyan dekét deku kapmang bulte anga wandarén, “Dé yénga yéndu déké waakpatiké nané? Grik kantrimba tékwa nana tambék Judaséké yéké dé? Ye Grik du dakwat déku jémbaaké yakwasnyéké dé det kapuk? ³⁶Anga wandékwa, ‘Guné wunéké waakpati-kangunéngwa. Guné wuné rakwa gaayét katik yaaké guné.’ Wan yénga kundi dé wo?” Dekét deku kapmang bulte wunga wandarén.

Kulémawulé kwayékwa kulak

³⁷Wani paat kandakwa sapak késké yandéka némaamba du dakwa wa yaae rakésén. Wani nyaa néma nyaa wa. Randaka Jisas waarape waatéte anga wandén, “Guné kulakngé kiyaamunaae wunéké yénga yaangunu. Yaae kulak kakangunéngwa. ³⁸Guné wunéké yékunmba vékulaka-munaangunu wa kulémawulé kwayékwa kulak némaamba wa guna mawulémba wiye yaalaténdu yékunmba tésékéyakangunéngwa. Wani muséké wa talimba kundi viyaatakandarén Gotna nyéngaamba.” Jisas wunga wandén.

³⁹Déké yékunmba vékulakakwa du dakwana mawulémba Gotna Yaamambi wulaae ramuké wa Jisas wani kundi kwayéndén. Gotna Yaamambi randu de kulémawulé kéraae yékunmba tépékaakandakwa. Yatéte nak du dakwaké yékandakwa, wani muséké kundi kwayéké. Kukmba Jisas kiyaae nakapuk taamale waarape Gotna gaayét waaréndu wa Got wandu déku Yaamambi yaakandékwa. Jisas wunga wandén sapak wan wayéka Gotna Yaamambi yaakapuk téndéka wa wandén.

Késmawulé nakmawulé yate kém vétik randarén

⁴⁰Du dakwa ras wani kundi vékutake anga wandarén, “An Gotna yémba kundi kwayékwa du a. Kaavéréngangwa du wa. Yi wan wanana wa.”

⁴¹Naandaka ras wa wan, “Yamba wa. Got wan du Krai wa.” Yandaka ras wa wan, “Yamba wa. Wan Galili du wa. Got wan du Krai Galilimba katik yaaké dé. ⁴²Talimba Gotna nyéngaamba déké anga viyaatakandarén: Got wan du Krai Devitna kémba wa téndékwa. Dé talimba Devit yatan gaayé Betlehemmba wa yaalakandékwa. Wunga viyaatakandarén.” Naandarén.

⁴³Wunga kundi vékutake késmawulé nakmawulé vékute du dakwa kutéke kém vétik randarén. ⁴⁴Rate de ras Jisas kulkiye kure kalapusmba taakaké mawulé yandarén. Ye du nak yamba kure wa dé.

Judana néma dunyan yamba Jisaské yékunmba vékulakandakwe

⁴⁵Wunga ye polis nakapuk waambule yéendarén. Farisi dunyan béré Gotna gaamba jémbaa yakwa duna néma dunyanséké yéndaka det

anga waatakundarén, “Yénga pulak ye guné dé yamba kulkiye kure yaangunéngwe?” ⁴⁶ Waatakundaka de polis wa wan, “Talimba anga pulak du nak yamba yatéte wunga kundi bulténdékwe wa, ani du bulkwa pulak. An yéku du a.” ⁴⁷ Naandaka de Farisi dunyan wa wan, “Yénga pulak dé? Wan gunat waak paapu dé yak? ⁴⁸ Nana néma dunyan nané Farisi dunyan waak akwi nané déké wanangwa, ‘Wan Got wan du Kraisi yamba wa. Paapu wa yandékwa.’ Nané wunga wanangwa. ⁴⁹ Yékéyaakmba tékwa du dakwa wa de déku kundi vékundakwa. De Moses wan nana apakundi yamba vékusékndakwe wa. Gotna ménimba de akwi wa kapére yawuran. Sérémaa Got wandu kiyaae kapérandi gaayét yékandakwa. Guné deku kundi vékumbak.” Naandarén Farisi dunyansé.

⁵⁰ Nikodemus waak dé Farisi du wa. Talimba Jisas véké yéndén. ⁵¹ Nikodemus deku kundi vékutake anga wandén, “Nana apakundi vékute du nakét baka kotimngé nané? Yamba yé wa. Nané anga yanangwa. Duna kundi vékutake yandén kapérandi muséké waak vékutake néma du anga wakandékwa, ‘Wan kapérandi musé yan du wa. Wani yandén musé dat waambule yakata-kanangwa.’ Naakandékwa. Wani du yakwate yandékwa pulak, nané ma yakwak. Nané taale Jisasna kundi ma vékukwak. Dat baka katik kotimngé nané.” ⁵²⁻⁵³ Wunga wandéka dat waarute wandarén, “Méné waak yékéyaakmba tékwa Galilimba yaan du méné, yi? Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi kurkasale ma vé. Ve vékusék-ngaménéngwa. Gotna yémba kundi kwayékwa du katik Galilimba yaaké dé.” Naandarén dat.

Nak taakwa duwale kapéremusé yan taakwa

8 ¹ [Wani kundi watake akwi dunyansé deku gaat yékéraandarén. Yéndaka Jisas Oliv waandakwa némbat waaréndén. ² Waare re ganmbamba waambule daawuliye Gotna kundi bulndakwa néma gaat yéndén. Yéndéka akwi du dakwa déké yéNDARÉN. Yéndaka rate det Gotna kundi yakwasnyérendén. ³ Yaréndéka apakundiké vékusékgwa dunyansé, Farisi du ras, taakwa nak kure yéNDARÉN. Wani taakwa lé nak taakwa duwale kapéremusé yaléka véNDARÉN. Vétake kure ye watakandaka nyéndémba télén. ⁴⁻⁶ Téléka de Farisi dunyansé anga wandarén, “Jisas kapérandi kundi ras bulmunaandu dé kotimnganangwa.” Wunga watake Jisasét paapu yaké yandarén. Yate dat wandarén, “Néma du, ani taakwa lé nak taakwa duwale kapéremusé yaléka vénanén. Talimba Moses Gotna nyéngaamba wunga yakwa dakwaké anga viyaatakandén: Wunga yakwa dakwa matut ma viyaangunu. Viyaangunu yénga kiyaandarú. Moses wunga viyaatakandén. Méné yénga méné wo, ani taakwaké?” Naandaka Jisas kwaanambe déku séktambat viyaatakandén kápmaamba.

⁷Yaténdéka wamba téte nakapuk waatakundaka waatakundaka Jisas waarape det anga wandén, “Amba téngunéngwanmba du nak talimba kapéremusé yakapuk yan du, dé taale yénga vaanéndu matu.” ⁸Wunga watake nakapuk kwaatambe kékmaamba viyaatakandén. ⁹Yandéka déku kundi vékutake nak nak gwaandékérandarén. Aanyapa yan du taaléndaka baka dunyan kukmba gwaandan. Gwaande yékéraandaka Jisas male wamba ran. Wani taakwa waak wamba tépékaatén Jisasna ménimba.

¹⁰Téléka Jisas waarape wani taakwat anga wandén, “Nyéno, wani dunyansé yénga daré yék? Nyénat kotimngé yakwa du nak dé yaro?” ¹¹Naandéka walén, “Néma du, wunat kotimna du nak yamba yare wa.” Wunga waléka wandén, “Wuné waak nyénat katik kotimngé wuté. Ma yényénu. Sérémaa wani kapérandi musé nakapuk yaké yambak.” Wunga wandéka yélén.]

Jisas wan véréngwa yaa pulak wa

¹²Jisas Gotna kundi bulndakwa néma gaamba téte du dakwat kundi bulte nakapuk anga wandén, “Ani kékmaamba tékwa du dakwat wawutékwa, de kulémawulé kéraandarénngé. Wunga yate wuné véréngwa yaa pulak wa téwutékwa. Gannumba yaa vérékte kaaléndéka wa du dakwa kurkale véte yaréndakwa. Wunéké yékunmba vékulakakwa du dakwa gannumba katik yaréké daré. De deku kapérandi mawulé yaasékatake kulémawulé kéraae nyaa kaalékwanmba yatéte kurkale tékandakwa.” Naandén.

¹³Wunga wandéka de Farisi dunyansé wa wan, “Méné ménékét ménéké wa waménéngwa. Nané ména kundi katik vékuké nané, ménékét ména kundi male waménéngwanmba.”

¹⁴Naandaka Jisas wa wan, “Wunéké wawutékwa. Yi wan wanana wa. Wuna gwalepange guné yamba vésékngunéngwe wa. Wuné yékwate yawutékwa yaambu waak yamba vésékngunéngwe wa. Wuné yare yaawutén taalé wuné wa vésékwutén. Yékwate yawutékwa yaambu waak vésékwutén wa. Véséke wa wunékét wawutékwa. Wawutékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. ¹⁵Guné wunat sawuré sanda véte wuné vésékngapuk yate wa wunat waarungunéngwa. Bulaa a wuné néma du téwutékwan du dakwa nakét yamba waaruwutékwe wa. ¹⁶Wuna kapmang yamba jémbaa yawutékwe wa. Got wunat wandéka yaae ani jémbaa yawutéka dé wunale sékét jémbaa yandékwa. Yandékwanngé wuné néma du téte gunat sawuré sanda véte kundi wamunaawutan, wa yéku kundi wakawutékwa.

¹⁷Guna apakundi anga wandékwa: Du vétik nakurak kundit male wamunaambéru, wani du vétikna kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. ¹⁸Wani kundi vékute, ani kundiké

ma vékulakangunék. Wuné wunékét wunéké wa kundi bulwutékwa. Bulwutéka wuna aapa waak wa wandékwa. Aané nakurak wani kundit male wa watékwa.”

¹⁹Naandéka anga wandarén, “Ména aapa yamba dé yaro?” Naandaka wandén, “Guné kurkasale yamba vésékngunéngwe wa wuné. Wuna aapaké waak yamba kurkasale vésékngunéngwe. Wuné vésékmunaate, wuna aapaké waak kurkasale vésékngatik guné.” Naandén.

²⁰Jisas det wani kundi kwayéndén Gotna kundi bulndakwa néma gaamba. Yéwaa taakandakwa taalémba téte det wani kundi bulndén. Bulndéka dat yamba kulkiye kure yéndakwe. Déku kiyaanda sapak wayéka yamba yaae wa.

Du dakwa katik yéké daré Jisas yékwate yakwa gaayét

²¹Jisas nakapuk det anga wandén, “Wuné yékawutékwa. Yéwutu guné wunéké waakngangunéngwa. Waakpatiye kiyaangunu, yangunén kapéremusé tépékaa-kandékwa. Guné wuné yékwa gaayét katik yéké guné.” ²²Naandéka Judana néma dunyansé wa wan, “Yénga pulak dé? Anga wandékwan, dé yékwa gaayét nané katik yéké nané. Dé dékét déku kapmang déku sépat viyaae kiyaaké dé wunga wo kapuk?” Naandarén.

²³Wunga wandaka wandén, “Guné képmaana du dakwa wa. Wuné yamba wa. Wuné anjoré Gotna gaayémba yare wa gaayawutén. ²⁴Guné kiyaangunu wani yangunén kapéremusé katik késké dé. Wanngé wa wawutékwa gunat. Wuné du dakwat yékun yawuténggé Got wan du wuné anana. Wunéké yékunmba vékulakapakuk yamunaangunu, yangunén kapéremusé katik késké dé.” ²⁵Naandéka wandarén, “Ména jémbaaké yénga méné wo?” Wunga waatakundaka Jisas anga wandén, “Talimba wunéké apapu wa wawutén gunat. Kundi nak waak katik waké wuté. ²⁶Wuna némaamba kundi a tékwa. Waké mawulé ye, yangunéngwa kapérandi mawulé, gunéké waak wa wakawutékwa. Yénga yakét, katik waké wuté wunga. Ani kundi male wakawutékwa. Wuné wandéka yaan duna kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Wuné déku kundi vékute wa ani képmaamba tékwa du dakwat wawutékwa.” ²⁷Wunga wandéka vékutake de déku aapaké wandénggé yamba vékuséknakwe wa.

²⁸Yandaka Jisas anga wandén, “Kukmba Duna Nyaan wuné kusoré-kangunéngwa. Kusorétake wunéké vésék-ngangunéngwa. Wuné wuna mawulémba kundi nak yamba kwayéwutékwe wa. Wuné wuna aapa wan kundi male wa gunat kwayéwutékwa. Wunga vésék-ngangunéngwa. ²⁹Wuna aapa wandéka yaawutéka dé waak yaae wunale randékwa. Dé mawulé yandékwa jémbaa male yawutékwanngé wate dé wuné yamba yaasékandékwe wa. Yandéka wuné kapmang yamba yaréwutékwe wa. Yamba wa.” Naandén Jisas.

³⁰Wunga wandéka némaamba du dakwa déké yékunmba vékulakate déku kundiké wandarén, “Yi wan wanana wa.”

Jisasna kundi vékute kurkasale tékandakwa

³¹Yandaka Jisas wani Judasat anga wandén, “Guné wuna kundi vékute wuna jémbaa yate wa guné wuna dunyan yaréngunéngwa. Yi wan wanana wa. ³²Wuna dunyan yaréte guné wuna yéku kundiké vékusék-ngangunéngwa. Vékusékte guné kalapusmba kwaakwa du pulak katik yaréké guné. Guné baka kaapamba yatékwa yéku du pulak wa yarékangunéngwa.” Naandén.

³³Wunga wandéka wandarén, “Nané Abrahamna gwaal waaranga maandéka bakamusé a. Talimba du nak nanat kalapusmba yamba taakandékwe wa. Nané yékunmba yarépékanangwa. Méné anga waménéngwa, ‘Guné kalapusmba kwaakwa du pulak katik yaréké guné. Guné baka kaapamba yatékwa yéku du pulak yarékangunéngwa.’ Kamuké méné wunga wo?” Naandarén.

³⁴Wunga wandaka Jisas det anga wandén, “Papukundi yamba wawutékwe wa. A wawutékwa kundi an yéku kundi a. Yi wan wanana wa. Du dakwa kapéremusé yandakwa. Yandaka wani kapéremusé wa det kalapus pulakmba kusolakwa. Yandéka wani du dakwa akwi kurkale yamba yaténdakwe wa. ³⁵Du ras nak duké apa tapa yandaka wa de deku kundi vékute wandakwa pulak jémbaa wa yandakwa. Yate det apa tapa yan duna kémba yamba tépékaandakwe wa. Kalapusmba kwaakwa du pulak wa téndakwa. Apa tapa yan wani duna nyaan male deku kémba tépékaa-kandékwa. ³⁶Wuné Gotna nyaan a. Wuné guné yékun téngunénngé wamunaawutu kapéremusé gunat nakapuk katik kalapus pulakmba taakaké dé. Guné baka yékunmbaa-sékéyak yatékangunéngwa.

³⁷“Guné Abrahamna gwaal waaranga maandéka bakamusé wa. Wa vésékwuréwutén. Abrahamna kém tété déku kundi yamba kure yaréngunéngwe wa. Yate wuna kundi kalik yate wunat viyaandéknge yangunéngwa. ³⁸Wuné wuna aapa wunat wakwasnyéndén jémbaaké wa gunat wawutékwa. Wawutéka guné guna aapa wan kundi male vékungunéngwa.” Naandén Jisas det.

Deku aapa Satan wa

³⁹Jisas wunga wandéka anga wandarén, “Nana aapa Abraham wa.” Naandaka Jisas wa wan, “Guné Abrahamna gwaal waaranga maandéka bakamusé wa. Yi wan wanana wa. Ye yénga pulak dé? Kamuké watake guné dé yan jémbaa kaapuk yo? ⁴⁰Gotna kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Got wandéka vékuwutén kundi akwi wa wawutén. Wanngé a wuné viyaandéknge yangunéngwa. Abraham wunga yamba yandékwe. ⁴¹Guné guna aapa yan pulak wa

yangunéngwa.” Naandén. Det wunga wandéka wandarén, “Nana aasa yaambumba yate yamba kéraalékwe wa nané. Nané aapa dé nakurak male, Got wa.”

⁴²Naandaka Jisas wa wan, “Wuné wuna mawulémba yamba yaawutékwé wa. Gorale rawutéka wandéka wa gaayawuté. Got guna aapa ramunaandu, wuné gaayanngé mawulé tawulé yakatik guné.

⁴³Kamuké guné wuna kundi yékunmba vékulakakapuk yo? Wuna kundi kalik yate yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa.

⁴⁴“Guné Satanna nyambalésé wa. Wunga yatéte wa guné guna aapana mawulémba jémbaa yangunéngwa, wandékwa pulak. Talimba du dakwat viyaandén. Dé du dakwat viyaakwa du wa. Wunga yate yéku kundi yamba vékundékwe wa. Dé papukundi male wa bulndékwa. Papukundi wan déku kundi wa. Dé paapu yate akwi du dakwat papukundi wa wandékwa. ⁴⁵Wawutékwá kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Wawutéka guné wuna kundi kalik yate papukundiké male mawulé yangunéngwa. Yate guné wuna kundi yamba vékungunéngwe wa. ⁴⁶Wuné kapéremusé yamba yawutékwé wa. Kapéremuséké guna du nak wunat kotimngé yapatindékwa. Wawutékwá kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Kamuké guné wawutékwá yéku kundi vékukapuk yo? ⁴⁷Gotna nyambalésé de akwi déku kundi vékundakwa. Guné Gotna nyambalésé yamba yé wa. Déku kundi yamba vékungunéngwe wa.” Naandén Jisas.

Talimba Abraham yarékapuk yan sapak Jisas yaréndén wa

⁴⁸Wunga wandéka Juda dunyansé Jisasét waarute anga wandarén, “Somba anga wananén, ‘Méné Samaria du wa. Kutakwa ména mawulémba wa tékwa. Téndéka wa waangété yaménéngwa.’ Naananén. Yi wan wanana wa. Bulaa wunga vékuséknangwa.” ⁴⁹Naandaka Jisas wa wan, “Wuna mawulémba kutakwa nak yamba te wa. Wuné wuna aapana yé kavérékwutéka guné wuna yé yamba kavérékngunéngwe wa. Wunéké wangunéngwa, ‘Wan kapéremusé yakwa du wa.’ Naangunéngwa. ⁵⁰Wuné wuna yé kavérékmuké kalik yawutékwá. Du nak néma du rate wuna yé kavérék-ngandékwa. Kavérékte wunat anga wakandékwa, ‘Méné yéku musé yakwa du wa.’ Naakandékwa. ⁵¹Wuna kundi yékunmba vékukwa du dakwa Gorale apapu yarékandakwa. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwá.” Naandén.

⁵²Wunga wandéka de Judana néma dunyan wa wan, “Ména mawulémba kutakwa wa tékwa. Bulaa wunga vékuséknangwa. Abraham dé wa kiyaan. Kiyaandéka Gotna yémba kundi kwayétan dunyansé de wa kiyaawuran. Kiyaandaka méné wa wakwa, ‘Wuna kundi yékunmba vékukwa du dakwa katik kiyaaké daré.’ Kamuké méné wunga wo?

⁵³Nana gwaal waaranga maandéka bakamu Abraham dé wa kiyaan.

Méné méné dat taalékérak kapuk? Gotna yémba kundi kwayétan dunyansé waak de wa kiyaawuran. Ménéké yénga méné wo? Méné kandé?”

⁵⁴Naandaka Jisas anga wandén, “Wuné wuna yé kavérékmunaawutu wa wuné baka du wa. Wuna aapa wa dékét wuna yé kavérékngwa. Déké wangunéngwa, ‘Got wan nana néma du wa.’ ⁵⁵Wunga wate guné dé yamba vésékngunéngwe wa. Wuné anga wamunaawutu, ‘Wuné dé yamba vésékwutéke wa.’ Wunga wamunaawutu wa wuné waak guné paapu yakwa pulak wuné paapu yakwa du wa. Wuné dé vésékwutén wa. Véséktake wa déku kundi kurkale vékuwutékwa. ⁵⁶Guna gwaal waaranga maandéka bakamu Abraham jémbaa yawuta sapak véké wa dusék yandén. Ye vétake mawulé tawulé yandén.”

⁵⁷Naandéka de néma dunyan wa wan, “Késépéri kaakwaré wa Abraham talimba wa yaréndén. Méné késépéri kaa yamba yaréménéngwe wa. Yénga pulak méné vék Abraham?” ⁵⁸Wunga wandaka Jisas anga wandén, “Talimba Abraham yarékapuk sapak taale wuné wa yaran. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa.” Naandén Jisas.

⁵⁹Wunga wandéka de rakarka ye matu kéraandarén dat viyaaké. Yate dé yamba véndakwe wa. Dé Gotna kundi bulndakwa néma gaa yaasékatake kaapat gwaandan.

Ménimbo yan du

9 ¹Jisas déku dunyansale yaambumba ye ménimbo yan du nak véndarén. Wani du dé aasana biyaamba wunga yandéka wa kéraalén. ²Vétake Jisasna dunyansé Jisasét anga waatakundarén, “Néma du, wani duna aasa kéraaléka wa déku méni kiyaan. Kandé kapéremusé yandaka dé déku méni kiyaak? Wani du dékét dé dé yak, kapuk déku aasa aapa béré yak?” ³Waatakundaka Jisas wa wan, “Wani du yamba yandékwe wa kapéremusé. Déku aasa aapa waak bét yamba ye wa. Dat Got yaké yakwa kulé apanjémba véngunénggé wa déku méni kiyaan. ⁴Got wunat wandéka wa yaawutén. Yaae tiyaandén jémbaa bulaa a yakawutékwa. Kukmba ani jémbaa yamuké yapati-kawutékwa. ⁵Wuné ani képmaamba yatéte vérékngwa yaa pulak wa yatéwutékwa. Yatéte du dakwat kulémawulé kwayéwutu de yékunmba vékusék-ngandakwa.” Naandén Jisas.

⁶Wunga watake képmaamba sépmany sévaandén. Sévae ras képmaale kuséke wani duna ménimba kutndén. ⁷Kuttake dat anga wandén, “Ma ye Siloamma tékwa gumba méni yakwasnyé.” Naandéka ye wani gumba déku méni yakwasnyéndén. Yakwasnyéndéka déku méni nakapuk yékun yandéka vététe nakapuk waambule yaandén. Wani guké wandarén, Siloam, deku kundimba. Nana kundimba anga wa: Wandaka yéndén.

⁸Wani du waambule yaandéka déku gaayé dunyan, talimba wani dé vén dunyansé waak, dat vétake wandarén, “Talimba wani du dé

yaambumba rate du dakwat yéwaaké yaawirak kapuk? Wan nak du dé?”
 9 Naandaka ras wa wan, “Wani du wa. Yi wan wanana wa.” Naandaka ras wa wan, “Yamba wa. Dé wani du pulak wa. Wan dé nak du wa.” Wunga wandaka dékét wani du wa wan, “Wuné anana. Wuné wa yaambumba rate yéwaaké yaawiran.” Naandén. 10 Wunga wandéka dat wandarén, “Yénga pulak yaménénga dé ména méni yékun yak?” 11 Waatakundaka wandén, “Wani du déku yé Jisas wa, késpedes kéraae sépmány sévae wa wuna ménimba kutndén. Kutte wunat anga wandén, ‘Ma ye Siloamma tékwa gumba méni yakwasnyé.’ Naandéka ye gumba wuna méni yakwasnyéwutéka wuna méni yékun yandéka véwutékwa yékunmba.” 12 Wunga wandéka dat wandarén, “Wani du yamba dé yaro?” Wunga waatakundaka wandén, “Wuné yamba ve wa.” Naandén.

Farisi dunyansé wani duwat Jisaské waatakundarén

13 Talimba wani ménimbo ye yare yékun yan du Farisi dunyanngé kure yéandarén. 14 Yaap yaré nyaa wa Jisas késpedes kéraae sépmány sévae wani duna ménimba kutndéka yékun yandén. 15 Kure yéndaka Farisi dunyan dat nakapuk waatakundarén, “Méno, ména méni yénga pulak yandéka dé yékun yak?” Wunga waatakundaka wandén, “Késpedes kéraae sépmány sévae ménimba kuttake wandéka ye gumba yakwasnyéwutéka wa wuna méni yékun yan.” 16 Wunga wandéka de Farisi dunyan ras wa wan, “Wani du yaap yaré nyaaké nana apakundi yamba vékundékwe wa. Yandéka anga vékuséknangwa. Dé Got wandéka yamba yaandékwe wa.” Naandaka de ras wa wan, “Yéku musé yakwa du male wa wani kulé apanjémba yakandékwa.” Naatake vétik mawulé yate kém kutéke kém vétik randarén.

17 Yate wani ménimbo yan duwat nakapuk anga wandarén, “Ména méni kururan duké yénga méné wo?” Wunga waatakundaka wandén, “Wa Gotna yémba kundi kwayékwa du nak wa.” Naandén.

18 Talimba wani duna méni kiyaan. Ye bulaa a déku méni nakapuk yékun yan. Yi wan wanana wa. Yandéka Judana néma dunyansé wani muséké wunga waké kalik yandarén. Kalik yate wani ménimbo yan duna aapa aasat waandarén. 19 Waandaka yaambéréka bérét waatakundarén, “An béna nyaan dé? Aasana biyaamba méni kiyaandéka wa kéraalén. Béné wunga béné wo? Ye a yénga pulak ye dé méni véto?” 20-22 Naandaka déku aapa aasa anga wambéréén, “Dat ma waatakungunu. Dé wa némaan yan. Dékét déku kapmang ma kundi bulndék. Aané wa véséktén. Wan aana nyaan wa. Aasa kéraaléka ménimbo ye yaréndénggé wa vétén. Bulaa a méni véndékwan, wan aané yamba vékuséke wa. Kandé yatakandéka dé déku méni yékun yak? Aané yamba vékwe wa.” Paapu ye wunga wambéréén. Judana néma dunyansé bérét ka waarundara naatake wa paapu yambéréén. Talimba de néma dunyansé anga wandarén, “Du

nak anga wamunaandu, 'Jisas wan Got wan du Krai wa.' Naandu wananu wani du kundi bulnangwa gaa taakatake gwaande ye nakapuk katik yaalaké dé." Naandarén. ²³De bérét wunga wamuké bét wani duna aapa aasa wup yambéren. Wup ye wa anga wambéren, "Dé wa néma du yan. Dat ma waatakungunu." Naambéren.

²⁴Wunga wambéreka néma dusé wani duwat nakapuk waandarén. Waandaka yaandéka dat anga wandarén, "Méné papukundi wakapuk yate Gotna yé ma kavérékménu. Wa vénanén. Jisas kapérandi mawulé yakwa du wa." ²⁵Naandaka det wandén, "Wuné yamba vékuséke wa. Dé kapérandi mawulé yakwa du dé, kapuk yénga du dé? Angat male vékusékwutéka. Talimba wuna méni kiyaan. Bulaa wuna méni yékun yandéka yékunmba a véwutéka."

²⁶Naandéka wandarén, "Ménat kamu dé yak? Yénga yandéka dé ména méni yékun yak?" ²⁷Waatakundaka anga wandén, "Wa wawutén. Wawutéka yamba vékungunéngwe. Nakapuk kamu yandéka guné vékukwate yo? Guné waak déku jémbaamba gwaandéké guné mawulé yo, kapuk?"

²⁸Naandéka dat kenakte anga wandarén, "Méné déku jémbaamba gwaandan déku du wa. Nané Mosesna jémbaamba wa gwaandénanén. ²⁹Got Mosesale kundi bulndéka wa vékuséknangwa. Moseské wa vékuséknangwa. Wani kapérandi gandénu yamba dé yaak? Yénga véké? Dé yaan taalé yamba vénangwe wa."

³⁰Naandaka wandén, "Wan yénga pulak dé? Dé wandéka wuna méni yékun yan. Ye guné dé yaandén taalé yamba véngunéngwe. ³¹Anga wa vékuséknangwa. Got kapére mawulé yakwa duna kundi yamba vékundékwe wa. Déké yékunmba vékute déku jémbaa yakwa duna kundi wa vékundékwa. ³²Talimba nak yamba vékunangwe wa, aasa kéraaléka ménimbo yan du nak nakapuk véndéka wandaka. Talimba ménimbo yan du dakwat nak kururéndéka du nak yamba wandéka vékunangwe. Bulaa male a vékunangwa. ³³Wunat wunga yéku jémbaa yandéka wawutén. A Got wandéka a yaandén. Wunga vékusékwutéka."

³⁴Naandéka dat rakarka yate wandarén, "Ména aasa kapérandi musé yate wa méné kéraalén. Kéraatakaléka méné kapérandi musé yakwa du a téménéngwa. Wunga yatéte nanat yakwasnyéké yambak." Naatake dat anga wandarén, "Gotna kundi bulnangwa gaa taakatake ma gwaande yé. Nakapuk yaalaké yambak." Naandaka yéndén.

Ménimbo yan du pulak yaréendarén

³⁵Wani du kewuréndaka yéndéka Jisas vékutake déké waake vétake dat anga wandén, "Méné Duna Nyaanngé méné yékunmba vékulako?"

³⁶Naandéka wandén, "Néma du, wani du wan kandé? Wunat ma waménu wuné déké yékunmba vékulaka-kawutéka." ³⁷Naandéka Jisas wa

wan, “Méné dé wa véménén. Wani du bulaa ménale dé a bultékwa.”
³⁸Naandéka wandén, “Néman Du, méné Duna Nyaan wa. Yi wan wanana wa. Bulaa a vésékwutékwa méné.” Naatake Jisasét kwaati séte waandé daandén.

³⁹Wunga yandéka Jisas anga wandén, “Du dakwa mawulé vétik yate kém vétikmba randarénngé wa wuné ani kępmaat gaayawutén. Ras du dakwa wa wakwa, ‘Nané Gorké yamba vékuséknangwe wa.’ Wunga wate ménimbo yan du pulak wa téndakwa. Yaténdaru wuné yaae wawutu wa Gotna jémbaa vékandakwa. Ras du dakwa anga wandakwa, ‘Nané Gorké vékuséknangwa wa.’ Wunga wate déké yamba vékuséknakwa wa. Yaténdaru wuné yaae wawutu de ménimbo yan du pulak yatéte Gotna jémbaa katik véké daré.” Naandén Jisas.

⁴⁰Wunga wandéka de Farisi du ras wamba téte wani kundi vékutake dat anga wandarén, “Wa yénga méné wo? Nané Gorké vékuséknangpak ye ménimbo yan du pulak nané yaro? Wunga méné wo?”
⁴¹Wunga waatakundaka wandén, “Guné Gorké vékuséknangpak yate ménimbo yan du pulak yarémunaae kapére mawulé katik yaké guné. Guné anga wangunéngwa, ‘Nana méni yamba ménimbo ye wa. Nané Gorké vékuséknangwa.’ Wunga wate Gorké vékuséknangpak yangunénga wa guna kapére mawulé wa tépékaakwa.” Naandén Jisas Farisi dunyanét.

Jisas sipsip tékwa séndéké gwaaménja kundi wandén

10 ¹Jisas anga wandén, “Gunat a wawutékwa. Sipsip tékwa séndat wulaaké mawulé yate pété yaasékatake, gindarén aatmumba waaréte daawulikwa du, wan musé asé sél yate baka kéraakwa du wa.
²Pétémba wulaa yaalakwa du wan sipsipké séngite vétékwa du wa. Yi wan wanana wa.
³Wulaaké yandéka pétémba tékwa wani du pété naapindékwa. Naapindéka wulaandéka sipsip déku kundi vékundakwa. Déku sipsipna yémba waandékwa. Waalakét yéndéka vékute kaapat gwaandéndakwa. Gwaandéndaka sipsipké séngite vétékwa du dé taale yéndékwa.
⁴Yéndéka déku sipsip déku kundi vékute déku kukmba yéndakwa.
⁵De nak duna kukmba yamba yéndakwe wa. Wani duna kundi vékuké yapatite déké wup yate yaangéndakwa.”
⁶Jisas gwaaménja kundi wunga wandén. Néma du téte déké yékunmba vékulakakwa du dakwaké yékun yaké vékulakate wa wani gwaaménja kundi wandén. Wandéka de wani kundi yamba kurkasale vékuséknakwa wa.

Jisas sipsipké séngite vétékwa duké gwaaménja kundi wandén

⁷Yandaka Jisas nakapak anga wandén, “Gunat a wawutékwa. Wuné sipsip wulaakwa pété pulakmba wa téwutékwa. Wuna du dakwa de wani sipsip pulak wa yaténdakwa. Yi wan wanana wa.
⁸Taale yaan dunyansé wa musé sél yakwa du pulak yate wa paapu yandarén. Yandaka sipsip

deku kundi yamba vékundakwe. Wuné sél yakwa duna kukmba wa yaawutén. ⁹Wuné pété pulak wa. Du dakwa yaae wani pétémba wulaae wa de yékunmba rasékéyak-ngandakwa apapu apapu. De wani pétémba wulaa yaalate kakému kéraakandakwa. ¹⁰Paapu yakwa du paapu yate du dakwana mawulé yaavan kurké wa yaandarén. Wuné du dakwat yékun yate kulémawulé kwayéwutu mawulé yate apapu yékunmba rapéka-ndarénngé, wa yaawutén.

¹¹“Wuné sipsipké kurkale séngite vétékwa du a. Wuna sipsipét yékun yaké yi naawutu wuna maama wuné viyaandaru kiyaakawutékwa. ¹²⁻¹³Wani paapu yakwa du, yéwaa kéraaké jémbaa yakwa du pulak yate, de sipsipké yamba kurkale séngiye véténdakwe wa. Waaléwasa yaandaka vétake sipsip yaasékatake yaange yéndakwa. Yaangéndaka waaléwasa sipsipét tiké wulkutndaka yaange yé yaayandakwa.

¹⁴⁻¹⁵“Wuné sipsipké yékunmba séngite vétéwutékwa. Wuna aapa wuné wa véndékwa. Véndéka wuné dé véwutékwa. Wunga male wa wuné wuna sipsip véwutéka wuna sipsip wuné vésékndakwa. Wuna sipsipét yékun yaké yi naawutu wuna maama wuné viyaakandakwa. ¹⁶Wuna sipsip ras waak wa tékwa. Wuna kundi yamba vékundakwe wa. Ani sipsipale yamba téndakwe wa. Wuné de waak kure yaakawutékwa. Wuna sipsip akwi wunale nakurakmawulé yandaru wuné kapmang deké séngite vétékawutékwa.

¹⁷“Yate yi naawutu wuné viyaandaru kiyaae nakapuk taamale waarapkawutékwa. Wunga yaké yawutékwanngé wuna aapa mawulé tawulé yandékwa wunéké. ¹⁸Wuné kalik yamunaawutu wunat katik viyaaké daré. Wuné mawulé ye yi naawutu viyaandék-ngandakwa. Wuna jémbaa wa. Wuné apamama yate yi naawutu wuné viyaandaru kiyaae apamama ye nakapuk taamale waarapkawutékwa. Wani jémbaa yawuténngé wa wuna aapa wunat wandén.” Naandén Jisas.

¹⁹Wandéka de Judana néma dunyansé wani kundi vékutake vétik mawulé yate nakapuk kém kutéke kém vétik randarén. ²⁰Rate némaamba dunyansé wa wan, “Déku mawulémba kutakwa téléka wa wunga yandékwa. Guné déku kundi vékuké yambak.” Naandarén.

²¹De ras wunga wandaka, de ras wa wan, “Yamba wa. Déku mawulémba kutakwa témunaalu wani kundi katik bulké dé. Talimba wandéka ménimbo yan du yékun yandén. Kutakwa walu ménimbo nakapuk katik véké dé.” Judana néma dunyansé wunga wandarén.

Judana néma dunyansé Jisas kalik yandarén

²²Jerusalemmba néma nyaa nak yaakandékwa. Wani sapak nané nana gwaal, waaranga, maandéka bakamusé talimba Gotna kundi bulndakwa néma gaa nakapuk kaandarénngé vékulakanangwa. Wani sékét wan yépmaa yakwa sékét wa.

²³Wani sapak Jisas Gotna kundi bulndakwa néma gaana maaléngamba yeyé yaayaténdén. Wani maaléngaké wananén, Solomonna maalénga wa. ²⁴Wani maaléngamba yeyé yaayaténdéka Judana néma dunyansé yaae jaawuwe téte dat anga wandarén, “Yénga sapak méné nanat waménu nané ménéké kurkale vékusékngré nané? Méné Got wan du Krais témunaae ma wa nanat.” Naandarén.

²⁵Wandaka Jisas wa wan, “Wuné gunat wa wawutén. Wawutéka guné yamba yékunmba vékulakangunéngwe wa. Wuna aapa mayé apa tiyaandéka wa déku jémbaa yawutéka. Yawutu guné wani jémbaa kurkale vémunaae wa wunéké vékusékngratik guné. ²⁶Guné wuna sipsip yamba wa. Guné wuna kundi yamba vékungunéngwe wa. ²⁷Wuna sipsip de wuna kundi vékundakwa. Vékundaka wuné de véskéwurétake taale yéwutéka wa wuna kukmba yaandakwa. ²⁸Yaandaka wuné det kulémawulé kwayéwutéka, apapu apapu yékunmba rapékandarénngé. Nak katik lambiyakngé dé. Nak du det kwayéwutén kulémawulé yaaséka-ndarénngé det wandu de wuna sipsipsé déku kundi katik vékuké daré. ²⁹Wuna aapa de wunat wa tiyaandén. Dé néma du rate akwi duké wa apa tapa yandékwa. Déku mayé apa wa akwi duna mayé apat taalékéran. Dé apa tapa ye téndu du nak wuna sipsip déku taambamba kéraae kure yéke yapatikandékwa. ³⁰Wuna aapale aané nakurak wa.” Naandén Jisas.

³¹Wunga wandéka Judana néma dunyansé nakapuk matu kéraandarén dat viyaaké. ³²Yandaka Jisas det anga wandén, “Wuné wuna aapana yéku jémbaa késépéri wa yawutéka véngunén. Yénga baan jémbaaké vékulakate guné wunat matut viyaakwate yo?”

³³Naandéka wandarén, “Nané yéku jémbaaké yamba vékulakate ménat matut viyaaké yanangwe wa. Méné kundi sépélak aapélak bulte Gorét wasélékménéngwa. Méné néma du yamba wa. Méné baka du wa. Yate anga waménéngwa, ‘Aané Gorale nakurak wa.’ Wunga waménénga wa méné matut viyaaké yanangwa.” Naandarén.

³⁴Naandaka anga wandén, “Yénga véké? Guna apakundimba ani kundi wa kwaakwa nyéngaamba: Guné Got pulak rangunéngwanngé wa wawutén. ³⁵Talimba yatéte déku kundi vékutan duwat wa Got wani kundi wandén. Wandén kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Got det wunga wandén pulak wuné wani kundi wawutéka kamuké guné wunat rakarka yo? ³⁶Wuna aapa wunat wandéka wa ani képmaat gaayawutén, du dakwat yékun yaké. Gaaye anga wawutén, ‘Wuné Gotna nyaan a.’ Wawutéka wangunéngwa, ‘Méné wani kundi wate Gorét wa wasélékménéngwa.’ Naangunéngwa. Kamuké guné wunga wo? ³⁷Wuné wuna aapana jémbaa yakapuk yawutu guné wuna kundi vékumbak. ³⁸Wuné déku jémbaa wa yawutéka. Yawutu guné wuna kundi vékuké kalik yamunaae, wa yawutéka jémbaaké ma yékunmba vékulakangun. Wunga yangunénggé mawulé

yawutékwa. Wunga yate anga vékusék-ngangunéngwa. Wuné wuna aapale nakurakmawulé yate dé wuna mawulémba randéka wuné dale yaréwutékwa.”³⁹ Wunga wandéka dé nakapuk kulkiye kalapusmba taakaké yandarén. Ye dé yéndéka yamba kulkiye kure yéndakwe wa.

⁴⁰ Jisas nakapuk waambule ye Jordan kaambélé saaye nak aangat yéndén. Ye Jon det baptais kwayétan taalémba saambake dé wani taalémba yaréndén. ⁴¹ Yaréndéka némaamba du dakwa wa déké yaandarén. Yaae vétake dekét deku kapmang bulte anga wandarén, “Jon talimba vékapuk yananén kulé apanjémba yamba yandékwe wa. Yate wani duké wate yéku kundi male wandén. Yi wan wanana wa.” ⁴² Wunga watake wani gaayémba yarékwa du dakwa némaamba déké yékunmba vékulakate wandarén, “Jisas wan Gotna nyaan wa. Yi wan wanana wa.” Naandarén.

Lasarus wa kiyaan

11 ¹ Betanimba yaran du nak baat yandén. Déku yé Lasarus wa. Betani wan Maria ambét léku aanyé Martana gaayé wa. ² Lé wani taakwa Maria wa yéku yaama yakwa gu Néman Du Jisasna maanmba sévin. Sévitake léku némbat létéklén. Wan léku kaayé Lasarus wa baat yan. ³ Yandéka wa Jisas ani kulémba yaréndéka bét Lasarusna nyange vétik ani kundi anga wakwesatimbéren, “Néman Du, néma mawulé yaménéngwa du a baat yakwa.” Naambéren. ⁴ Waambéréka Jisas wani kundi vékutake wandén, “Wani baat yandu dé katik kiyaaké dé. Wuné Gotna nyaan. Wuné dé kururéwutu guné dat ve Gotna yé kavérék-ngangunéngwa.” Naandén.

⁵⁻⁶ Jisas Maria ambét Marta, Lasarus béréké waak néma mawulé yandén. Lasarus baat yandékwanngé vékutake yaréndén gaayémba nyaa vétik waak yaréndén. ⁷ Yare kukmba wandén, “Ma yékwak waambule Judia distrikét.” ⁸ Naandéka déku dunyansé wa wan, “Néma du, bulaakakét wa ménat matut viyaaké yandarén. Yandaka kamu yaké nakapuk waambule wani taalat yéké méné wo?”

⁹⁻¹⁰ Naandaka Jisas anga wandén, “Du nyaamba yéte katik vaakérké dé. Wa nyaa véténdéka kurkale ve wa yéténdékwa. Gaan yékwa du wa vaakérkandékwa. Gaan kurkale yamba ve yéténdékwe wa. Du nyaamba jémbaa yate yéku jémbaa yakandékwa. Jémbaa yawutékwa nyaa baka tékwa. Wuné viyaandékndara sapak yamba yaae wa. Bulaa wuna jémbaa wayéka a yatéwutékwa.” ¹¹ Wunga watake anga wandén, “Nana naawindu Lasarus ani yundé kwaakwa. Wuné ye sérkiyaawutu waarapandékwa.” ¹²⁻¹³ Naate Lasarus kiyaanngé wa wandén. Wandéka de déku dunyansé deku mawuléké anga wandarén, “Wa ani baka yundé kwaandékwanngé wa wandékwa.” Naate wandarén, “Néman Du, dé baka yundé kwaamunaae wa dé yékun yakandékwa.”

¹⁴Naandaka det wandén, “Lasarus dé kiyaan wa. ¹⁵Kiyaandéka wuné dale yamba yaréwutékwe. Guné wuna mayé apa véngunénngé watake wa wuné déké yékapuk yawutéka wa wuna mawulé a yékun yakwa. Bulaa déké ma yékwak.” Naandén.

¹⁶Wunga wandéka déku du nak Tomas, déku nak yé Didimus, wa wan det, “Ma yékwak. Ye dale kiyaakanangwa.” Naandén.

Jisas wandu wa taamale waarape rapéka-kandakwa

¹⁷Jisasale wunga yéndarén. Ye saambake Jisas vékundén Lasaruské. Lasarus nyaa vétik vétik wa kwaandén rémtakandarén kwaawumba. Naandarén.

¹⁸Betani Jerusalemale wa tékwa (3 kilomita pulak wa). Kulémba yamba wa. ¹⁹Marta ambét Mariana kaayé kiyaandéka némaamba du dakwa wa Jerusalem taakatake Betanit yékérandarén, bérale sékét raké.

²⁰Jisas déku dunyansale yaambumba yéténdaka wa Marta wandaka vékulén. Vékutake Jisas yaambumba véké watake yélén. Yéléka Maria lé gaamba yaran.

²¹Marta yaae Jisasét vétake walén, “Néman Du, méné amba ramunaaménu wuna kaayé katik kiyaakatik dé. ²²Méné bulaa musé nakngé Gorét waataku-munaaménu, wa mawulé yaménéngwa musé akwi yakandékwa. Wan wa vékusékwutékwa.” ²³Naaléka Jisas wa wan, “Nyéna kaayé nakapuk taamale waarapakandékwa.” Naandén.

²⁴Wunga wandéka Marta wa wan, “Wa vékusék-wutékwa. Kiyaan du dakwa taamale waarapna sapak wa waarapakandékwa.” ²⁵⁻²⁶Naaléka Jisas anga wandén, “Wuna kapmang wakawutékwa. Wunéké yékunmba vékulakate kiyaan du dakwa wawutu nakapuk taamale waarapakandakwa. Waarape kulémawulé kéraae yékunmba rapéka-kandakwa apapu apapu. Wunéké yékunmba vékulakakwa du dakwa de kulémawulé kéraae yékunmba rapéka-kandakwa apapu apapu. Katik lambiyakngé daré. Ani wawutékwa kundiké, ‘Yi. Wan wanana wa,’ nyéné naau?” ²⁷Naandéka walén, “Néman Du, yi wan wanana wa. Méné Got wan du Krai wa. Méné Gotna nyaan wa. Méné kaavéréngwa du wa. Yi wan wanana wa.” Naalén.

Jisas géraandén

²⁸Marta wunga watake ye léku waayéka Mariat waalén. Waaléka yaaléka lat yakélak waanmba anga walén, “Nanat Gotna kundiké yakwasnyékwa du a yaae nyénat waakwa.” ²⁹Wunga waléka vékutake Maria bari waarape Jisas véké yélén.

³⁰⁻³²Mariana mawulé yékun yandénngé wa du dakwa ras Jerusalemmba takamba yaae lale sékét randarén gaamba. Re véndarén lé waarape kaapat bari gwaandéléka. Gwaandéléka vétake anga wandarén,

“Wa Lasarus rémndarén déku kwaawut wa yélékwa, géraaké.” Naatake waarape léku kukmba yéendarén.

Jisas déku dunyansale Marta de taale vélén taalémba wamba tépékaandarén. Gaayémba saambakngapuk téndaka Maria ye saambake wa Jisasét vélén. Vétake kwaati se dat anga walén, “Néman Du, méné amba ramunaaménu, wuna kaayé katik kiyaakatik dé.”

³³Wunga wate géraaléka Jerusalemmba yaan du dakwa waak yaate lale sékét géraandaka véndén Jisas. Vétake mawulé sémbéera yandéka déku kwaminyan bérún. ³⁴Bérundéka wandén, “Dé yani taalémba guné rémék?” Naandéka wandarén, “Néman Du, ma yaae vé.” ³⁵Naandaka géraandén Jisas. ³⁶Géraandéka vétake anga wandarén, “Ma véna. Wani duké néma mawulé wa yandén.” ³⁷Wunga wandaka de ras wa wan, “Talimba wandéka ménimbo yan du nakapuk véndén. Dé Jisas wamunaandu Lasarus katik kiyaakatik dé kapuk? Kamuké dé Lasarusét wunga wakapuk yak?” Naandarén.

Jisas wandéka Lasarus nakapuk taamale waarapndén

³⁸Jisas mawulé sémbéera yasékéyak-téndéka dale sékét ye Lasarus rémndarén taalémba saambakndarén. Talimba wa wani taalé, néma matumba kwaawu vaae wulaandarén. Lasarus kiyaandéka déku pusaa wani kwaawumba taakatake matut nak wani kwaawu kétaak-tépéNDARÉN.

³⁹Jisas saambake anga wandén, “Wani matu ma varémansati.” Naandéka kiyaan duna nyange Marta, kalik yate dat walén, “Néman Du, kiyaandéka nyaa vétik vétik yén wa. Kapérandi yaama wa yaké yakwa.” ⁴⁰Naaléka Jisas wa wan, “Nyéné takamba wa wawutén, ‘Wunéké yékunmba vékulakamunaae, nyéné Gotna mayé apa vékanyénéngwa.’ Wani kundiké ma vékulaka.” ⁴¹Wunga wandéka wani matu varémansati-ndarén.

Yandaka Jisas nyérét vaanjawure vététe anga wandén, “Aapa, wuna kundi wa vékuménén. Vé-kuménénga wuna mawulé yékun yandékwa. ⁴²Wa vékusékwutékwa. Apapu wa wuna kundi vékuménéngwa. Amba tékwa du dakwaké vékulakate wa ménat wawutékwa. Ménat wawutékwa kundi vékute wakandakwa, ‘Got wandéka wa Jisas gaayandén. Yi wan wanana wa.’ Wunga wandarénngé mawulé yawutékwa.”

⁴³Naatake némaanmba waandén, “Lasarus, ma waarape yaala.” ⁴⁴Wunga waandéka kiyaan du nakapuk taamale waarape yaalandén. Déku maan, taamba, saawi akwi laplapét gindarén. Yatakandaka wa kwaandén. Kwaae taamale waarape yaalandéka wandén Jisas, “Laplap ma lapattaka yéndu.” Naandéka lapattakandaka yéndén.

Néma dunyansé Jisas viyaandéknge kundi gindarén

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lu 22:1-2)

⁴⁵Némaamba du dakwa wa Mariaké yaae lale yare véndarén, Jisas wunga yandéka. Véte wandarén, “Got wandéka wa gaayandén Jisas. Yi

wan wanana wa.” ⁴⁶Naandaka ras Farisi dunyanét ye Jisas yan muséké saapéndarén.

⁴⁷Saapéndaka de Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyan, Farisi dunyansé waak waandaka akwi maaka dunyan yaandaka Jisaské anga wandarén, “Wani du talimba vékapuk yananén kulé apanjémba késépéri wa yandékwa. Nané yénga pulak yaké? ⁴⁸Nané déku jémbaaké dat watépékapuk yananu wa dé yatéte wungat male yandu akwi du dakwa dat wakandakwa, ‘Nana néma du wa.’ Naakandakwa. Yandaru néma du téte Romna néma duna taalé kéraandu Romna dunyansé kalik ye yaae Gotna kundi bulnangwa gaa yaavan kutte nana du dakwa waak viyaakandakwa.” Naandarén néma dunyansé.

⁴⁹Wani kwaaré Kaiafas Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanna néma du wa téndén. Téte wani néma dunyanséna kundi vékutake det anga wandén, “Guné yamba vékuséknungéngwe wa. ⁵⁰Ma véku. Nané wani du Jisas viyaandéknanu de Romsé nané Judasat katik viyaaké daré. Dé nakurak kiyaandu nané katik kiyaaké nané. Wan yékun wa.” Naandén Kaiafas.

⁵¹Wani kundi wate, déku mawuléké wunga yamba vékulakandékwe. Wani kwaaré dé Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanséna néma du téndéka Got dat wandéka wa wandén, Jisas kiyaae Juda du dakwat yékun yakwate yandékwanngé. ⁵²Jisas kiyaae Judasat male katik yékun yaké dé. Genge gaayémba tékwa Gotna nyambalésat waak yékun yakandékwa. Kiyaae taamale waarape wandu de akwi nakurak kémba tékandakwa.

⁵³Kaiafas wunga wandéka de Judana néma dunyansé kundi bule gindarén, Jisas viyaandéknagé. ⁵⁴Yandaka Jisas Jerusalem gaayéna ménimba, deku nyéndémba nakapuk yamba yeyé yaayaténdékwe. Yandéka déku dunyansé sékét Jerusalem taakatake Efraimét yéandarén. Ye wani gaayémba wa yaréndarén. Wani gaayé du yarékapuk baka taalé tékwanmba wa téndékwa.

⁵⁵Pasova waanangwa sapak yaaké yandéka némaamba Judasé wa Jerusalemét yéandarén. Deku apakundi vékute, yandarén kapéremusé yasnyéputiye kururémuké, wa yéandarén Jerusalemét. ⁵⁶Ye saambake Jisaské waakndarén. Waakpatiye Gotna kundi bulndakwa néma gaamba téte dekét deku kapmang bulte anga wandarén, “Yénga pulak dé? Guné yénga guné vékwo? Pasovana néma nyaa véké kalmu yaaké dé kapuk?” Naandarén.

⁵⁷Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyan, Farisi dunyansé waak, anga wandarén, “Du nak Jisas yarékwa taalé vétake yaae nanat wandu. Nané Jisas kure kuriye kalapusmba taakakanangwa.” Naandarén.

Maria yéku yaama yakwa gu sévilén Jisasna maanmba

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12 ¹Nyaa taambak kaayék nak (6) yéndu wa Pasova waanangwa nyaa yaaké yakwa. Wani sapak Jisas déku dunyansale sékét Betanit yéndarén. Wani gaayé wan Lasarusna gaayé wa. Talimba wani du Lasarus kiyaandéka Jisas wandéka nakapuk taamale waarapndén. ²Jisasna kakému Lasarusna gaamba yaakéréndaka Jisas déku dunyansale sékét wulaae gaamba rakésndarén. Randaka Lasarusna nyange Marta kakému yaake kwayéléka kandarén. Lasarus dé dele rate karéndén. ³Déku nyange nak léku yé Maria yéku yaama yakwa gu ras kure ralén. Kure re Jisasna maanmba sévitake léku némbat létéklén. Wunga yaléka wani yéku yaama gaamba yaama yandéka gaamba ran du akwi vékudarén.

⁴Jisasna du nak déku yé Judas Iskariot dé dele sékét randén wani gaamba. Wani du kukmba Jisas maamasat kwayékandékwa. ⁵Maria wunga yaléka Judas vétake wandén, “Kamuké lé wunga yo? Wani gu wan yéku gu wa. Lé wani gu kwayéte néma (300 kina pulak) yéwaa kéraae musékapuk du dakwat kwayémunaalu yékun yakatik.” Naandén. ⁶Wan dé sél yakwa du wa. Dé Jisasna dunyanséna yéwaa kure re ras sél yandén. Dé wani yéku gu kéraamuké yéwaa ras sél yaké watake wa wunga wandén. Dé musékapuk du dakwaké yamba vékulakandékwe wa.

⁷Wunga wandéka Jisas anga wandén, “Lat waaruké yambak. Kukmba wuné kiyaawutu kwaawumba rémngandakwa. Wanngé vékulakate wa wunga yalén.” Wanngé wate de Judasé pusaa rémngé yate yandakwanngé wa wandén. ⁸Watake anga wandén, “Musékapuk du dakwa gunale sékét wa yarépéka-kandakwa. Yaréndaru mawulé yangunéngwa sapak apapu guné det yékun yakangunéngwa. Wuné gunale katik yarépékaké wuté.” Naandén Jisas.

Néma dunyansé Lasarus viyaandéknge kundi gindarén

⁹Jerusalemmba tékwa némaamba du dakwa vékudarén wa Jisas déku dunyan sékét Betanimba yaréndaka. Vékutake dé véké yaandarén. Jisas male véké yamba yaandakwe. Lasarus waak véké wa yaandarén. Lasarus kiyaandéka Jisas wandéka taamale waarapndénngé wandaka vékudarén. Wunga vékutake dé véké yaandarén.

¹⁰⁻¹¹Wani taalémba yatékwa du dakwa kundi vékudarén Lasaruské. Vékute némaamba du dakwa de Jisaské yékunmba vékulakandarén. Yate deku néma dunyanséna kundi kalik yandarén. Yandaka de Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyan Lasarusét waak viyaandéknge kundi gindarén.

Jisas néma du rate Jerusalemét wulaandén

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lu 19:28-40)

¹²Némaamba du dakwa Jerusalemét yéndarén, Pasova waanangwa nyaa yandakwa musé véké. Ye randarén. Re kwaae ganmba vékendarén Jisas Jerusalemét yaaké yandéka.

¹³⁻¹⁵Jisas donki nyaanmba waare yéndén. Jisas wunga yandénngé du nak talimba Gotna nyéngaamba anga vyaatakandén:

Guné Saionmba tékwa du dakwa guné wup yaké yambak.

Ma vé. Guna néma du dé a yaakwa.

Donki nyaanmba waare yaandékwa.

Wunga vyaatakandén. Jisas yaaké yandéka vékute némaamba du dakwa wa déku yé kavérékngé wate yaambumba yéte maawulak gaanga pulak musé satékndarén. Satéke kure ye yaambumba Jisas vétake déké mawulé tawulé yate anga waandarén,

Néman Du Got wandéka wa yaandékwa. Wan yékun wa.

Dé wan nané Israelséna néma du wa.

Got dat yékun yénga yandu.

Nané Gotna yé ma kavérékngwak.

¹⁶Wunga waandaka Jisasna dunyansé wani muséké yamba vékusékdakwe wa. Kukmba Jisas Gotna gaayét waaréndéka wa vékulakandarén, wani yandarén muséké, talimba vyaatakandén kundiké waak. Vékulakate wa vékusékdandarén.

¹⁷Talimba némaamba du dakwa véndarén, Jisas wandéka Lasarus nakapuk taamale waarapndéka. Vétake wa yé yaayandarén. ¹⁸Wandaka némaamba du dakwa de waak wani vékapuk yandarén kulé apanjémba yandénngé vékendarén. Vékutake wa Jisas véké yaambat yaandarén.

¹⁹Yaae déku yé kavérékndaka Farisi dunyansé kalik yandarén. Yate dekét deku kapmang bulte anga wandarén, “Ma véna. Akwi du dakwa de Jisaské male wa néma mawulé yandakwa. Nana kundi yamba vékundakwe wa.” Naandarén.

Grik dunyansé ras Jisas véké mawulé yandarén

²⁰Juda du dakwa Pasova waanangwa nyaa yandakwa musé véte Gorét waatakuké wa Jerusalemét yéndarén. Nak gaayémba yaan dunyan ras waak yéndarén wunga yaké. De Grik dunyansé wa. ²¹Wani dunyansé ras ye Jisasna du nak Filipale bulndarén. Filip dé Betsaida du wa. Betsaida Galili distrikmba téndékwa. Wani dunyansé Filipét anga wandarén, “Néma du, nané Jisas vékwate yakwa.” ²²Naandaka Filip ye Andru we sékét yémbéré, wani muséké Jisasét waké.

²³Ye wambéréka Jisas anga wandén, “Duna Nyaan wuné. Got wuna yé kavérékngé yandékwa nyaa a yakwa. ²⁴Ani kundi ma vékusék naa. Gunat

a wawutékwan. An wanana wa. Raisna sék kępmaamba nakurak male taawutakananu kukmba wani sék waare rékaamba sék vaakukandékwa. Wani sék taawukapuk yananu, wani sék nakurak male wunga raké yakwa. Wuné viyaandaru, wunéké yékunmba vékulakakwa du dakwa wa rékaamba yatékandakwa. Wuné viyaakapuk yandaru, wa taawukapuk baka rakwa raisna sék pulak kapmang wuné male téké yakwa. ²⁵Deku sépéké male vékulakakwa du dakwa lambiyak-ngandakwa. Katik kulémawulé kéraae yékunmba yatéké daré apapu apapu. Deku sépéké vékulakapuk yate wuna jémbaaké male vékukwa apu, wa de kulémawulé kéraae yékunmba yatékandakwa apapu apapu. ²⁶Du dakwa wuna jémbaa yaké mawulé ye, wa de wuna kundi vékukandakwa. Vékwé de wuné rana taalémba de waak rakandakwa. Wuna aapa wuna jémbaa yakwa du dakwana yé kavérékngandékwa.” Naandén Jisas.

Jisas takwemimba kusorékandakwa

²⁷Wunga watake nakapuk anga wandén, “Bulaa wuna kwaminyan a bérúkwá. Kiyaawuta nyaa a yakwa. Yandu Gorét anga waatakuké wuté? ‘Aapa, wuné kandé kiyaaké ya. Wunéké yaaké yakwa musé ma ve kusati.’ Wunga waké wuté? Yamba wa. Wuné kiyaae du dakwat yékun yaké wa gaayawutén ani kępmaat.” ²⁸Naatake Gorét anga wandén, “Aapa, méné waménu ména yé kavérék-ngandakwa.” Wunga wandéka ani kundi Gotna gaayémba gaayan anga: “Wuné wawutéka wuna yé wa kavérékndarén. Nakapuk wawutu kavérékngandakwa.” ²⁹Naandéka wamba tékésén du dakwa vékutake ras wa wan, “Jatndu wa yakwa.” Ras wa wan, “Gotna kundi kure gaayakwa du nak Jisasale wa bulndékwa.”

³⁰Wunga wandaka Jisas det wandén, “Gotna gaayémba gaayakwa kundi wuné vékuwuténngé yamba wandékwe wa. Guné vékungunénngé wa wandékwa. ³¹Bulaa Got néma du rate ani kępmaamba tékwa du dakwa yandarén muséké wakandékwa. Bulaa wandu ani kępmaana néma du Satan yaange yékandékwa. ³²Wuné kusoréndaru kukmba ani kępmaamba tékwa du dakwat wawutu wunéké yaakandakwa.” ³³Wunga wate dékét dé viyaandéknge yandakwanngé wa wandén. De wani kundi vékwé vékuséknngandakwa, dé kiyaandu yandara muséké.

³⁴Jisas wunga wandéka dat wandarén, “Nané talimba Gotna nyéngaamba viyaatakandarén apakundimba vénanén. Got wan du Kraiské ani kundi anga viyaataka-ndarén: Dé katik kiyaaké dé. Apapu apapu rapéka-kandékwa. Viyaataka-ndarén apakundi vénanga méné wa wakwa, ‘Duna Nyaanét kusorékandakwa.’ Naaménéngwa. Kamuké méné wunga wo? Wunga kandéké méné wate wo?”

³⁵Naandaka anga wandén Jisas, “Yaréyaré naae vérékngwa téwaayé nakapuk katik véréknge dé. Bulaa a téwaayé vérékte ganggumba kaaléndékwa. Kaaléndéka guné kurkale véskéte

yékunmba yaténgunéngwa. Kurkale yatéte yénguna yaambu vésék naakangunéngwa. Vésékte ganngumba katik yatéké guné. Ganngétémba yatékwa du dakwa de yéndara yaambu yamba vésékndakwe wa. ³⁶Bulaa wani téwaayé vérékte gunale yaténdékwa. Bulaa guné wani téwaayéké yékunmba ma vékulakangunék. Yékunmba vékulakate guné yaa kaalékwanmba yékunmba yatékangunéngwa.” Naate Jisas gwaaménja kundi wandén. Dé téwaayé vérékte kaalékwa pulak ye du dakwat yékun yandékwanngé wa wani gwaaménja kundi wandén. Wani sapak déku kundi vékute déku du dakwa yaténdarénngé wa wani gwaaménja kundi wandén.

Némaamba Judasé Jisaské yamba yékunmba vékulakandakwe

Jisas wunga watake ye paakwe yaréndén. Wani du dakwana ménimba yamba yaréndékwe wa. ³⁷Talimba vékapuk yandarén kulé apanjémba késépéri wa yandéka véndarén. Vétake déké yamba yékunmba vékulakandakwe wa. Deku mawulé wa yékéyaak yawuran. ³⁸Talimba Gotna yémba kundi kwayétan du Aisaia deké anga viyaatakandén Gotna nyéngaamba:

Néman Du, wananén kundi kandé yékunmba vékwak?

Méné apa tapa yaménénga kandé vék?

Wunga pulak du nak yamba re wa.

Talimba Aisaia wunga viyaatakandéka wani du dakwa Jisaské yékunmba vékulakakapuk yandaka wa déku kundi wandén pulak wa sékérékén.

³⁹⁻⁴⁰Talimba Aisaia ani kundi waak anga viyaandén Gotna nyéngaamba:

Got deku méni kuttépéwurétake wandéka deku mawulé wa kapére yawuran.

Deku méni kuttépékapuk yandu wa kurkasale vékatik daré.

Wunga wakapuk yandu déku kundi vékuséngatik daré.

De wuna kundi kurkasale vékunderu wuné det yékun yakatik wuté. Aisaia Gotna kundi wunga viyaatakandén. Du dakwana mawuléké vékulakate wa wunga viyaatakandén. Talimba viyaatakandéka kukmba wani du dakwa Jisaské yamba yékunmba vékulakandakwe. ⁴¹Aisaia Jisasna mayé apa vétake wa déké wani kundi viyaandén.

⁴²Judana néma du ras wunga yamba yandakwe wa. De Jisaské yékunmba vékulakandarén. Vékulakate Farisi dunyanngé wup yate, Jisaské yékunmba vékulaka-ndakwanngé yamba kaapamba wandakwe wa. Wani kundi kaapamba wamunaandaru Farisi dunyansé watépénderu de Gotna kundi bulndakwa gaat katik wulaaké daré. Farisi dunyan watépémuké wup yate wa wani kundi yamba kaapamba wandakwe wa. ⁴³Yate nak du dakwa deku yé kavérék-ndarénngé wa vékulakandarén. Got deku yé kavérékndénngé yamba vékulakandakwe wa.

Jisasna kundi vékukapuk yandakwanngé, Got det waarukandékwa

⁴⁴Jisas némaanmba waate anga wandén, “Guné wuna kundi yékunmba vékulakate, wa wuna kundi male yamba vékulakangunéngwe wa. Wan wunat wandéka gaayawutén wani du Gotna kundi waak wa yékunmba vékulaka-ngunéngwa. ⁴⁵Wuné véte wuna aapa Gorké waak wa vésekngunéngwa. ⁴⁶Wuné guna kapérandi mawulé kururéké wa gaayawutén ani kékmaat. Gaaye gunat yéku mawulé kwayéte yéku téwaayé vérékte kaalékwa pulak wa téwutékwa. Téwaayé vérékte kaaléndu ganngumba katik raké daré. Guné wuna kundi yékunmba vékulakangunu yéku mawulé kwayéwutu yékunmba yatépéka-kangunéngwa. Kapérandi mawulé nakapuk katik vékuké guné. Wunga yate katik ganngumba yatéké guné.

⁴⁷“Wuné néma du rate wuna kundi vékukapuk yakwa du dakwaké anga katik waké wuté, ‘Wa kapérandi musé yakwa du dakwa wa.’ Wunga katik waké wuté. Wuné wani jémbaa yaké yamba gaayawutékwe wa ani kékmaat. Wuné du dakwana kapérandi mawulé kururéké wa gaayawutén.

⁴⁸“Sésékuk sékéyakmba yaana nyaa wa Got néma du rate du dakwa yan muséké wakandékwa. Wani nyaa, wunat wani kuk kwayén du dakwat waarukandékwa, wuna kundi vékukapuk yandarénggé.

⁴⁹Yékun wa. Yi wan wanana wa. Wuna mawulémba vékulakate ani kundi yamba wawutékwe wa. Wuna aapa wandéka yaawutéka, waké yawutékwa kundi akwi wunat wa wandén. Wandéka wani kundi male wa gunat a wawutékwa. ⁵⁰Wuné wa vékusék-wutékwa. Guné wani kundi kurkasale vékwe, wa kulémawulé kéraae apapu apapu yékunmba yatésékéyakngangunéngwa. Wunga vékusékte Got wunat wandén pulak wa gunat wawutékwa.” Naandén Jisas.

Jisas déku dunyanséna maan yanjangndén

13 ¹Pasova waanangwa néma nyaa wayéka yaakwate yandéka Jisas anga vékuséknéndén. Kiyaae ani kékmaa yaasékatake déku aapaké yéké yandékwa sapak a yaakwa. Yate déku dunyansale rate deké néma mawulé yasékéyakndén.

²Garambu Jisas déku dunyansé sékét kakému karéndaka Satan yaae Judas Iskariotna mawulémba wulaandén. Wulaae dat watakandén Jisas déku maamasat kwayéndénggé. Judas dé Saimon Iskariotna nyaan wa.

³Jisas dé vékuséknéndén wa. Déku aapa akwi musé dat kwayétake wandéka wa gaayandén. Gaaye déku jémbaa yasékéyaktake wa nakapuk déku aapaké waambule yékandékwa. ⁴Wunga vékusékte kakému karéndaka Jisas waarape téte déku yé kavérékngapuk yate jémbaa yakwa du pulak yakwate yandén. Yate yépmaa yandéka saape téndén laplap

laaritake gu létékndakwa laplapét kéraae gindén. ⁵Yatake dismba gu wukaae deku maan yanjangndén. Yanjangte wani giye téndén gu léték laplapét gu létékndén.

⁶Wunga yalakét ye Saimon Pita ranmba saambakndén. Saambakndéka Pita wa dat wan, “Néman Du, kamuké méné yanjangu wuna maan? Méné wunga yamuké wuné kalik yawutékwa.” ⁷Naandéka Jisas wa wan, “Bulaa a yawutékwa musé yamba vékuséknungwé wa. Kukmba wa vékuséknungwé.” ⁸Wunga wandéka Pita wa wan, “Yamba wa. Wuna maan yanjangngé yambak.” Naandéka Jisas wa wan, “Ména maan yanjang-ngapuk yawutu, wuna jémbaa nakapuk katik yaké méné.” Naandén.

⁹Wunga wandéka Saimon Pita Jisasna jémbaa yaké néma mawulé yate wandén, “Néman Du, wuna maan male yanjang-ngé yambak. Wuna maan, taamba, maaka waak akwi ma yanjangménu.”

¹⁰Naandéka Jisas wa wan, “Gu wa yaakuménén. Ména maanmba male wa kwaakwa kápmaa. Ména maan yanjangtakawutu méné yékunmba yatékaménéngwa. Bulaa guné akwi wa yékun yangunén. Yangunénga guna du nakurak male wa kapérandi mawulé vékuréndékwa. Yate dé yékun yamba yandékwe wa.” ¹¹Wunga wate Jisas vékuséknéndén wa. Déku du nak, Judas, wa kwayékwate yakwa dé déku maamasat. Wunga vékusékte wa wandén, “Guna du nak yamba yékun yandékwe wa.” Naandén.

¹²Jisas deku maan yanjangwurétake yépmaa yandéka saape téndén laplap nakapuk saawuwe rate det anga wandén, “Gumat wani yawutén muséké guné vékuséku? Bulaa kundi ras wawutékwa. ¹³Guné wunat anga wangunéngwa, ‘Néman Du. Gotna kundiké yakwasnyékwa du wa.’ Yékun wa wangunéngwa. Wuné guna néma du a. Yi wan wanana wa. ¹⁴Wuné guna néma du rate guna maan wa yanjangwutén. Baka duna jémbaa wa yawutén. Yate wuna yé yamba kavérékwutékwe wa. ¹⁵Guné waak wunga yate nak duna maan ma yanjang-ngunék. Wuné guna néma du wani yéku jémbaa gunat wakwasnyéwutéka wa véngunén. Guné wuna jémbaa yakwa du ve wuné yan pulak yangunénnéngé wa yawutén. ¹⁶Jémbaa yakwa du néma du yamba téndékwe wa. Wan dé néma du kalik yakwa jémbaa wa yandékwa. Dat jémbaa kwayékwa du wa déku néma du tékwa. Kundi wandéka vékwe wandén pulak yakwa du, dé néma du yamba wa. Dat kundi wan du wan néma du wa. Yi wan wanana wa. ¹⁷Guné wani kundi vékusékte wuné guna néma du yan pulak yamunaangunu, wan yékun wa. Guna yé kavéréknungapuk yate baka du dakwana jémbaa yate nak du dakwat yékun yamunaae wa guné mawulé tawulé yénga yangunu.

¹⁸“Guné akwi wunga katik yatéké guné. Wuna wawutén dunyansat akwi wa vésekutén. Gunémba du nak wunat kapéremusé yakandékwa.

Wan wa vésékwutékwa. Talimba du nak wani duké Gotna nyéngaamba anga viyaatakandén:

Du nak wunale rate kakému katake wunat yaavan kurkandékwa. Viyaatakandén kundi bari a sékérék-ngandékwa. Yi wan wanana wa. ¹⁹Taale gunat wawutékwa. Wawutékwa musé kukmba yaandu guné véte anga wakangunéngwa, ‘Jisas néma du wa. Got wandéka wa gaayandén. Yi wan wanana wa.’ Wunga wate wunéké yékunmba vékulakakangunéngwa. ²⁰Wawutén dunyansé ye wuna kundi kwayéndaru guné wani kundi yékunmba vékute det yékun yamunaae, wa wunat waak wa yékun yangunéngwa. Wuna kundi vékute wunat yékun yamunaae, wa guné wunat wandéka yaawutén duna kundi vékute dat waak wa yékun yangunéngwa. Yi wan wanana wa. Gunat wa wawutékwa.” Naandén Jisas.

Judas Jisas maamat kwayékandékwa
(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lu 22:21-23)

²¹Jisas wunga wandéka déku kwaminyan bérundéka wandén, “Gunat a wawutékwa. Gunémba du nak wuné kwayékandékwa wuna maamasat. Yi wan wanana wa.” ²²Wunga wandéka déku dunyansé de yamba vékuséke wa. Jisas kandéké dé wak? Vékusékngapuk ye dekét deku kapmang bulte dat vé, dat vé yandarén.

²³Jisasna du nak, déku mawulé yasékéyakndékwa du, dale sékét randén. ²⁴Randéka Saimon Pita dat maakat yate anga wandén, “Méno, Jisasét ma waatakwe vé. Kandéké dé wo?” ²⁵Naandéka dé lakasati naae Jisasale rate dat anga waatakundén, “Néman Du, kandéké méné wo?” ²⁶Naandéka Jisas wa wan, “Bret kumbingumba kusande taawuwe wani duwat kwayékawutékwa.” Wunga watake bret ayélap kéraae kumbingumba kusande taawuwe Saimon Iskariotna nyaan Judasét kwayéndén.

²⁷Kwayéndéka Judas kéraandéka Satan déku mawulémba wulaandén. Wulaandéka Jisas Judasét anga wandén, “Yaké vékulakaménéngwa musé bari ma ya.” ²⁸Wunga wandéka kakému karékésén dunyansé wani muséké yamba vékundakwe wa. ²⁹Yate ras deku mawuléké anga wandarén, “Judas nana yéwaa kure randéka wa Jisas dat wandékwa, kakému ras kéraandénngé.” Yate ras wa wan, “Wa Judas nana yéwaa kure randéka wa Jisas dat wandékwa yéwaakapuk du rasét kwayéndénngé.” Wunga wate kurkale yamba vékuséknakwe wa, Jisas Judasét wandén kundiké.

³⁰Judas Jisas kwayén kakému kéraae katake bari gwaandéndén. Gaan ye téndéka ganggumba gwaandéndén.

Kulé apakundi

³¹Judas waarape gwaandéndéka Jisas anga wandén, “Duna Nyaan wuné. Bulaa wuna mayé apa vékangunéngwa. Véte wuna aapa Got néma

du randékwanngé vékusék-ngangunéngwa. ³²Wuna mayé apa véte Gorké vékuséknungu, Got wandu wuné bari dale rate néma du rakawutékwa. ³³Guné wuna nyambalésé pulak wa. Gunéke mawulé yasékéyakwutékwa. Wuné gunale kulémba katik yaréké wuté. Wuné guné yaasékatake bari yéwutu guné wunéke waakngangunéngwa. Talimba Judana néma dunyansat anga wawutén, ‘Wuné yékwa yaambumba guné katik yaaké guné.’ Wunga wawutén pulak wani kundi male gunat a wawutékwa. ³⁴Bulaa kulé apakundi kwayékawutékwa gunat. Guné ani kundi kurkale ma vékungunu. Wuné gunéke mawulé yasékéyakte gunat yékun yawutékwa. Gunat yawutékwa pulak, guné wuna dunyanséké akwi ma mawulé yasékéyakngunu. Yate det wunga ma yékun yangunu. ³⁵Wunga yangunu nak du véte anga wakandakwa, ‘Wani dunyansé nak dunyanséké mawulé yasékéyakte wa det yékun yandakwa. Wunga yate de Jisaské yékunmba vékulakate déku dunyan wa yaténdakwa. Yi wan wanana wa.’ Naakandakwa gunéke.” Naandén Jisas.

Jisas wandén Pita dat kuk kwayékwate yandékwanngé
(*Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lu 22:31-34*)

³⁶Jisas wunga wandéka Saimon Pita wa wan, “Néman Du, nak taalat yéké méné wo. Yénga yéké méné?” Wunga waatakundéka Jisas wa wan, “Wuné yéké yakwa taalat méné katik yaaké méné. Kukmba wa yaakaménéngwa.” ³⁷Naandéka Pita wa wan, “Néman Du, wuné ménale yékawutékwa. Wuné ménale yaréké mawulé yawutékwa. Wunga yawutu wuné viyaandék-munaandarua wan yékun wa.” ³⁸Wunga wandéka Jisas wa wan, “Méné wunat yékun yaké we kiyaaké méné wo kapuk? Yamba wa. Wa vékusékwutékwa. Bulaa gaan méné apu kupuk anga wakaménéngwa, ‘Wuné yamba véwutékwe wa Jisas.’ Wunga waménu wa kukmba séraa waaké yakwa. Yi wan wanana wa. Ménat wa wawutékwa.” Naandén Jisas.

Jisas dé Gorké yéndakwa yaambu wa

14 ¹Jisas déku dunyansat anga wandén, “Guné wuné yéké yakwanngé vékulakate mawulé sémbéraa yaké yambak. Guné wuna aapa Gorké ma yékunmba vékulakate wunéke waak yékunmba vékulakangunu. ²Talimba gunat anga wa wawutén, ‘Wuné ye yarénguna gaa kururé-kawutékwa.’ Naawutén kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Wuna aapana gaayé wan néma gaayé wa. Némaamba gaa wa kwaakéskwa wani gaayémba. Guné yarénguna gaa wamba wa kwaakwa. ³Wuné ye guna gaa kururé-kawutékwa. Yatake nakapuk waambule yaae guné kéraawutu wunale yékangunéngwa. Ye wunale yarékangunéngwa. ⁴Wuné yéké yakwa gaayéna yaambuké guné wa vékusék-ngunéngwa.” Naandén.

⁵Wunga wandéka Tomas wa wan Jisasét, “Néman Du, méné yéké yakwa gaayéké yamba vékuséknangwe wa. Wani gaayét yéména yaambuké waak yamba vékuséknangwe wa.”

⁶Naandéka Jisas wa wan, “Wuné wani gaayét yénguna yaambu anana. Wawutékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Guné kurkale rapékanngé wa kulémawulé kwayéwutékwa. Guné wuna kundi yékunmba vékute kwayéwuta mawulé kéraamunaae, wa wuna aapana gaayét yékanngé. Wuna kundi yékunmba vékukapuk ye, wuna aapana gaayét katik yéké guné. ⁷Wunéké vésekunaae, wa wuna aapaké waak vésekngangunéngwa. Bulaa wunat véte déké wa vésekngunéngwa. Sérémaa waak wuna aapaké vésekngangunéngwa.” Naandén Jisas.

⁸Jisas wunga wandéka Filip wa wan, “Néman Du, nané nana aapa Got véké mawulé yanangwa. Méné dé nanat wakwasnyéménu, nané ménat katik waatakuké nané déké.” ⁹Naandéka Jisas Filipét anga wandén, “Késépéri baapmu wa gunale yatéwutén. Yénga méné wunéké vékuséknngapuk yak? Wuné vén dunyansé, Got waak wa véndarén. Kamuké méné anga wo? ‘Nana aapa Got nanat ma wakwasnyé.’ Méné wunga waké yambak. Méné dé wa véménéngwa. ¹⁰Aané wuna aapa Gorale nakurakmawulé wa yatékwa. Wani kundiké méné yékunmba vékulako kapuk? Gunat wawutén akwi kundi wuna mawulémba vékulakate yamba wawutékwe wa. Got wuna mawulémba rate déku jémbaa yandéka wa wani kundi wawutén. ¹¹Guné guna mawulémba anga ma wangunék, ‘Jisas déku aapa Gorale bét nakurakmawulé wa yambérékwa. Yi wan wanana wa.’ Wunga ma wangunék. Wunga wakapuk yate, wa yawutén kulé apanjémba véte wunéké ma yékunmba vékulakangunék.

¹²“Gunat a wawutékwa. Guné wunéké yékunmba vékulakakwa dunyan, guné waak wuné yakwa kulé apanjémba yakangunéngwa. Guné yawutéka véngunén kulé apanjémba yaténgunu, wuné bari kiyaae wuna aapa Gorké yéwutu guna jémbaa wa wuna jémbaat taalékéraké yakwa. Yi wan wanana wa. ¹³Wuné gunat yékun yawuténgé mawulé ye wuna yémba waate Gorét waamunaangunu wa mawulé yangunéngwa jémbaa yakawutékwa. Wunga yawutu akwi du dakwa véte Gotna yé kavérékngandakwa. ¹⁴Guné wuna yémba waate wunat waatakungunu, wuné mawulé yangunéngwa musé yakawutékwa.” Naandén Jisas det.

Got wandu déku Yaamambi yaakandékwa

¹⁵Jisas nakapuk anga wandén, “Guné wunéké mawulé yasékéyakmunaate, wa wuna apakundi yékunmba vékute wawutékwa pulak yakangunéngwa. ¹⁶Yangunu wuna aapat waatakuwutu nak duwat wandu yaae wuna taalé kéraakandékwa. Kéraae gunat yékun yate gunale

yatépéka-kandékwa apapu apapu. ¹⁷Wani kundi wawutékwán, wan Gotna Yaamambiké wa wawutékwa. Dé wandékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Wuna jémbaamba yaalan du dakwa male dé vékandakwa. Baka du dakwa dat véte vésékngé yapatikandakwa. De déku kundi katik vékuké daré. Dé guna mawulémba rapékandu dé vésék-ngangunéngwa.

¹⁸“Wuné guné yaasékatake yéwutu, guné aapakiyaa aasakiyaa nyambalésé pulak katik yaréké guné. Wuné gunéké waambule yaakawutékwa. ¹⁹Yaréyaré naae wuné ani kápma yaasékatake ye waambule yaawutu wuna jémbaamba yaalakapuk yan du dakwa, wunéké waake wuné katik véké daré. Yandaru guné wuna jémbaamba yaalan du dakwa nakapuk wuné vékangunéngwa. Wuné apapu apapu yékunmba yarésékéyakwutu guné kulémawulé kéraae yékunmba yarésékéyak-ngangunéngwa apapu apapu. ²⁰Waambule yaawuta nyaa yaandu wa guné wunéké kurkale vékusék-ngangunéngwa. Wuné wuna aapana kundi kurkale vékute wa aané dale nakurakmawulé yatékwa. Wuné gunéké yaae guna mawulémba rawutu guné wuna kundi vékute wunale nakurakmawulé yakangunéngwa. Wuna kundi vékute wawutékwa pulak yakwa du dakwa, wa de wunéké mawulé yasékéyakndakwa. ²¹Wunéké mawulé yasékéyakngwa du dakwaké wuna aapa Got mawulé yasékéyakndékwa. Wuné waak wani du dakwaké mawulé yasékéyakwutékwa. Yate rawutu de wuné véte vésékngandakwa.” Naandén.

²²Jisas wunga wandéka, Judas dat wandén. Wan Judas Iskariot yamba wa. Nak Judas wa. Anga wandén, “Néman Du, a waménéngwa kundi wuné yamba vékuséke wa. Nané ménat ve véséknganangwa. Naaménén. Yénga pulak yaménu, de ména jémbaamba yaalakapuk yan du dakwa de méné vékapuk yandaru, nané méné véké nané?”

²³Naandéka dat Jisas wa wan, “Wunéké mawulé yasékéyakngwa du dakwa de wuna kundi yékunmba vékute wawutékwa pulak yandakwa. Wunga yana du dakwaké wuna aapa mawulé yasékéyakngandékwa. Yandu aané wuna aapa sékét ye wani du dakwana mawulémba wulaae rakatékwa. ²⁴Deku mawulémba wulaae ratu baka du dakwa aané katik véké daré. De wuné kalik yate wuna kundi yamba vékundakwe wa. Ani kundi wuna mawulémba vékulakate yamba wawutékwe wa. Wuna aapa wandéka vékute wa gunat wawutékwa.

²⁵“Bulaa gunale yatéte wa gunat ani kundi wawutékwa. ²⁶Kukmba kulé du nak gunéké yaakandékwa. Wani du wan Gotna Yaamambi wa. Wuna aapa wandu dé yaae wuna taalé kéraae guna mawulé yékun yakandékwa. Dé yaae gunat késépéri kundi kwayékandékwa. Kwayéndu guna mawulé kutélangndu guné wawuténgwa akwi kundiké nakapuk vékulaka-kangunéngwa.

27“Wuné guné yaasékatake yéké yate yéku mawulé kwayéwutékwa gunat. Kwayéwutu guna mawulé yékun tékandékwa. Wuna mawulé yékun tékwa pulak, wa guna mawulé tékandékwa. Ani kápmaamba kápakmba yatékwa du dakwa, deku mawulé wunga pulak yamba te wa. De ani kápmaana musé aséké male wa vékundakwa. De kwayéké yawutékwa mawuléké yamba vékusékndakwe wa. Wuné yéké yakwanngé vékulakate guné mawulé sémbéraa yate wup yaké yambak. 28Gunat anga wa wawutén, ‘Wuné guné yaasékatake ye nakapuk waambule yaakawutékwa.’ Wunga wawutéka wani kundi wa vékungunén. Vékite wunéké mawulé yasékéyakmunaate, aapaké yéké yawutékwanmba wa guné mawulé tawulé yakangunéngwa. Wuna aapa néma du wa randékwa. Wuné wa taalékérandén. Taalékérandéka wa yéwutékwa dé véké. Wan yékun wa. 29Bulaa wuné yéké yakwanngé gunat wa wawutén. Kukmba wuné yéwutu anga ma wangunu, ‘Jisas yéké yate nanat wa wandén. Got wandéka wa gaayandén nanéké. Yi wan wanana wa.’ Naangunénngé wa wani kundi wawutén.

30“Gunale némaamba kundi ras waak katik bulké wuté. Ani kápmaana néma du Satan a yaakwa. Yaae wuna néma du katik raké dé. 31Yandu ani kápmaamba tékwa du dakwa vékusék-ngandakwa, wuna aapaké mawulé yasékéyak-wutékwanngé. Wunga yandarénngé wa mawulé yawutékwa. Mawulé yate wuna aapa wunat wandén jémbaa wa yawutékwa. Yaak wa. Ma waarape yékwak.” Naandén Jisas déku dunyansat.

Jisas dé wain miyé pulak wa

15 ¹Jisas déku dunyanét anga wandén, “Wuné yéku wain miyé pulak a téwutékwa. Wuna aapa Got dé wani miyéké vérékwa du pulak wa randékwa. ²Wani miyémba késépéri gaalé wa tékésakwa. Wuna jémbaamba yaalan du dakwa, de wani miyé gaalé pulak wa. Yéku jémbaa yakapuk yakwa apu wan sék vaakukapuk yakwa miyé gaalé pulak téndaka, yéku mawulé vékite yéku jémbaa yakwa du dakwa wan de sék vaakukwa miyé gaalé pulak wa téndakwa. Wani miyéké vérékwa du sék vaakukapuk yakwa gaalé satékyasnyéndékwa. Sék vaakukwa gaalé véte saal sénaandékwa, de yékun yate rékaamba sék vaakundarénngé. Wani du yakwa pulak wuna aapa wunga yandékwa. Yéku jémbaa yakapuk apu, wandéka yéndakwa. Yéku jémbaa yakwa apuna mawulé kururéndékwa, deku mawulé yékun téndu de késépéri yéku jémbaa yandarénngé. ³Guné wuna dunyansé wawutén kundi yékunmba vékungunénga, dé guna mawulé kururéndéka guna mawulé wa yékun yan. ⁴Guné wunale nakurakmawulé yate wunale rakangunéngwa. Wungaké mawulé yawutékwa. Wani satékyasnyéndékwa gaalé kapmang rate, wa sék katik vaakuké dé. Guné wunale nakurakmawulé yakapuk yate, wa wani miyé gaalé rakwa pulak kapmang ramunaae, wa guné yéku mawulé vékite yéku jémbaa katik yaké guné.

⁵“Wuné wani miyé apa pulak wa téwutékwa. Guné wani miyéna gaalé pulak wa téngunéngwa. Guné wunale nakurakmawulé yate, wa yéku mawulé vékute késépéri yéku jémbaa yakangunéngwa. Guné wuné yaasékatake yémunaae, yéku jémbaa katik yaké guné. ⁶Miyé gaalé satékyasnyéndaru rékaa yakandékwa. Wunale nakurakmawulé yakapuk yakwa du dakwa rékaa yakwa gaalé pulak kapére ye rakandakwa. Randaru sérémaa wani rékaa gaalé yapike yaamba waarkate tukandakwa.”

⁷“Guné wunale nakurakmawulé yate rangunu wuna kundi guna mawulémba randu Gorét waatakungunu, wa dé mawulé yangunéngwa musé kwayékandékwa. ⁸Guné yéku mawulé vékute yéku jémbaa késépéri yangunu némaamba du dakwa véte anga wakandakwa, ‘Jisna jémbaa wa yandakwa. De déku dunyan wa. Yi wan wanana wa.’ Naate wuna aapana yé kavérék-ngandakwa.

⁹“Wuna aapa wunéké mawulé yasékéyakndékwa pulak wa wuné gunéké wunga mawulé yasékéyakwutékwa. Wuné gunéké mawulé yasékéyak-wutékwanngé apapu ma vékulaka-pékáténgunék. Yékéyaak yaké yambak. ¹⁰Apapu wuné wuna aapana kundi vékuwutéka dé wunéké mawulé yasékéyakndékwa. Yandékwanngé wuné yamba yékéyaak yawutékwe wa. Yawutékwa pulak, guné wuna kundi vékute wuné gunéké mawulé yasékéyak-wutékwanngé yékéyaak yakapuk yate ma yékunmba yatépékangunu. ¹¹Guné mawulé tawulé yate dusék yangunénngé wa gunat wani kundi wawutékwa. Wuna yéku mawulé kéraae wuna dunyan tésékéyakngunénngé wa mawulé yawutékwa.

¹²“Ani kundi wawutu kurkale ma vékungunu. Wuné gunéké mawulé yasékéyakwutékwa pulak, guné wuna du dakwaké ma wunga yangunu. ¹³Guné guna du dakwaké mawulé yasékéyakte det yékun yaké we kiyaamunaangunu, wan yéku yapaté wa. Deké we kiyaanguna mawulé wa taalékéran akwi yéku mawulat. ¹⁴Guné wuna kundi vékumunaate, wa guné wuna mawulé yasékéyakwutékwa dunyan yatépéka-kangunéngwa. ¹⁵Bulaa gunat anga wawutékwa: Guné wuna mawulé yasékéyakwutékwa dunyan wa. Wunga wate gunat nakapuk anga katik waké wuté: Guné wuna jémbaa yakwa dunyan wa. Wunga katik waké wuté. Jémbaa yakwa dunyan deku néma duna mawuléké yamba vékusékdakwe wa. Wuna aapa wan akwi kundi vékutake guna néma du wuné gunat wa wawutén. Wawutéka guné wuna mawuléké wa vékusékgunéngwa. Yangunénga bulaa gunat anga wawutékwa: Guné wuna mawulé yasékéyakwutékwa dunyan wa. Naawutékwa.

¹⁶“Guné guna mawulémba yamba yaangunéngwe wa, wunale jémbaa yaké. Wuné wawutéka wa yaangunén. Yaae wuna yéku jémbaa yangunéngwa. Wani jémbaa katik késké dé. Guné wani jémbaa yate wuna yémba wate wuna aapat waataku-munaangunu, wa wangunéngwa

musé wunga yakandékwa. ¹⁷Bulaa gunat anga wawutékwa. Guné guna dunyanngé ma mawulé yasékéyagunék. Wawutékwa kundi kurkale ma vékungunék.” Naandén Jisas.

Jisasna dunyanngé kalik yakandakwa

¹⁸Jisas wani kundi watake det anga wandén, “Ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa gunéké kalik yamunaandaru wan baka musé wa. Taale wunéké kalik yandarén. Wunga wa vékusékgunéngwa. Wunéké kalik ye kukmba gunéké waak kalik yakandakwa. ¹⁹Guné dele nakurak jémbaamba wulaamunaangunu, wa de gunéké mawulé yakatik daré. Guné nakpulak jémbaamba wa yaalangunén. Wuné gunat wawutéka wa deku jémbaa yaasékatake wa wuna jémbaamba yaalangunén. Yaalangunénga wa guné kalik yandakwa. ²⁰Talimba gunat anga wa wawutén, ‘Jémbaa yakwa du néma du yamba wa. Dat jémbaa kwayén du wa néma du rakwa.’ Wunga wawutén kundi ma vékulaka kurkasale. Guna néma dunyan wunat yaavan kutndarén pulak, gunat wunga yaavan kurkandakwa. De wuna kundi vékumunaate, wa guna kundi waak vékukandakwa. ²¹De Gorké yamba vékusékgndakwe wa. Got wuné wandéka gaayawuténngé vékusékgapuk yate, wa guné wuna dunyan yaténgunéngwanngé gunat yaavan kurkandakwa.

²²“Wuné yaae det kundi kwayékapuk yamunaawutu, wa de yandarén kapéremuséké katik vékusékgatik daré. Wuné yaae det wawutéka wa yandarén kapéremuséké vékusékgndakwa. Vékuséktake anga katik waké daré, ‘Vékusékgapuk yatéte wa kapéremusé yananén.’ Wunga katik waké daré. ²³Wunéké kalik yakwa du dakwa, wa wuna aapa Gorké waak wa kalik yandakwa. ²⁴Talimba nak du nak yaae wuné yakwa pulak kulé apanjémba yamba yandékwe wa. Wunékét wuna kapmang yaae wa wani jémbaa yawutén. Wuné wani jémbaa yakapuk yamunaawutu, de ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa de yandarén kapéremuséké katik vékusékgatik daré. Wuné wani jémbaa yawutéka wa véndarén. Vétake de yandarén kapéremuséké vékusékte de wuna aapale aanéké kalik yandakwa. ²⁵Wuné kapéremusé nak yakapuk yawutéka wunéké baka kalik yandaka Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi nak bulaa wa sékérékén. Du nak talimba nyéngaamba anga viyaatakandén: Wunat baka kalik yandarén.

²⁶“Kukmba kulé du nakét nak wawutu gunéké yaae guna mawulé yékun yakandékwa. Bulaa wuna aapa Gorale wa randékwa. Wuné Gorét waatakuwutu dé wandu yaakandékwa. Wani du dé Gotna Yaamambi wa. Dé kwayékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Dé yaae wunéké kundi kwayékandékwa. ²⁷Guné waak wunéké ma kundi kwayégunék. Wuné ani kápmaamba yatéte taale jémbaa baasnyé ye yawutéka wunale yatéte wa véngunén. Bulaa wunale

yatéte wuna jémbaa wa véngunéngwa. Vétake guné wunéké det ma kundi kwayéngunék.” Naandén Jisas déku dunyansat.

16 ¹Jisas wani kundi watake déku dunyanét nakapuk anga wandén, “Bulaa wunéké yékunmba vékulakangunéngwa. Guné wuna kundi yaaséka-ngunénggé kalik yawutékwa. Yate wani kundi gunat wa wawutéén. ²Kukmba néma du ras wandaru guné kundi bulndakwa gaa yaasékatake wani gaat nakapuk katik wulaaké guné. Yangunu dunyan ras anga wakandakwa, ‘Wan kapéremusé yakwa dunyan wa. Nané det viyaandékte Gotna jémbaa yékunmba yakanangwa.’ Naatake guné viyaandék-ngandakwa. ³Wani dunyansé wuna aapale aané yamba vésékndakwe wa. Yate wa gunat yaavan kurkandakwa. ⁴Bulaa gunat wani muséké wa wawutéén. Kukmba gunat yaavan kutndaru wakangunéngwa, ‘Talimba Jisas wandén pulak a yandakwa.’ Naate wuna kundiké vékulaka-kangunéngwa.” Naandén Jisas.

Gotna Yaamambi ani jémbaa yakandékwa

Wani kundi watake nakapuk anga wandén, “Talimba gunale yatéte gunat wani kundi yamba wawutékwe wa. ⁵Bulaa guné yaasékatake yéké yate, wa ani kundi wawutékwa. Yaréyaré naae wunat wandéka yaawutéén duké nakapuk waambule yékawutékwa. Yékwate yawutékwanngé guna du nak wunat anga yamba waatakundékwe, ‘Méné yénga yu?’ Wunga yamba waatakundékwe wa. ⁶Wawutéén kundi vékungunénga bulaa guna mawulémba wa kapére yakwa.

⁷“Gunat a wawutékwa. Wuné yéké yawutékwan wan yékun wa. Yi wan wanana wa. Yékapuk yawutu guna mawulémba Yékun Yana Du katik yaaké dé gunéké. Wuné yéwutu wa yaakandékwa. Yaaké yandékwanngé vékulakanguné, wa guna mawulé katik kapére yaké dé. ⁸⁻¹¹Wani du yaae ani kékpaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwat anga wakandékwa, ‘Guné kapére mawulé yate wa kapéremusé yangunéngwa. Jisaské yékunmba vékulakakapuk yate wa kapéremusé yangunéngwa. Jisas yéku musé male wa yandén. Yatake wa waambule yéndén déku aapaké. Dé nakapuk katik véké guné. Déku aapaké yéndéka bulaa anga wa vékusékungunéngwa. Wan dé yéku musé yan du wa. Wunga wa vékusékungunéngwa. Got néma du rate Satanna jémbaaké wa wandén. Watake yandén kapéremusé yakatakandékwa. Yakatandu guné véte anga vékusék-ngangunéngwa. Got néma du rate yananén kapéremuséké waak wakandékwa. Wunga vékusék-ngangunéngwa.’ Naakandékwa. Guna mawulémba Yékun Yana Du wunga wakandékwa, ani kékpaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwat.” Naandén Jisas.

¹²Jisas wunga watake anga wandén, “Wuné rékaamba kundi ras waak gunat waké mawulé yawutékwa. Ye bulaa wawutu katik vékuké guné. Yékéyaak yakangunéngwa. ¹³Kukmba Gotna Yaamambi yaae

gunat kundi kwayékandékwa. Dé kwayékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Yaae wani kundi kwayéte guna mawulat yékun yandu guné kwayéndékwa akwi kundiké vékusék-ngangunéngwa. Déku mawulémba vékulakate katik waké dé. Wuné ye wawutu dé yaae kwayéwutén kundi gunat kwayékandékwa. ¹⁴Wuna kundi vékwe kwayéwutén kundi gunat kwayéte, wa dé wuna yé kavérékngandékwa. ¹⁵Wuna aapa Gotna mawulé akwi wa vékusékwutéka. Yate Gotna Yaamambiké wa wunga wawutén. Gotna Yaamambi yaae kwayéwutén kundi gunat kwayéndu guné kurkale vékukangunéngwa.” Naandén Jisas.

Kapére mawulé vékwe nakapuk yéku mawulé vékundakwa

¹⁶Jisas wani kundi watake anga wandén, “Yaréyaré naae wuné katik véké guné. Kukmba yaréyaré naae wuné nakapuk vékangunéngwa.” ¹⁷⁻¹⁸Wunga wandéka déku dunyansé ras dekét deku kapmang bulte anga wandarén, “Wan Jisas wa wandékwa kundi yénga pulak kundi dé wo? Wani kundi nané yamba vékuséke wa. Anga wandén, ‘Yaréyaré naae wuné katik véké guné. Kukmba yaréyaré naae wuné nakapuk vékangunéngwa.’ Wunga wate nak kundi waak anga wandén, ‘Wuné wuna aapaké wa yékawutéka.’ Jisas kamuké dé wunga wak? Wani kundi nané yamba vékuséke wa.” Naandarén.

¹⁹Wani kundiké Jisasét waatakuké yandaka Jisas deku mawulé vékusék-wurétake det anga wandén, “Gumat anga wa wawutén, ‘Yaréyaré naae katik véké guné wuné. Kukmba yaréyaré naae vékangunéngwa wuné.’ Wunga wawutéka guné wuna kundi vékusék-ngapuk ye, wani kundiké guné gunékét guna kapmang bulu, yi?”

²⁰“Gumat a wawutéka. Wuné guné yaasékatake yéwutu guna mawulé kapére yandu géraakangunéngwa. Géraangunu ani kępmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa de dusék takwasék yakandakwa. Taale kapére mawulé vékute sémbéraa yakangunéngwa. Kukmba yéku mawulé vékute mawulé tawulé yakangunéngwa. Yi wan wanana wa. ²¹Taakwa nyaan kéraaké yate taale kaangél vékulékwa. Vékute mawulé tawulé yamba yalékwe wa. Ye wani nyaan kéraatake wani kaangélké nakapuk yamba vékulakalékwe wa. Wa wani kéraalén nyaanét véte mawulé tawulé yalékwa. ²²Guna mawulé wani taakwana mawulé pulak wa. Bulaa guna mawulé kapére yandéka yamba mawulé tawulé yangunéngwe wa. Kukmba wuné nakapuk waambule yaawutu guné mawulé tawulé yate dusék yakangunéngwa. Yangunu wani yéku mawulé guna mawulémba katik kéraasnyéké daré.

²³“Guné mawulé tawulé yate wani nyaa musé nakngé wunat katik waatakuké guné. Gumat a wawutéka. Guné wuna aapat wuna yémba waatakungunu dé vékute mawulé yangunéngwa musé yakandékwa.

24 Talimba Gorét wuna yémba yamba waatakungunéngwe wa. Bulaa wunga ma waatakungunék. Waatakungunu mawulé yangunéngwa musé yandu guné mawulé tawulé yate dusék yakangunéngwa. Yi wan wanana wa.” Naandén Jisas.

Jisasna mayé apa wa taalékéran deku mayé apat

25 Jisas wunga watake det anga wandén, “Gunat wawutén kundi wa gwaaménja kundimba wa wawutén. Sérémaa gwaaménja kundi nakapuk katik waké wuté. Yate wuna aapaké baka kundimba wawutu déké bari vékusék-ngangunéngwa. 26-27 Wawutu guné wuna yémba wuna aapat waataku-kangunéngwa. Dé gunéké néma mawulé yasékéyakndékwa. Yandu dat guna kapmang waataku-kangunéngwa, dé gunat yékun yamuké. Wuné dat katik waatakuké wuté, dé gunat yékun yamuké. Guné wunat véte anga wangunéngwa, ‘Jisas Got yaasékatake wa gaayandén nanéké. Yi wan wanana wa.’ Wunga wate guné wunéké mawulé yasékéyak-ngunéngwa. Wunga yangunénga wuna aapa gunéké mawulé yasékéyakndékwa. 28 Talimba wuna aapa yaasékatake wa ani kápmaat gaayawutén. Gaaye yare ani kápmaa yaasékatake wuna aapaké waambule yékawutékwa.” Naandén Jisas.

29 Dé wunga wandéka wandarén, “Méné gwaaménja kundimba wakapuk yaménénga bulaa ména kundi vékute a vékuséknangwa. 30 Méné akwi musé, akwi jémbaa, akwi du dakwaké waak vékusék-wuréménén wa. Deku mawulému waak wa vékusékménéngwa. De kulé kundi nak katik ménat waatakuké daré. Nané wunga vékusékte ménéké yékunmba vékulakanangwa. Méné Gorale re wa gaayaménén. Yi wan wanana wa.” Naandarén.

31 Wandaka anga wandén, “Bulaa wunéké guné yékunmba vékulako kapuk? 32 Anga wa vékusékwutékwa. Nané yaavan kurké yandakwa nyaa a yaakwa. Yaandu guné kapmang kapmang yaange yékangunéngwa guna gaayét. Guné yaange yéte wuné yaasékangunu kapmang téké yakwa. Téwutu wuna aapa dé wunale sékét tékandékwa. Téndu wuné male kapmang katik téké wuté. 33 Guné wunale nakurakmawulé ye yéku mawulé vékute kurkasale téngunénggé wa wani kundi wawutén. Ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa gunat yaavan kurkandakwa. Yaavan kurké yandakwanngé vékulakate guné wup yaké yambak. Wuné néma du rawutéka wuna mayé apa wa deku mayé apat taalékéran. Taalékéranngé guna mawulé yékun yénga téndu.” Naandén Jisas.

Jisas Gorét waatakundén déku dunyansat yékun yandénngé

17 1 Jisas wunga watake Gotna gaayét yaasore vététe anga wandén, “Aapa, wuné kiyaaké yawutékwa sapak a yaakwa. Bulaa det

ma waménu vékuséknaru. Wuné ména nyaan néma du a téwutékwa. Wunga vékusék-ngandakwa. Wuné kiyaawutu de méné néma du raménéngwanngé vékusék-ngandakwa. ²Wunat waménénga wuné ani kápmaana du dakwana néma du wa téwutékwa. Téte wunat tiyaaménén akwi du dakwat kulémawulé kwayéwutu de kurkale tésékéyak-ngandakwa apapu apapu. Kwayéwutu méné wunéké waménu vékusékte de ména yé kavérék-ngandakwa. ³De kulémawulé kéraae anga vékusék-ngandakwa: Méné nakurak male wa méné néma du Got raménéngwa. Yi wan wanana wa. Méné waménénga wa wuné Jisas Kraiss yaawutén. Wunga vékusékte kurkale tésékéyak-ngandakwa apapu apapu.

⁴“Ani kápmaamba yatéte yawuténngé waménén jémbaa wa yasékéyakwutén. Yate ména yé wa kavérékwutén. ⁵Talimba ani kápmaaba baka téndéka wuné ménale rate wa nyaa véte kaalékwa pulak wa rawutén. Ménéké nakapuk waambule yéwutu waménu nakapuk nyaa véte kaalékwa pulak rakawutékwa.” Naandén Jisas.

⁶Jisas wunga watake anga wandén, “Wunat tiyaaménén dunyansat kundi wa kwayéwutén, ména jémbaaké. Talimba ani kápmaamba baka yare wa ména jémbaamba yaalandarén. Yaale ména dunyan yaréndaka de wunat tiyaaménénga wa ména kundi kurkale vékundakwa. ⁷⁻⁸Vékute tiyaaménén mawuléké waak wa kurkale vékusékte wuna jémbaa véte anga wandakwa, ‘Wan Got wandéka wa yaandén Jisas. Got wandéka wa Jisas apamama yate wani jémbaa yandékwa. Yi wan wanana wa.’ Naandakwa. Tiyaaménénga kwayéwutén kundi vékwe wa wunga wandakwa.

⁹“Bulaa ménat waatakuwutékwa wani dunyanséké. Ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékéskwa dunyanngé yamba waatakuwutékwe wa. Tiyaaménén apuat yékun yaménénngé wa waatakuwutékwa. ¹⁰Ména dunyansé wa wuna dunyansé wa. Wuna dunyansé wa ména dunyansé wa. De wuna jémbaa yandaka nak du dakwa véte wa wuna yé kavérékndakwa. ¹¹Aapa, méné yékun wa. Ménat waatakuwutékwa wani dunyanséké. Wuné bulaa ani kápmaamba katik yatéké wuté. Wuné ménéké yaakawutékwa. De a téké yakwa ani kápmaamba. Ména mayé apa wa tiyaaménén wunat. Bulaa apamama yate det yékun ma yaménu. Yaménukét aané nakurakmawulé yatékwa pulak de nakurakmawulé yate yékunmba yatékandakwa. Wanngé mawulé yawutékwa. ¹²Ména mayé apa tiyaaménénga wa wuné dele yatéte det yékun yawutén. Yékun yawutéka du nak det yamba yaavan kutndékwe wa. De yékunmba yaténdarén. Nakurak du male lambiyak-ngandékwa. Lambiyakndu Gotna nyéngaamba wani duké vijaatakandarén kundi sékérekngandékwa.

¹³“Bulaa yaakawutékwa ménéké. Wuné ani kápmaamba téte ani kundi wawutén, wuna dunyan wup yakapuk yate wuna mawulé pulak kéraae mawulé tawulé yandarénngé. ¹⁴Ména kundi det kwayéwutéka

vékundarén wa. De ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du pulak yamba wa. Wuné waak yékéyaakmba yatékwa du pulak yamba wa. Nané de yatékwa pulak yatékapuk yananga wa de nané kalik yandakwa. ¹⁵Ménat waatakuwutékwa. Tiyaaménén dunyansé ani kápmaamba yaténdaru Satan det katik yaavan kurké dé. Méné det kurkale yakaménéngwa. De ani kápmaa yaasékandaru méné de ména gaayét kuriménénggé yamba waatakuwutékwe wa. ¹⁶De wunale ani kápmaamba yékéyaakmba yatékwa du pulak yamba yaténdakwe wa. ¹⁷Ména kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Méné waménu wuna dunyansé ména yéku kundi yékunmba vékute ména dunyansé yatékandakwa. ¹⁸Talimba méné waménénga wa wuné ani kápmaamba tékwa du dakwaké gaayawutén. Gaaye wa wawutén, de ye ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwat wuna kundi kwayéndarénngé. ¹⁹Wuné ména kundi vékute ména jémbaa male yawutékwa. Wuna dunyansé ve ména kundi vékwe ména jémbaa yandarénngé, wa wunga yawutékwa.

²⁰“Aapa, ménat ani dunyanngé male yamba waatakuwutékwe wa. Ani dunyan yéte wuna kundi kwayékandakwa, nak du dakwat. Kwayéndaru vékwe wunéké yékunmba vékulakana du dakwaké waak wa ménat waatakuwutékwa. ²¹De akwi nakurakmawulé yénga yandaru. Wunga mawulé yawutékwa. Méné wuna mawulémba raménénga wuné ménale nakurakmawulé yawutékwa. Yawutékwa pulak, de aanale nakurakmawulé yakandakwa. Wunga yananu ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa véte anga wakandakwa, ‘Got wandéka wa gaayandén Jisas. Yi wan wanana wa.’ Naakandakwa. ²²Wuné jémbaa yawuténngé tiyaaménén wani mayé apa wa kwayéwutén, de jémbaa yandarénngé. Aané nakurakmawulé yakwa pulak, de nakurakmawulé yandarénngé, wa mayé apa kwayéwutén det. ²³Méné wuna mawulémba raménénga wuné deku mawulémba wa rawutékwa. Yatékwa pulak de nakurakmawulé yakandakwa. Yandaru ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa det véte vékusékte anga wakandakwa, ‘Got wandéka wa Jisas gaayandén ani kápmaat. Got Jisaské mawulé yate jaambindékwa pulak, wa Jisasna du dakwaké waak mawulé jaambindékwa.’ Naakandakwa.

²⁴“Aapa, méné yéku jémbaa wa yaménéngwa. Wunat tiyaaménén dunyanséké ménat waatakuwutékwa. De wunale sékét ména gaayémba randarénngé wa mawulé yawutékwa. Talimba ani kápmaa baka téndéka méné wunéké jaambite waménénga wa wuné nyaa véte kaalékwa pulak yate wa ména gaayémba yaréwutén. Nakapuk nyaa véte kaalékwa pulak yawutu de ména gaayét yaae véndarénngé mawulé yawutékwa. ²⁵Ani kápmaamba téte yékéyaakmba yatékwa du dakwa, méné yamba vésékndakwe wa. Wuné méné vésékwutéka de wuna dunyansé waak de

méné wa vésékndakwa. Méné waménénga wa gaayawutén. Wanngé waak wa vékusékndakwa. ²⁶Ménéké det wa wawutén. Wawutéka ménéke wa vékusékndakwa. Nakapuk waak wawutu vékusék-ngandakwa. Wawutu méné wunéke mawulé yate jaambiménéngwa pulak, de nak du dakwaké mawulé yate jaambikandakwa. Yandaru wuné deku mawulémba rakawutékwa.” Jisas Gorale kundi bulte wunga waatakundén dat.

Judas Jisas maamat kwayéndén

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lu 22:47-53)

18 ¹Jisas wani kundi watake déku dunyansé sékét Kidron waandakwa kwaalé vaatiye nak sakwat yéndarén. Yéku miyé taawundarén yaawi nak wamba téndéka, Jisasale sékét ye wani yaawit wulaandarén.

²Jisas maamat kwayéke yakwa du Judas wani sapak dele yamba yéndékwe wa. Apapu talimba Jisas déku dunyansale sékét wulaate wamba yaréndarén. Judas talimba Jisasale yeyé yaayatéte wa vésékndén, wani yaawi. ³Wunga véséktake ye wa Romna waariyakwa dunyansale, polis rasale wunga kéraae sékét yaandarén wani taalat. Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyan ras, Farisi dunyan ras waak wani polisét wandaka yaandarén. Kulaale, vialé, kure téwaayé taake yaandarén. ⁴Kure yaandaka Jisas wa vékusékndén, dat yaké yandakwa musé. Vékuséktéte ye kwambaliye det anga wandén, “Kandéke guné waaku?” ⁵⁻⁶Wunga waatakundéka wandarén, “Nasaret du Jisaské wa waakngwa.”

Naandarén. Judas dé Jisas maamat kwayéke yakwa du wamba dele sékét téndéka wa wunga wandarén. Wandaka Jisas wa wan, “Wuné anana.” Naandéka wup yate waambule kuk kuk yéte yéte képmaamba vaakét-sandarén. ⁷Vaakétndaka det nakapuk waatakundén, “Kandéke guné waaku?” Wunga waatakundéka wandarén, “Nasaret du Jisaské waakngwa.” ⁸Naandaka Jisas anga wandén det, “Wuné anana. Gunat wa wawutén. Wunéke waakmunaate wa wuna ani dunyansé ma taaka, baka yéndaru.” ⁹Wunga wandéka takamba wandén ani kundi wa sékérekén. “Wunat tiyaaménén dumba nak yamba lambiyake wa.” Naandén.

¹⁰Du nak déku yé Malkus dé wani polisale téndén. Dé Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanna néman dumba jémbaa yakwa du nak wa. Téndéka Saimon Pita wa dat viyaan, kure téndén waariyandakwa kulaat. Viyaate wani duna yékutuwa sakuna waan satékyasnyé-ndéka vaakéren. ¹¹Yandéka Jisas Pitat anga wandén, “Méné wunga yaké yambak. Ména kulaa ma waanda kulaa waandaménéngwa wutmba. Wuné kaangél kure wuna aapa tiyaan jémbaa yamuké wa yi naawutén.” Naandén Jisas.

Jisas Anaské kurindarén

¹²Jisas wunga wandéka Romna waariyakwa dunyan ras, deku néma du, Judana polis ras, de wunga dé kulkiye baangwit gindarén. ¹³Giye

Anaské kure yéendarén. Anas wan Kaiafasna naakumo wa. Wani kwaaré Kaiafas Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanna néma du wa téndén. ¹⁴Kaiafas talimba Judaséna néma dunyansat anga wandén, “Rom dunyansé du nakét viyaandaru kiyaamunaae, wa nané Judasat yékun yakandékwa. Dé kiyaamunaandu, Romsé nanat katik viyaaké daré. Wan yékun wa.” Naandén Kaiafas.

Pita wa wan, “Wuné Jisas yamba véwutékwe wa.”

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lu 22:55-57)

¹⁵⁻¹⁶Jisas kure kurindaka Saimon Pita ambét Jisasna du nakale déku kukmba kwaare yémbéré, Jisaské. Ye Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanna néma duna gaamba saambakmbéré. Wani néma du dé vésekndén wa, Jisasna wani nak duwat. Wunga vésekndéka wa dé Jisasna kukmba ye néma duna gaat wulaandén. Wulaandéka Pita dé kaapamba vétan. Téndéka Jisasna wani nak du, wani néma du vésekén baan gwaande pétémba tékwa taakwat wandén, Pita walu wulaandénngé. ¹⁷Wandéka lé pétémba vétékwa taakwa gwaande Pitat we kure wulaate dat anga waatakulén, “Méné Jisasna du nakmu kiya?” ¹⁸Wunga waatakuléka Pita wa wan, “Wuné yamba wa.” Naatake ye jémbaa yakwa dunyansé polisale téndarénmba wamba sékét téndén. Yaa takamba wa yamungandarén, yépmaa yandéka. Pita yépmaa yandéka déku sépé gwaanngé wa dele yaamba téndén.

Néma du Jisasét waatakundén

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lu 22:66-71)

¹⁹Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanséna néma du Jisasét waatakundén, Jisasna dunyanséké. Yate nak duwat kwayéndén kundiké waak waatakundén. ²⁰Waatakundéka Jisas wa wan, “Wuné kaapamba, akwi du dakwana ménimba téte wa det kundi kwayétéwutén. Gotna kundi bulnangwa gaamba, Gotna kundi bulnangwa néma gaamba waak téte wa du dakwat kundi kwayétéwutén. Wuné paakwe yakélak yamba kundi kwayéwutékwe wa. ²¹Kamuké méné wunat waatakwo? Wuna kundi vékwán du dakwat ma waataku. Wawutén kundi wa vékudarén. Vékudarénngé ménat wakandakwa.” Naandén Jisas.

²²Wunga wandéka polis nak wamba téte Jisasét saawimba viyaate anga wandén, “Akwi néma dunyanna néma duwat wunga wakwate yambak.” ²³Naandéka Jisas wa wan, “Wuné kundi sépélak wamunaawutu, méné wani sépélak wawutén kundi ma wa. Wuné yéku kundi wawutéka kamuké méné baka viyaak?” ²⁴Naandéka wa Anas watakandéka Jisas kure yéendarén, Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanna néma du Kaiafaské. Jisasét gindarén baangwi wunga kwaapékandéka wa dé kurindarén.

Pita nakapuk wandén, “Wuné Jisas yamba véwutékwe wa.”

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lu 22:58-62)

²⁵Saimon Pita déku sépé yaamba gwaante wamba tépékaandén, yaa yaantanmba. Téndéka vétake anga wandarén, “Méné waak méné Jisasna du nakmu kiya?” Wunga waatakundaka wandén, “Wuné yamba yé wa.”
²⁶Wunga wandéka dékét Pita waan satékyasnyéndén wani duna kémna du nak wamba te vékundén. Dé waak jémbaa wa yaténdén, Gotna gaamba jémbaa yakwa akwi dunyanséna néma dumba. Vékutake dat anga wandén, “Somba miyé taawundarén yaawimba Jisasale téngunénga ménat wuté vék kapuk?”
²⁷Wunga wandéka Pita nakapuk wandén, “Yamba yé wa.” Wunga waké naaténdéka séraa waan.

Jisas Pailatké kure yéendarén

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lu 23:1-5)

²⁸Ganmbamba Kaiafas yaasékatake Jisas kure Romna néma duna gaat yéendarén. Yéndaka Juda dunyansé anga wandarén, “Nana apakundi anga wandékwa, ‘Nané nak gaayé duna gaat wulaamunaanunu, wa Got wakandékwa nanat, “Wan kapéremusé wa yangunén. Pasova waanangwa paatna kakému katik kaké guné.” Naakandékwa.’ Wani kundi vékute nané wulaakapuk ye, wa garambu Pasova waanangwa paatna kakému kakanangwa.” Naatake wani kakému kaké mawulé yate wa Romna néma duna gaat yamba wulaandakwe wa.

²⁹Yatake kaapamba téndaka Romna néma du Pailat gwaande det anga wandén, “Ani duwat kamuké kotimngé guné?”
³⁰Naandéka anga wandarén, “Wani du kapéremusé wa yandén. Dé kapéremusé yakapuk yandu, wa dé ménéké katik kure yaakatik nané.”
³¹Naandaka Pailat wa wan, “Guné dé ma kure ye gunékét guna kapmang bule guné kotimngé ya, guna apakundi wakwa pulak vékute.” Naandéka de Judasé wa wan, “Talimba guné Rom nanat anga wangunén, ‘Guné watakangunu kapéremusé yan duwat katik kotime dé viyaandékngré daré.’ Naangunén. Nané wani kundi vékute Jisasét viyaandarénngé katik waké nané.” Naandarén Judasé.

³²Talimba Jisas takwemimba kiyaaké yandékwanngré kundi kwayéndén. Kwayéte Romsé viyaandék-ngwanngré wandén. Romna néma du ras watakandaka kapéremusé yan duwat takwemimba baangndaka kiyaandarén. Judasé wunga yamba viyaandékndakwe wa du nakét. Wani dunyansé Pailarét wunga wandaka wa Jisas wani sapak wandén kundi wa sékérékén.

³³Wunga wandaka Pailat nakapuk gaat waambule wulaae rate Jisasét waandéka wulaandén. Wulaandéka dat anga waatakundén, “Méné Judana néman du méné kapuk?”
³⁴Wunga waatakundéka wandén,

“Ménékét ména kapmang vékulakate méné wani kundi wo? Kapuk nak du wunéké wandaka méné waatakwo?” Naandén.

³⁵Wunga waatakundéka wandén, “Wuné Juda du yamba wa. Wuné méné yamba vésékwutékwé wa. Ména gaayé dunyansé de Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyansale waak, de wa méné kure yaan wunéké. Kamu yaménénga daré kuriyaak?” ³⁶Wunga waatakundéka Jisas wa wan, “Wuné ani kékmaana néma du ramunaawutu, wa wuna dunyansé waariyandaru wuné kuriye Juda dunyanét katik kwayékatik daré. Bulaa wuné ani kékmaana néma du yamba rawutékwé wa.” Naandén.

³⁷Wunga wandéka anga waatakundén, “Méné néman du nak méné kapuk?” Wunga waatakundéka wandén, “Wa ménékét ména kapmang wa wunga waménéngwa. Wuné anga wawutékwé, ‘Yéku kundi waké wa gaayawutén ani kékmaat. Yi wan wanana wa.’ Wani kundi bulwuténggé wa aasa wuné kéraalén. Yéku kundi vékukwa du dakwa wa vékukwa, wuna kundi.” ³⁸Naandéka anga waatakundén, “Yénga baan yéku kundiké anga waké nané, ‘Yi wan wanana wa.’ Naaké nané?” Naandén Pailat Jisasét.

Jisas takwemimba baangtaka-ndarénggé wa Pailat watakandén
(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lu 23:13-25)

Pailat wunga watake Juda dunyanséké nakapuk gwaandéndén. Gwaande det anga wandén, “Ani du kapéremusé nak yamba yandékwe wa. ³⁹Akwi kwaaré Pasova waangunéngwa nyaa wunat wangunéngwa, kalapusmba kwaakwa du nak wawutu yaale baka yékun yéndénggé. Bulaa Judana néma duwat wawutu gwaandéndénggé guné mawulé yo kapuk?” ⁴⁰Wunga waatakundéka némaanmba waate anga wandarén, “Yamba wa. Dé kalik yanangwa. Barabasét waménu yaalandénggé mawulé yanangwa.” Naandarén. Barabas dé du viyaate musé asé sél yatan du wa.

19 ¹Juda dunyansé wunga wandaka Pailat watakandéka Romna waariyakwa dunyansé Jisasét raamény baangwit viyaandarén. ²Viyaatake anga wandarén, “Néma dusé de gwaavé laplap saawuwe yéku hat wa saapndakwa.” Wunga wate raamény baangwi kéraae hat pulak nyéwayékwe déku maakamba taakandarén. Taakatake gwaavé laplap saawutakandarén. ³Yatake dat wasélékte waangindarén. Yate dat anga wandarén, “Méno, Judaséna néma du, méné yaro?” Wunga wate taambat taakumbondarén.

⁴Yandaka gwaande Judasat anga wandén Pailat, “Ma vé. Dé gunéké kuriyaalawutékwé, ve vékusékungunénggé. Dé kapérandi musé nak yamba yandékwe wa.” ⁵Wunga wandéka wa Jisas yaalan, wani raamény baangwi hat pulak déku maakamba kwaandéka. Saawutakandarén

gwaavé laplap waak déku sépémba kwaan. Yaalandéka Pailat wa wan, “Ani duwat ma vé.” ⁶Naandéka Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyansale, polisale Jisasét véte némaanmba waate anga wandarén, “Dé takwemimba ma baangtaka. Dé takwemimba ma baangtaka.” Naandaka Pailat det anga wandén, “Yamba wa. Dé yan kapérandi musé nak yamba véwutékwe wa. Gunékét guna kapmang ma kuriye dé takwemimba baangtakangunu.” Naandén.

⁷Pailat wunga wandéka de Juda dunyansé wa wan, “Wani du dé ma kiyaandu. Dé anga wandékwa, ‘Wuné Gotna nyaan a.’ Wunga wate dé nana apakundi yamba vékundékwe wa. Wani apakundi anga wandékwa, ‘Du nak Gorké kapérandi kundi wamunaandu, wani du ma viyaandéknungunu.’ Nana apakundi wunga wandékwa.” Naandarén.

⁸Wandaka Pailat wani kundi vékutake déku mawuléké anga wandén, “Ani du an Gotna nyaan dé kapuk?” Wunga vékulakate wupké kiyaaténdén. ⁹Yatéte nakapuk waambule gaat wulaandén. Wulaae wandéka Jisas nakapuk gaat wulaandéka anga waatakundén, “Méné yani gaayé méné?” Wunga waatakundéka Jisas yamba wandékwe wa kundi nak. ¹⁰Wakapuk yandéka Pailat wa wan, “Yénga pulak yandéka méné wunale kundi bulkapuk yo? Wuné wawutu wa yékun yékaménéngwa baka. Wuné wawutu wa méné takwemimba baang-ngandakwa. Wuné ani gaayéna néma du a. Wanngé yamba vékuménéngwe, yi?” ¹¹Naandéka Jisas anga wandén, “Got ménat mayé apa kwayékapuk yamunaandu, méné amba néma du katik rakatik méné. Wunat ména taambamba taakan du, dé néma kapéremusé wa yandén. Méné yakwate yakwa kapéremusé makal wa. Dé yan kapéremusé wa taalékéran, némaan wa.” Naandén.

¹²Pailat wani kundi vékutake Jisas baka yékunmba yéndénngé mawulé yandén. Yate Juda dunyansat wandén, wandaru Jisas baka yékunmba yéndénngé. Wandéka de némaanmba waate anga wandarén, “Dé wani du wa wan, ‘Wuné nak néma duwat taalékére néma du a téwutékwa.’ Wunga wate dé Romna néma duwat taalékéraké wate yandékwa. Yate dé Romna néma duna maama wa. Méné waak dé baka yékunmba yéndénngé wamunaate, wan méné waak Romna néma duna maama wa.” Naandarén.

¹³Pailat wani kundi vékutake Romna néma duwale maama yamuké kalik yate wa watakandéka Jisas kure yaalandarén. Kure yaale taakandaka Pailat kot vékundékwa néma duna jaambémba randén. Wani jaambéké wandarén, Matut yandarén jaambé. Hibruna kundimba wandarén, Gabata.

¹⁴Wani nyaa Judasé Pasova waandakwa paatna musé asé kéraae waawatndarén. Nyaa naawure kayéndéng téndéka Pailat néma duna jaambémba rate Judasat anga wandén, “Anga vé guna néma duwat.”

¹⁵Naandéka de némaanmba waate wandarén, “Dé kalik yanangwa. Dé

ma viyaandékgunu. Dé ma takwemimba baangtakangunu.” Wunga wandaka Pailat anga waatakundén, “Guna néma duwat takwemimba baangtakawuténngé guné mawulé yo?” Naandéka Gotna gaamba jémbaa yakwa dunyanséna néma dunyan wa wan, “Dé nana néma du yamba wa. Nana néma du dé Romna néma du Sisar nakurak male wa.”
¹⁶Wunga wandaka Pailat Judana néma dunyanna kundi vékutake Romna waariyakwa dunyansat watakandéka Jisas takwemimba baangtakaké kure yéendarén.

Jisas takwemimba baangndarén
(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lu 23:26-43)

¹⁷Jisas kure yéndaka dékét dé baangndara wani takwemi watakandaka yaatandén. Yaate Judana néma gaayé Jerusalem taakatake Duna Maaka Apa waandakwa taalát yéendarén. Hibruna kundimba wandakwa, Golgota. ¹⁸Wani taalémba wa Romna waariyakwa dunyansé Jisas takwemimba baangndarén. Du vétik waak takwemimba baangndarén. Nak akituwa sakumba. Nak yékutuwa sakumba. Témbéréka Jisas baangndarén takwemi yéndémba téndén.

¹⁹Pailat viyaatakan kundi nak Jisas baangndarén takwemina waambumba anjoré baangtakandarén. Anga viyaandén: Nasaret du Jisas. Judana néma du wa. ²⁰Pailat wani kundi Hibruna kundimba, Romna kundimba, Grikna kundimba waak akwi wunga male viyaatakandén.

Jisas takwemimba baangndarén wani taalé Judana néma gaayé tékwanmba wa téndékwa. Téndéka wa némaamba Judasé wani kundi véndarén. ²¹Vétake Gotna gaamba jémbaa yakwa Judaséna néma dunyan ye Pailarét anga wandarén, “Judaséna néma du wa. Wunga viyaatakambak. Anga ma viyaatakaménék, ‘Ani du anga wandén, Wuné Judaséna néma du a.’ Wunga viyaataka.” ²²Naandaka Pailat wa wan, “Yénga yakét. Wuné viyaatakawutén pulak wunga tékwak. Nak kundi nak katik viyaaké wuté.” Naandén.

²³Romna waariyakwa dunyan vétik vétik wa Jisas takwemimba baangén. Yatake déku laplap kéraae dekét deku kapmang muni waatandarén. Ye nak nak kéraandarén. Kéraate déku yéku laplap yamba muni waatandakwe wa. Wani laplap talimba wunga sékéri yandarén wa. Talimba yamba samapndakwe wa. ²⁴Waariyakwa dunyansé wani yéku laplapét vétake wandarén, “Ani laplap katik gérikngé nané. Satu pilai yananu taalékéran baan wani laplap kéraakandékwa.” Wunga watake yandaka du nak wa taalékéran. Wani du wa kéraan laplap. Kéraandéka Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi wa sékérekén.

Wani kundi anga wandékwa: Satu pulak pilai ye taalékéran baan wa wuna laplap nak kéraan.

Wuna laplap ras muni waate nak nak kéraandarén.

²⁵ Jisas baangndarén takwemiale dakwasé ras wamba tékésndarén. De Jisasna aasa Maria, léku waayéka, Klopasna taakwa Maria, Makdala taakwa Maria wunga tékésndarén. ²⁶ Téndaka Jisas déku mawulé yasékéyakndékwa du dé waak wamba téndén Jisasna aasale. Témbéréka bérét vétake Jisas déku aasat anga wandén, “Maria, dé wan nyéna nyaan pulak wa.” ²⁷ Wunga watake wani déku mawulé yasékéyakndékwa duwat wandén, “Lé wan ména aasa pulak wa.” Naandéka lé we kure yéndén, déku gaat. Kuriye lé déku aasat kurkale yapulak, wa lat yékun yandén.

Jisas wa kiyaan

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Lu 23:44-49)

²⁸ Jisas wunga watake wa vékuséknén. Déku jémbaa wa yasékéyakndén. Vékusékte anga wandén, “Wunat a kulak yakwa.” Naandén. Talimba du nak Gotna nyéngaamba wa viyaatakandén, Jisasét kulak yaké yakwanngé. Viyaatakandén pulak Jisas wunga wandéka wani kundi wa sékérékén.

²⁹ Jisas takwemimba baangndarénmba kulak tundakwa aké nak taakandaka tan. Wani akémba nyéngi yakwa wain kulak ras wa amba tan. Téndéka solwaramba kwaan nyambiyap pulak musé kure yaae wani wain kulakmba taawundarén. Taawundaka gumbés yandéka mingalé nakmba maaye kusoré-kwayéndarén, Jisas wani wain kulak kandénngé. ³⁰ Kusoréndaka Jisas wani wain kulak katake wandén, “Wa késkwa, yaak.” Wunga watake waandé dae wunga kiyaandén.

Romna waariyakwa du nak Jisasna maalémba viyaandén

³¹ Judana néma dunyansé Pasova waandakwa néma nyaa yaké mawulé yate anga wandarén, “Séré yaap yaré nyaa wa. Wan nana néma nyaa wa. Séré deku pusaa takwemimba katik tésékéyakangé daré.” Naate Pailarét wandarén, “Ma waménu guna dunyansé wani takwemimba baangndarén duna maan viyaamukndaru. Viyaamukndaru de bari kiyaandaru bukét deku pusaa kuriye rémndarék.” ³² Wunga wandaka Pailat waariyakwa dunyansat watakandéka ye Jisasale takwemimba baangndarén wani du vétikna maan viyaamukndarén. ³³ Yatake Jisaské ye véndarén dé wa kiyaasékéyakén. Vétake déku maan yamba viyaamukndakwe wa. ³⁴ Yandaka Romna waariyakwa du nak wa Jisasna maalémba vit viyaan. Viyaandéka nyékiale guale bari vaakwe gaayan. ³⁵ Gaayandéka Jisasna du nak wa vén. Wani véndén muséké wa kundi kwayéndékwa guné Jisaské yékunmba vékulaka-ngunénngé. Wani wandékwa kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Wa vékuséknédékwa.

³⁶ Waariyakwa dunyansé wunga yandaka Gotna nyéngaamba kwaakwa kundi vétik wa sékérékén. Wani kundi nak anga wa:

Déku apa nak katik viyaamukngé daré.

³⁷Nak baan kundi anga wa:

Vit viyaandarén duwat tété vétékandakwa.

Wani sapak wa wani kundi sékérékén. Yi wan wanana wa.

Jisasna pusaa matumba vaandarén kwaawumba taakandarén

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lu 23:50-56)

³⁸Romna waariyakwa dunyansé wunga yandaka Arimatea du Josep ye Pailarét waatakundén, Jisasna pusaa kéraamuké. Josep wan dé Jisasna du nak wa. Dé Judana nak néma dunyanséké wup yate dé Jisaské yékunmba vékulaka-ndékwanngé paakute wa anga wandén, “Jisas wan Gotna nyaan wa. Yi wan wanana wa.” Wunga wate dé Jisaské yékunmba vékulakaréndén. Josep waatakundéka Pailat yi naandéka, yéndén Jisasna pusaa kéraaké. ³⁹Yéndéka Nikodemus dale sékét yéndén. Talimba gaan nak dé Jisaské yéndén, dale kundi bulké. Wani du dé yéku yaama yakwa mungu vétik kéraae nakurakmba kusangwande kure yéndén. Wani mungu asa vaak wa yandékwa (30 kilo pulak).

⁴⁰Wani du vétik Jisasna pusaa kéraae kure gaayambéren. Kure gaaye Judasé du rémngé yate yandakwa pulak, yéku yaama yakwa mungu pusaamba kuttake waama laplapét saapmbéren. ⁴¹Jisas takwemimba baangndarén taalale miyé taawundarén yaawi nak wamba tan. Wani taalémba du kiyaandu rémngé vaandarén kulé kwaawu nak tan. Wani kwaawumba kiyaan du nak yamba taakandakwe wa talimba. Wani kwaawu apakmba yamba te wa. ⁴²Judana Pasova waandakwa néma nyaa yaaké yandéka wa bét Jisasna pusaa kure ye wulaae wani kwaawumba taakambéren. Pasova waandakwa nyaa de Judasé kiyaan du kwaawumba katik taakaké daré.

Jisas nakapuk taamale waarapndén

(Mt 28:1-8; Mk 16:1-8; Lu 24:1-12)

20 ¹Sande, yé gérké yaténdéka Makdala taakwa Maria waarape Jisasna pusaa taakandarén taalal yélén, wayéka yé télaaténdéka. Ye vélén. Wani kwaawumba kétaakndarén matu yamba re wa. ²Vétake Saimon Pita ambét Jisasna du, déku mawulé yasékéyakndékwa baan du témbéréka bérké pétépété yélén. Ye bérét anga walén, “Nana Néman Du wa kéraae kure yendarén. Kuriye taakandarén taalé yamba vénangwe wa.” Naalén.

³Waléka vékutake Pita ambét Jisasna wani nak du gaayé taakatake Jisasna pusaa taakandarén kwaawut pétépété yémbéren. ⁴Ye Jisasna wani nak du Pitat taalékératake dé taale yén. Taale ye Jisasna pusaa taakandarén kwaawumba saambakndén. ⁵Saambake kwaatambe yaasole véndén, Jisasna pusaamba saapndarén wani laplap male randéka. Vétake yamba wulaandékwe wa, wani taalal.

⁶Saimon Pita déku kukmba ye wa Jisasna pusaa taakandarén kwaawumba wulaandén. Wulaae véndén pusaamba saapndarén laplap randéka. ⁷Jisasna maakamba gindarén laplap waak véndén, randéka. Wani laplap nak laplapale sékét yamba randékwe wa. Dékét kapmang ran. ⁸Randéka véndén. Véténdéka wa dé taale yaan wani nak du, dé waak wulaan. Wulaae vétake anga wandén, “Jisas wa nakapuk taamale waarapén. Yi wan wanana wa.” ⁹⁻¹⁰Wunga watake bét Pitale sékét waambule yémbéréén, gaayét.

Talimba Gotna nyéngaamba viyaatakandarén, Jisas kiyaae nakapuk taamale waarapké yandékwanngé. Wani sapak bét wani kundi kurkasale yamba vékumbérékwe wa.

Makdala taakwa Maria Jisas vélén

(Mt 28:9, 10; Mk 16:9-11)

¹¹Maria kaapamba téte géraatélén. ¹²Géraate kwaatambe kwaawut yaasole ve vélén Gotna kundi kure gaayakwa du vétik waama laplap saawuwe rambéréka. Jisasna pusaa taakandarén taalémba rambéréén. Nak dé maaka ran taalémba ran. Nak maan ran taalémba ran. ¹³Rate Mariat wambéréén, “Nyéno, kamuké nyéné géraau?” Wunga waatakumbéréka bérét walén, “Wuna Néman Du wa kéraae kurindarén. Kuriye taakandarén taalé yamba véwutékwé wa.” ¹⁴Wunga watéte waalakwe vélén Jisas téndéka. Vétake dé yamba véséklékwe wa.

¹⁵Yaléka Jisas lat anga wandén, “Nyéno, kamuké nyéné géraau? Kandéké nyéné waaku?” Wunga waatakundéka Maria léku mawuléké walén, “Wan ani taaléké séngite yarékwa du dé kapuk?” Wunga vékulakate dat anga walén, “Méno, dé méné kéraae kure yék kapuk? Kure yémunaaménan, wani taakaménén taalé ma waménu wuné ye dé kéraae kure yékawutékwa.” Naalén. ¹⁶Wunga waléka Jisas lat wandén, “Maria.” Naandéka lé waalakwe dé vésékte dat Hibruna kundimba anga walén, “Rabonai.” Naalén. Wani kundi nana kundimba anga wandékwa, “Méné Gotna kundiké yakwasnyékwa du.”

¹⁷Maria wunga waléka Jisas anga wandén, “Nyéné wunat kurké yambak. Wuna aapaké wayéka waarékapuk téwutékwa. Nyéné ye wuna dunyansat anga ma wanyénék, ‘Dé déku aapa guna aapa Gorké waarékandékwa.’ Det wunga ma wanyénék.” ¹⁸Wunga wandéka vékutake Makdala taakwa Maria yaae Jisasna dunyansat walén, “Wuné nana Néman Du wa véwutéén.” Naalén. Wunga watake Jisas wani wan kundi det walén.

Jisasna dunyansé Jisas véndarén

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Lu 24:36-49)

¹⁹De Jisasna dunyansé Judana néma duké wup ye yaréendarén gaana akwi pété kétaakwuréndarén. Sande nyaa daawulindéka Jisas yaae deku

nyéndemba téndén. Tété det anga wandén, “Guna mawulé yékunmba yénga téndu. Guné wup yakwate yambak.” Naandén. ²⁰Wunga wate déku taamba, maalé vit viyaandarén waak det wakwasnyéndén. Wakwasnyéndéka de Néman Du Jisasét véte mawulé tawulé yandarén. ²¹Yandaka det nakapuk anga wandén, “Guna mawulé yékunmba yénga téndu. Wuna aapa wandéka déku jémbaa yamuké a yaawutén. Wandén pulak wuné wawutu, wa wuna jémbaa yaké yékangunéngwa.” Naandén.

²²⁻²³Watake déku yaamambi det yapuksatite anga wandén, “Gotna Yaamambi ma kéraangunu. Kapéremusé yakwa du dakwa yandarén kapéremusé yaaséka-ndarénngé det wamunaangunu, ‘Wa Got yangunén kapéremusé yasnýéputi-kandékwa. Yate wani muséké nakapuk katik vékulakaké dé.’ Naangunu wa Got wunga yakandékwa. Kapéremusé yakwa du dakwa yandarén musé yaasékakapuk yandarénngé det wamunaangunu, ‘Wa Got yangunén kapéremusé katik yasnýéputiké dé.’ Naangunu wa Got de yan kapéremusé katik yasnýéputiké dé.” Jisas wunga watake yéndén.

Tomas Jisas véndén

²⁴Jisas déku dunyanséké ye deku nyéndemba téndékwa sapak, déku du nak yamba yaréndékwe wa dele. Déku yé Tomas. Déku nak yé Didimus. ²⁵Yatake Jisasna ras dunyansé Tomas vétake anga wandarén, “Nana Néman Du Jisas kiyaae nakapuk taamale waarapndéka a vénanén.” Naandaka wandén Tomas, “Wuné déku taamba raaményét baangndarén vétake, wuna séktamba raamény wulaan wani katakmba kusolate, déku maalémba viyaandarénmba wuna taamba kusolamunaate, wa guna kundi yékunmba vékukatik wuté. Yamba wa, guna kundi katik vékuké wuté.” Naandén Tomas.

²⁶Nyaa taambak kaayék kupuk yare Jisasna dunyansé nakapuk gaamba yaréndarén. Tomas sékét yaréndarén. Akwi pété kétaakwure vatpange rakésndaka Jisas wulaae deku nyéndemba téndén. Tété anga wandén, “Guna mawulé yékunmba yénga téndu. Guné wup yakwate yambak.” ²⁷Naatake Tomasét anga wandén, “Ména séktamba amba ma kusolate méné véké ya wuna taamba. Ména taamba ma kuriyaae wuna maalémba kusolaménu. Méné deku kundiké yamba yékunmba vékulaka-ménéngwe wa. Bulaa anga ma waménék, ‘Jisas dé kiyaae wa nakapuk taamale waarapndén. Yi wan wanana wa.’ Wunga wate wunéké yékunmba ma vékulakaménék.” Naandén.

²⁸Wandéka Tomas Jisaské yékunmba vékulakate wandén, “Méné wuna Néman Du Got wa.” Naandén.

²⁹Wunga wandéka wandén Jisas, “Méné wuné vétake wa wunéké yékunmba vékulaka-ménéngwa. De wuné vékapuk ye wunéké yékunmba vékulakakwa du dakwa, de mawulé tawulé yénga yandaru.” Naandén Jisas Tomasét.

**Guné Jisaské yékunmba vékulaka-ngunénngé
wa Jon ani kundi viyaandén**

³⁰Jisas talimba vékapuk yandarén kulé apanjémba késépéri ras waak yandén. Déku dunyansale yatéte deku ménimba wa yawuréndén. Yandén jémbaaké akwi pulak yamba viyaawutékwe wa ani nyéngaamba. ³¹Ani viyaawutén nyéngaa véte Jisaské yékunmba vékulaka-ngunénngé wa viyaatakawutén. Guné anga wangunénngé wa mawulé yawutékwa, “Dé wan nanat yékun yandénngé Got wan du Krais wa. Dé Gotna nyaan wa. Yi wan wanana wa.” Guné wunga wate déké yékunmba vékulakate, kwayénda kulémawulé kéraae apapu yékunmba yatépéka-ngunénngé, wa viyaatakawutékwa.

Jisasna dunyansé ras Jisas véndarén

21 ¹Kukmba Jisasna dunyan ras Taiberias waandakwa néma gu kwaawu wutépmba téndaka Jisas nakapuk yaandén, déké.

²Saimon Pita, Tomas, déku nak yé Didimus, Kana du Nataniel, Sebedina nyaan vétik, Jisasna nak du vétik, wunga téndarén wani néma gu kwaawu wutépmba. Natanielna gaayé Kana Galili distrikmba tékwa. ³Saimon Pita det anga wandén, “Wuna yékwa kwaami taawuwe wuréké.” Naandéka dat wandarén, “Nané waak ménale yékanangwa.” Wunga watake akwi ye botmba nak waaréndarén. Waare botmba ye wani gaan akwi jémbaa ye kwaami ras yamba wuréndakwe wa. ⁴Ganmba nyaa yaalaké yaténdéka Jisas yaae néma gu kwaawu wutépmba téndén. Téndéka déku dunyansé de botmba rate dat véte yamba vésékndakwe, dé. ⁵Yandaka det anga waandén, “Nyambalésé, kwaami ras guné wurak?” Wunga waatakundéka wandarén, “Yamba wa.” ⁶Naandaka det anga wandén, “Guna yékutuwa sakumba aaswut vaanjande wani kwaami ras wurékanungéngwa.” Wunga wandéka aaswut vaanjandandaka kwaami aaswutmba némaamba gwaandéndaka témbére kure yaalaké yapatindarén.

⁷Yate Saimon Pita Jisasna mawulé yasékéyakndékwa duwat wandén, “Wan nana Néman Du dé.” Wandéka vékutake Pita jémbaa yaké laarindén laplap nakapuk saawundén. Saawuwe guat daawulindén. ⁸Gu wutépale téndarén. Kulémba yamba wa (100 mita pulak wa). Dé yéndéka de botmba yéte aaswut kwaamiale témbétlaakét kure yéndarén.

⁹De ye saambake véndarén yaa nak yaanréndéka. Kwaamiale brerale yaamba yaanran. ¹⁰Yaanréndéka vétake Jisas det anga wandén, “Bulaa wani wuréngunén kwaami ras ma kuriyaa.” ¹¹Naandéka Saimon Pita botmba waare aaswut nak tambékmba kéraae kure gaaye wutépét kure waaréndén. Néma kwaami késépéri (153) wa wutmba kwaakésén. Kwaandaka aaswut yamba téke wa.

¹²Yandéka Jisas det anga wandén, “Ma yaae kangunu.” Naandéka du nak dat anga yamba waatakundékwe wa, “Méné kandé?” Wunga yamba waatakundékwe wa. Wa vésékndarén. Wan dé deku Néman Du wa. ¹³Jisas yaae bret kéraae det kwayéndén. Kwaami waak wunga male yandén.

¹⁴Jisas kiyaae taamale waarape talimba apu vétik yaae déku dunyanséna ménimba yaalandén. Wani sapak nakapuk ye gwaandéndéka apu kupuk yan.

Jisas gwaaménja kundi wandén Pita Jisasna du dakwaké véndénngé

¹⁵Bret kwaamiale katake Jisas Saimon Pitat anga wandén, “Jonna nyaan Saimon, méné ma véku. A tékwa dunyan de wunéké néma mawulé wa yandakwa. Yandaka méné det taalékére wunéké néma mawulé méné yasékéyaku kapuk?” Wunga waatakundéka wandén, Pita, “Yi, Néman Du, wa vékusékménéngwa. Wuné ménéké néma mawulé wa yawutékwa.” Naandéka Jisas wa wan, “Méné wuna sipsip nyaanét kakému ma kwayéménu.” Naandén. Wunga wate gwaaménja kundi wa wandén, Pita Jisasna kundi Jisasna du dakwat kwayéndénngé.

¹⁶Wunga watake nakapuk anga wandén, “Jonna nyaan Saimon, wunéké méné néma mawulé yasékéyaku kapuk?” Naandéka wandén, “Yi. Néman Du, wa vékusékménéngwa. Ménéké néma mawulé yawutékwa.” Wunga wandéka Jisas anga wandén, “Méné wuna sipsipké kurkasale ma véménu.” Naandén.

¹⁷Naatake nakapuk anga wandén, “Jonna nyaan Saimon, wunéké méné néma mawulé yo kapuk?” Wunga apu kupuk waatakundéka déku mawulé kapére yan. Yandéka kapére mawulé vékute Jisasét wandén, “Néman Du, méné akwi du dakwana mawulé wa vésékwuréménéngwa. Yate wuné waak wa vésékménéngwa. Ménéké néma mawulé yawutékwa.” Naandéka wandén Jisas, “Wuna sipsipét kakému ma kwayéménu.”

¹⁸“Ma véku. Ménat a wawutékwa. Méné biyaku du téte wa laplap giye yéké mawulé yaménéngwa taalat yeyé yaayatéménéngwa. Sérémaa méné aanyapa ye ména taamba kavérékménu nak du wa ménéké laplap gitakaké yakwa. Gitake yéké kalik yaménéngwa taalat méné kurikandakwa. Yi wan wanana wa.” Naandén. ¹⁹Wunga wate Pita viyaandéknge yandakwanngé wa wani kundi wandén. Pita viyaandéknaru kiyaae Gotna yé kavérék-ngandékwa. Wanngé wa Jisas wandén. Watake nakapuk Pitat anga wandén, “Méné wuna jémbaa ma yaménék.” Naandén Jisas Pitat.

Jisas déku mawulé yasékéyakndékwa duwat kundi kwayéndén

²⁰Jisas wunga waténdéka Pita kukét waalakwe véndén bérku kukmba Jisas déku mawulé yasékéyakndékwa du yaaténdéka. Talimba

Jisasale kakému karéte dé wa dat anga waatakwan, “Néman Du, kandé kwayékwate yo, méné ména maamat?” Wunga waatakundén talimba.

²¹Pita dat vétake Jisasét wandén, “Néman Du, wani du dé yénga pulak dé?” ²²Wunga waatakundéka Jisas wa wan, “Dé yaréndénngé wamunaawutu wa dé waambule yaaké yawutékwa sapakngé kaavéré-kandékwa. Wan déku jémbaa wa. Méné wani muséké vékulakambak. Ménékét méné wuna jémbaa ma yaménék.” Naandén.

²³Jisas wunga wandéka déku jémbaamba gwaandan dunyan ras wani duké anga wandarén, “Dé katik kiyaaké dé.” Naandarén. Wandaka dé kiyaakapuk yamuké Jisas Pitat yamba wandékwe wa. Angatmale wandén, “Dé yaréndénngé wamunaawutu, wa dé waambule yaaké yawutékwa sapakngé kaavérékandékwa. Wan déku jémbaa wa. Méné wani muséké katik vékulakaké méné.” Naandén Jisas dat.

²⁴Wani du Jisas yan jémbaaké wa saapéndén. Dé ani nyéngaa viyaan du wa. Dé ani nyéngaamba viyaatakandén kundi wan papukundi yamba wa. Wan yéku kundi wa. Yi wan wanana wa. Wunga wa vékuséknangwa.

²⁵Jisas yan nak jémbaa némaamba wa rakésékwa. Yawuréndén jémbaa akwi yamba viyaatakawutékwe wa. Du ras Jisas yawuréndén jémbaaké akwi viyaataka-munaandaru, wa viyaandarén nyéngaa ani kápmaamba vékulékndu akwi nyéngaaké taalé katik tékatik dé. Wunga vékulakawutékwa.